

กล้วยกินได้

ของกรมวิชาการเกษตร

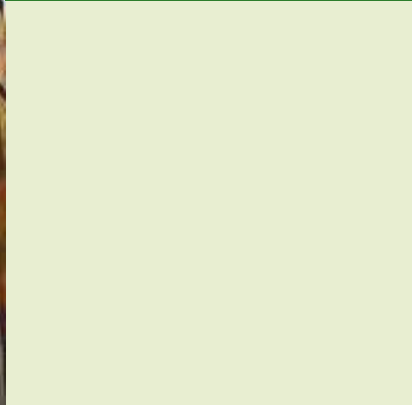

กล้วยกินได้

ของกรมวิชาการเกษตร

เนื่องในโอกาส ครบรอบ 46 ปี
การสถาปนากรมวิชาการเกษตร
พ.ศ. 2561

คณะที่ปรึกษา

นายสุวิทย์ ชัยเกียรติยศ	อธิบดีกรมวิชาการเกษตร
นายอุทัย นพคุณวงศ์	รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร
นางสาวศิริพร บุญชู	รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร
นายวรารัฐ ชูธรรมธัช	รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร
นายสมบัติ ตงเต้า	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพืชสวน
นายอนันต์ อักษรศรี	ผู้อำนวยการสำนักคุ้มครองพันธุ์พืช
นางเสริมพร กิ่งพุทธิพงษ์	ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
นายชูชาติ วัฒนวรรณ	ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนาวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวและผลิตผลเกษตร
นางศรีธญา บุษปฤกษ์	ที่ปรึกษากรมวิชาการเกษตรด้านโครงการพระราชดำริ
นายไกรสิงห์ ชูดี	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย สถาบันวิจัยพืชสวน
นายธรรมรัตน์ ทองมี	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปทุมธานี

บรรณาธิการ

นางเพ็ญจันทร์ สุทธานุกุล

คณะบรรณาธิการ

นายทวีศักดิ์ แสงอุดม	นางเบ็ญจวรรณ จำรูญพงษ์	นายพรเทพ ท้วมสมบุญ
นายบัณฑิต สอนสุภาพ	นางสาวปาจรีย์ อินทะชูป	นางวรรณภา ปัญจสมานวงศ์
นางสาวอุทัยวรรณ ทรัพย์แก้ว	นางอัจฉราพรรณ กวางแก้ว	นางสาวนงนุช อนุรักษตระกูล
นายพนรัตน์ ทูลมาลัย	นายเรืองเดช ศรีวัฒน์	นายพีรณัฐ ทองมาก
นายสมัคร รัตนทิพย์	นายพงศ์พัฒน์ รำพึง	นางสาวรุ่งลาวัลย์ อินตะวงศ์
นายจักรกฤษณ์ โปตะวัฒน์	นายทวีศักดิ์ ชัยยศ	นางสาวอุบล ศิริวัฒน์
นางสาวพัชราภรณ์ เพ็ชรมณี	นางสาวนิภาพร จันทรงศรี	นางสาวมนัญญา กุฎมณี
นายชัยสิทธิ์ บุญโปร่ง	นายจงด่น ปานเนียม	นายสุรศักดิ์ แยมโคกสูง
นายธนทร ระดมเล็ก	นายประติษฐ์ รัตนานุกุล	นายปิยะพงษ์ รัชนี้กร

ผู้เรียบเรียงข้อมูล

นายวินัย สมประสงค์

ออกแบบรูปเล่มและงานกราฟฟิก

นายสมัคร รัตนทิพย์

พิมพ์ที่ เกินคัมมีเดีย 110/24 ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี 11130
โทร. 029851674 E-mail : chaidanpim@gmail.com

จำนวน 1,000 เล่ม

ISBN 978-616-358-359-8

ถาวรร่วมและศึกษาพันธุ์ถาวรร่วมกล้วย
(กล้วยน้ำว้า)
ศูนย์วิจัยกล้วยน้ำว้า ฝ่ายวิจัยและพัฒนา
กรมวิจัยการเกษตร

คำนำ

กรมวิชาการเกษตร เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจศึกษาวิจัยและพัฒนาพืช ซึ่งมีสถาบันวิจัยพืชสวน เป็นหน่วยงานหลักในการศึกษา ค้นคว้า และวิจัย ด้านการผลิต ด้านมาตรฐานการผลิตและคุณภาพ และด้านเศรษฐกิจ พืชสวน รับผิดชอบงานวิจัยพัฒนาพืชสวน จำนวน 5 กลุ่มพืช โดยมีศูนย์วิจัยพืชสวน เครือข่าย จำนวน 11 ศูนย์ ในจำนวนนั้นมีศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัยเป็นหน่วยงาน ที่รับผิดชอบรับผิดชอบพืชหลัก คือ กกล้วย ซึ่งมีพันธุ์กล้วยปลูกรวมพันธุ์ จำนวน 206 ตัวอย่างพันธุ์ ส่วนใหญ่เป็นกล้วยกินได้ ซึ่งใช้ประโยชน์ในการวิจัย และพัฒนาของศูนย์วิจัยและพัฒนาพืชสวนสุโขทัยเป็นกิจกรรมหลัก และมีการ บันทึกข้อมูลลักษณะประจำพันธุ์ตามมาตรฐานสากลในระบบข้อมูลพันธุ์พืชสวนแล้ว จำนวน 70 พันธุ์ นอกจากนี้ ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัยยังสนับสนุนพันธุ์กล้วย ให้กับเกษตรกร หน่วยงานภาคเอกชน และภาครัฐที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมการผลิต พันธุ์พืชและปัจจัยการผลิตตามผลผลิตที่ 2 จึงนับว่าศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย เป็นหน่วยงานที่มีข้อมูลพันธุ์กล้วยมากที่สุดของกรมวิชาการเกษตร และเนื่องใน โอกาสที่กรมวิชาการเกษตรมีการสถาปนาครบรอบ 46 ปี ในปี พ.ศ. 2561 นี้ กรมวิชาการเกษตร โดยสถาบันวิจัยพืชสวน จึงจัดทำหนังสือ “กล้วยกินได้ ของกรมวิชาการเกษตร” เพื่อเป็นการเผยแพร่ข้อมูลความรู้ด้านความหลากหลาย ของพันธุ์กล้วยที่มีศักยภาพทางการผลิตและมีคุณค่าด้านการอนุรักษ์และการใช้ ประโยชน์ด้านอื่น สำหรับผู้สนใจสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงที่ถูกต้องต่อไป

(นายสุวิทย์ ชัยเกียรติยศ)

อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

สารบัญ

กล้วยน้ำว้าระเซ่ 37

กล้วยไข่ 25

กล้วยตานี 10

บทที่ 1	บทนำ	9
บทที่ 2	สถานภาพการอนุรักษ์และ ใช้ประโยชน์พันธุกรรมกล้วยของกรมวิชาการเกษตร	15
บทที่ 3	ข้อมูลลักษณะทางสัณฐานของกล้วย	27
บทที่ 4	ข้อมูลลักษณะประจำพันธุ์กล้วย	41
บทที่ 5	ลักษณะประจำพันธุ์กล้วยกินได้ของกรมวิชาการเกษตร	77
	เอกสารอ้างอิง	224
	ดัชนีชื่อสามัญ	229
	ดัชนีชื่อวิทยาศาสตร์	233
	ภาคผนวก	237

43

31 ผลกล้วย

220 กล้วยหิน

กล้วยน้ำว้าสุโขทัย 4 173

บทที่ 1 บทนำ

กล้วยเป็นพืชที่ชอบอากาศร้อนชื้น ถิ่นกำเนิดของกล้วยอยู่บริเวณแถบเอเชียตอนใต้ ซึ่งมักจะพบกล้วยพื้นเมืองทั้งที่มีเมล็ดและไม่มีเมล็ด และจากผลการศึกษาถิ่นฐานของประชากรโลก จึงมีการอพยพของประชากรจากเอเชียตอนใต้ไปยังหมู่เกาะในมหาสมุทรแปซิฟิกตั้งแต่ต้นคริสตศักราช ในการอพยพแต่ละครั้งต้องมีการนำเอาพันธุ์พืชติดไปด้วย ดังนั้น จึงมีการนำเอาหน่อกล้วยไปปลูกแถบหมู่เกาะฮาวายและหมู่เกาะทางด้านตะวันออกหมู่เกาะตาฮีตี หมู่เกาะฟีจี ซึ่งในช่วงที่มีการสำรวจหมู่เกาะโพลินีเซีย พบว่า เกาะตาฮาตีมีกล้วยอยู่ถึง 28 ชนิด นอกจากนี้ ยังพบสารานุกรมจีนบันทึกว่า มีกล้วย 12 ชนิด ที่ปลูกอยู่ในประเทศจีนระหว่างปี ค.ศ. 1622-1726 และพบว่า มีกล้วยอยู่ทุกภาคของประเทศจีนทั้งกลุ่มที่มีดอกและไม่มีดอก

ประมาณ 327 ปี ก่อนคริสตศักราช ได้มีการนำกล้วยจากประเทศอินเดียไปยังอาหรับ และเป็นพืชที่ชื่นชอบของชาวอาหรับมากและเรียกชื่อกันว่า muz ซึ่งเข้าใจว่ามาจากภาษาสันสกฤต และ Linnaeus นักพฤกษศาสตร์คนสำคัญของโลกได้ตั้งชื่อว่า *Musa* เพื่อเป็นเกียรติกับ Antonius Musa ซึ่งเป็นแพทย์ประจำพระองค์ของจักรพรรดิกรุงโรมและเป็นผู้นำกล้วยจากอินเดียไปยังอาหรับ เนื่องจากอาหรับทำการค้ากับประเทศแถบทวีปแอฟริกา ดังนั้น กล้วยจากประเทศกลุ่มอาหรับจึงได้แพร่เข้าไปยังทวีปแอฟริกาตะวันออกและตะวันตก ตามลำดับ ช่วงดังกล่าวเป็นช่วงเดียวกับที่ชาวโปรตุเกสค้นพบที่ฝั่งกินี คือช่วงปี ค.ศ. 1469-1474 ชาวแอฟริกาเล่าว่า คำว่า banana น่าจะมาจากรากศัพท์ของภาษาในแอฟริกาตะวันตก คือคำว่า banana ซึ่งคำนี้ได้มีการใช้กันอย่างแพร่หลายโดยชาวโปรตุเกสที่ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นพ่อค้า และได้เดินทางไปค้าขายในแอฟริกา จึงได้มีการนำเอากล้วยจากทวีปแอฟริกาไปยังหมู่เกาะแคนารีจึงทำให้เข้าใจกันว่าการนำกล้วยเข้าสู่ทวีปอเมริกาเกิดขึ้นในช่วงหลังจากโคลัมบัสค้นพบทวีปอเมริกา และการปลูกกล้วยได้เพิ่มปริมาณขึ้นอย่างรวดเร็วจนเป็นพืชเศรษฐกิจในศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา

ประเทศไทยมีการปลูกกล้วยกันมายาวนาน กล้วยที่ปลูกมีมากมายหลายชนิด พันธุ์กล้วยที่ใช้ปลูกในประเทศไทยมาตั้งแต่สมัยโบราณนั้น มีทั้งพันธุ์พื้นเมือง พันธุ์ดั้งเดิม และพันธุ์ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ กล้วยที่รู้จักกันในสมัยสุโขทัยคือ กล้วยตานี ซึ่งพบว่าในปัจจุบันจังหวัดสุโขทัยก็ยังมีการปลูกกล้วยตานีมากที่สุด แต่ไม่มีการค้นพบกล้วยตานีในป่าธรรมชาติของไทย กล้วยตานีเป็นกล้วยป่าชนิดหนึ่งที่มีถิ่นกำเนิดอยู่ทางตอนใต้ของประเทศอินเดีย จีน และพม่า ดังนั้นจึงสันนิษฐานว่ากล้วยตานีน่าจะนำเข้ามาปลูกในประเทศไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยตอนต้น หรือช่วงการอพยพของผู้คนที่มาตั้งถิ่นฐานที่สุโขทัย ต่อมาในปี พ.ศ. 2236 สมัยอยุธยา เดอลาลูแบร์ (De La Loub`ere) อัครราชทูตชาวฝรั่งเศสที่เดินทางมาเมืองไทยในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ได้เขียนบันทึกถึงสิ่งที่เขาได้พบเห็นในเมืองไทยไว้ว่า ได้เห็นกล้วยวงช้าง ซึ่งก็คือ กล้วยร้อยหวีในปัจจุบัน ที่ส่วนใหญ่ปลูกไว้เพื่อเป็นไม้ประดับ นอกจากนี้ยังมีรายงานว่า มีการค้าขายกล้วยดิบ ในสมัยนั้นจึงแสดงให้เห็นว่า ได้มีการปลูกกล้วยทั้งเพื่อการบริโภคและปลูกเป็นไม้ประดับเมื่อสมัยก่อนแล้ว

ต่อมา ปี พ.ศ. 2427 พระยาศรีสุนทรโวหาร ได้กล่าวถึงกล้วยหลายชนิดเป็นกาพย์ฉันทน์ 16 ในช่วงปี พ.ศ. 2484 เป็นต้นมา ภายหลังจากที่นักวิชาการได้เริ่มจำแนกชนิดของกล้วยตามลักษณะทางพันธุกรรมโดยใช้จีโนมของกล้วยเป็นตัวกำหนดในการแยกชนิดตามแนวทางของ Simmonds และ Shepherd ตั้งได้กล้วยแล้วข้างต้น จึงกล่าวได้ว่า กล้วยที่บริโภคกันอยู่ในปัจจุบันมีวิวัฒนาการมาจากกล้วย 2 ชนิด คือ กล้วยป่า (*Musa acuminata* Colla) และกล้วยตานี (*M. balbisiana* Colla) กล้วยที่มีกำเนิดจากกล้วยปามีจีโนมเป็น AA ส่วนกล้วยที่มีกำเนิดจากกล้วยตานีมีจีโนมเป็น BB และกล้วยลูกผสมของทั้ง 2 ชนิดมีจีโนมเป็น AAB, ABB, AABB และ ABBB

ปัจจุบันนี้ จังหวัดสุโขทัย มีชื่อเสียงในการปลูกกล้วยตานีในตำบลคลองกระเจง อำเภอสวรรคโลก ชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพปลูกกล้วยตานีขายไปต่อกันมานานประมาณ 40-50 ปีมาแล้ว มีการสืบทอดอาชีพกันจากรุ่นสู่รุ่นปัจจุบัน มีพื้นที่ปลูกกล้วยตานีเพื่อตัดใบตองมากที่สุดในประเทศ 17,870 ไร่ ผลผลิตรวมทั้งจังหวัด 25,540 ตัน ผลผลิตเฉลี่ย

1,550 กิโลกรัมต่อไร่ นับเป็นแหล่งปลูกกล้วยตานีเพื่อตัดใบตองแหล่งใหญ่ที่สุดของประเทศ การปลูกกล้วยตานีของที่นี่จะมีทั้งที่ปลูกเป็นพืชเดี่ยวและปลูกเป็นพืชแซมในสวนไม้ผล โดยมีการปลูกกันมากในเขตตำบลบางยม ย่านยาว ปากน้ำ ท่าทอง เมือง และคลองกระเจง โดยเฉพาะในเขตตำบลคลองกระเจงมีพื้นที่มากที่สุดกว่า 8,000 ไร่

กล้วยตานีเป็นกล้วยป่าชนิดหนึ่ง ใบมีลักษณะสวย มั่นเงา ขนาดใบยาว กว้าง และเหนียว ในอดีตนิยมนำใบกล้วยตานีมาทำวนบุหรีและใช้ทำภาชนะบรรจุอาหาร ด้วยคุณสมบัติโดดเด่นของใบกล้วยตานีจึงนำมาใช้เพื่อบรรจุห่อขนมต่างๆ มาจนถึงปัจจุบันส่วนของปลี หยวก และผลอ่อนนำมาประกอบอาหาร แต่ผลแก่ไม่นิยมรับประทานเพราะมีเมล็ดมาก มีข้อสันนิษฐานว่ากล้วยตานีน่าจะนำเข้ามาปลูกในเมืองไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยตอนต้น หรือช่วงที่คนไทยอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานที่สุโขทัย ซึ่งในวันนี้จังหวัดสุโขทัยมีการอนุรักษ์และเป็นแหล่งปลูกกล้วยตานีมากที่สุดของประเทศ จึงเป็นแหล่งสำคัญในการจำหน่ายใบตองและผลผลิตกล้วยตานีส่งออกไปยังต่างประเทศอีกด้วย

สำหรับผลผลิตใบตองจะมีการตัดใบตองส่งขายทุกวัน เฉลี่ยวันละ 20-30 ตัน โดยผลผลิตส่วนใหญ่จะขายตลาดในประเทศ เช่น ตลาดปากคลองตลาด ตลาด อตก. ตลาดไทย ตลาดสี่มุมเมือง ตลาดกลางภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ ตลาดกลางภาคตะวันออก เชียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น สำหรับตลาดต่างประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐประชาชนจีน ญี่ปุ่น ไต้หวัน ฮองกง ประเทศในภูมิภาคอาเซียน และประเทศในสหภาพยุโรป

เนื่องจากคุณภาพของใบตองกล้วยตานีจากจังหวัดสุโขทัยเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ มีพื้นที่การผลิตกล้วยตานีเชิงพาณิชย์มากที่สุดในประเทศไทย จำนวน 16,262 ไร่ คิดเป็น 96% ของประเทศ จากการผลิตทั้งประเทศ ปี พ.ศ. 2559 มีพื้นที่ปลูกกล้วยตานี 16,915 ไร่ ทำให้สุโขทัยเป็นแหล่งปลูกกล้วยตานีที่สำคัญและมีชื่อเสียงของประเทศ กรมวิชาการเกษตรเล็งเห็นความสำคัญของการวิจัยและพัฒนากล้วย จึงให้ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย เป็นแหล่งวิจัยรวบรวมพันธุ์กล้วย และเป็นศูนย์กลางด้านวิชาการเกี่ยวกับกล้วย

มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 เป็นต้นมา ปัจจุบัน มีกล้วยพันธุ์ต่างๆ รวบรวมไว้มากกว่า 200 พันธุ์ ส่วนใหญ่เป็นกล้วยน้ำว้า กล้วยไข่ กล้วยหอม กล้วยป่า กล้วยตานี และกล้วยพันธุ์พื้นเมือง ซึ่งแหล่งพันธุ์กรรมได้มาจากกล้วยที่รวบรวมพันธุ์ไว้เดิม และจากสวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ กรุงเทพมหานคร โครงการการคัดเลือกสายพันธุ์กล้วยน้ำว้าที่มีศักยภาพทางการค้าเพื่อการบริโภคสด อาหารเพื่อสุขภาพและการแปรรูป โครงการศึกษาการจัดการเทคโนโลยีการผลิตกล้วยไข่คุณภาพในช่วงฤดูแล้งภาคเหนือตอนล่าง และมีการขายพันธุ์เพื่อจำหน่ายให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจในราคาถูก เพื่อเป็นการกระจายสายพันธุ์กล้วยออกไปในพื้นที่จังหวัดสุโขทัย และแหล่งอื่นๆ ให้เป็นอีกช่องทางหนึ่งเพื่อเกษตรกรและผู้สนใจได้เลือกซื้อพันธุ์กล้วยและพันธุ์พืชที่ได้คุณภาพ ราคายุติธรรม นอกจากกล้วยมีประโยชน์ในการแปรรูปด้านต่างๆ ยังมีศักยภาพในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อสุขภาพ ผลิตภัณฑ์ที่มีสารประกอบแทนนินสูง ผลิตภัณฑ์อาหารประเภทเส้นแป้งเพื่อสุขภาพ น้ำตาลฟรุ๊กแต่น

นอกจากนี้ยังมีพันธุ์กล้วยไทยอีกหลายชนิดที่มีศักยภาพ ทั้งในรูปกล้วยสดและแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ พันธุ์กล้วยของไทย มีเอกลักษณ์โดดเด่น ในด้านรสชาติ กลิ่น เป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศ พื้นที่ปลูกกล้วย ปี พ.ศ. 2559

มีพื้นที่ปลูกกล้วยที่เป็นการค้าทั้งสิ้น 173,399 ไร่ ส่วนใหญ่เป็นกล้วยหอม 102,613 ไร่ ผลผลิต 233,461 ตัน และกล้วยไข่ 70,786 ไร่ ผลผลิต 168,221 ตัน

ТРОСКИНА-ОПШЕНА
на 1000 м
на 1000 м

บทที่ 2 สถานภาพการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ พันธุกรรมกล้วยของกรมวิชาการเกษตร

การอนุรักษ์พันธุกรรมพืชของกรมวิชาการเกษตร มีความสำคัญต่อความมั่นคงของอาหารในอนาคตเป็นอย่างยิ่ง พันธุกรรมพืชถือเป็นทรัพยากรที่มีค่าและมีความสำคัญต่อการปรับปรุงพันธุ์พืชในอนาคต ความหลากหลายทางพันธุกรรมของทรัพยากรเหล่านี้ อาจสูญหายไป เนื่องจากมีการใช้ทรัพยากรพันธุ์พืชเพิ่มมากขึ้น กรมวิชาการเกษตรเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุดที่ทำงานในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรพันธุ์พืช เศรษฐกิจ และได้ทำงานต่อเนื่องกันมาตั้งแต่ก่อตั้งกรมช่างไหมเมื่อปี พ.ศ. 2446 โดยงานในระยะแรกเป็นงานที่เน้นการนำพันธุ์เข้าเพื่อการทดสอบปลูกภายในประเทศ และงานสำรวจและรวบรวมพันธุ์ข้าวทั่วประเทศซึ่งเริ่มดำเนินการภายใต้กรมเพาะปลูกเมื่อปี พ.ศ. 2449 ในส่วนของงานอนุรักษ์พันธุ์พืชของกรมวิชาการเกษตรได้รับการทบทวนอย่างจริงจังเมื่อมีการรวมกรมการข้าวและกรมกสิกรรมแล้วตั้งเป็น กรมวิชาการเกษตร ในปี พ.ศ. 2515 ซึ่งงานอนุรักษ์พันธุกรรมพืชไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยเฉพาะ แต่อยู่ภายใต้กองและสถาบันวิจัยพืชในขณะนั้น ในปัจจุบันกรมวิชาการเกษตร โดยสถาบันวิจัยพืชสวนเป็นหน่วยงานหลักแห่งหนึ่งที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องด้านการวิจัยและพัฒนา ตลอดจนการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชโดยเฉพาะไม้ผล ไม้ยืนต้นอุตสาหกรรม ไม้ดอกไม้ประดับ พืชผัก สมุนไพร และพืชเครื่องเทศ โดยมีแหล่งรวบรวมข้อมูลแหล่งพันธุกรรมพืชสวน ในปัจจุบันดังนี้

- ❖ ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย พืชหลักของศูนย์ เช่น ลิ้นจี่ ลำไย ปทุมมาและกระเจียว
- ❖ ศูนย์วิจัยเกษตรหลวงเชียงใหม่ พืชหลักของศูนย์ เช่น พลับ ท้อ พืชสมุนไพร เขตหนาว
- ❖ ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย พืชหลักของศูนย์ เช่นกล้วย มะปราง มะม่วง

- ❖ ศูนย์วิจัยพืชเกษตรที่สูงเพชรบูรณ์ พืชหลักของศูนย์ เช่น กาแฟ มะคาเดเมีย
- ❖ ศูนย์วิจัยพืชสวนเลย พืชหลักของศูนย์ เช่น ท้อ กาแฟ มะคาเดเมีย
- ❖ ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ พืชหลักของศูนย์ เช่น มะขามเปรี้ยว มะม่วงหิมพานต์ พริกชี้หนู
- ❖ ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี พืชหลักของศูนย์ เช่น ทุเรียน เงาะ กล้วยไม้พื้นเมือง
- ❖ ศูนย์วิจัยพืชสวนชุมพร พืชหลักของศูนย์ เช่น มะพร้าว กาแฟ สละ
- ❖ ศูนย์วิจัยพืชสวนตรัง พืชหลักของศูนย์ เช่น ลิ้มโอ ดาหลา ลองกอง
- ❖ ศูนย์วิจัยพืชสวนยะลา พืชหลักของศูนย์ เช่น ทุเรียน ดาหลา หน้าวัว ลิ้มพื้นเมือง

ความเป็นมาของศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย เดิม สังกัดกองการกสิกรรมเคมี กรมกสิกรรม กระทรวงเกษตร ต่อมา ปี พ.ศ. 2515 เปลี่ยนชื่อเป็นสถานีทดลองพืชสวนท่าชัย กองพืชสวน ปี พ.ศ. 2546 เปลี่ยนเป็น ศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและปัจจัยการผลิตสุโขทัย 2 สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 2 และ ปี พ.ศ. 2552 เปลี่ยนชื่อเป็นศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย สถาบันวิจัยพืชสวน ปัจจุบันตั้งอยู่เลขที่ 239 หมู่ 4 ตำบลท่าชัย อำเภอศรีคีรีนาถ จังหวัดสุโขทัย 64190 พิกัดของหน่วยงาน 47Q 0585956 UTM 1924840 ความสูงจากระดับน้ำทะเล 62 เมตร รับผิดชอบงานวิจัยพืชหลักคือ กล้วย (206 พันธุ์) นอกจากนี้

ยังมีการรวบรวมพันธุ์มะม่วง (47 พันธุ์) มะปราง (14 พันธุ์) พืชวงศ์ส้ม (9 พันธุ์) พันธุ์ลิ้นจี่ (5 พันธุ์) ไข่ (9ชนิด 48 พันธุ์) และไม้ผลเขตร้อนอื่นๆ การรวบรวมพันธุ์กล้วยของกรมวิชาการเกษตร เดิมมีการปลูกรักษาพันธุ์ไว้ 2 แห่ง คือศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร พิษณุตรปลูกรวบรวมไว้จำนวนทั้งหมด 131 พันธุ์ และศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรแพร่ ปลูกรวบรวมไว้ทั้งหมดจำนวน 9 พันธุ์ ต่อมาเมื่อมี

การเปลี่ยนแปลงบทบาทและภารกิจของหน่วยงานดังกล่าว จึงมีการเปลี่ยนย้ายแหล่งอนุรักษ์พันธุ์กรรมกล้วยมาอยู่ที่ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัยไว้เพียงแห่งเดียว ซึ่งปัจจุบันมีการรวบรวมพันธุ์กรรมกล้วย จำนวน 2 แปลง ในผังแปลง A 9 (ภาพที่ 1 2 และ 3) รวมทั้งสิ้น 206 ตัวอย่างพันธุ์ ประกอบด้วยกล้วยกินได้ 200 ตัวอย่างพันธุ์ และกล้วยกินไม่ได้หรือกล้วยที่ไม่นิยมกิน จำนวน 6 ตัวอย่างพันธุ์ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 รายชื่อพันธุ์กล้วยของศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร

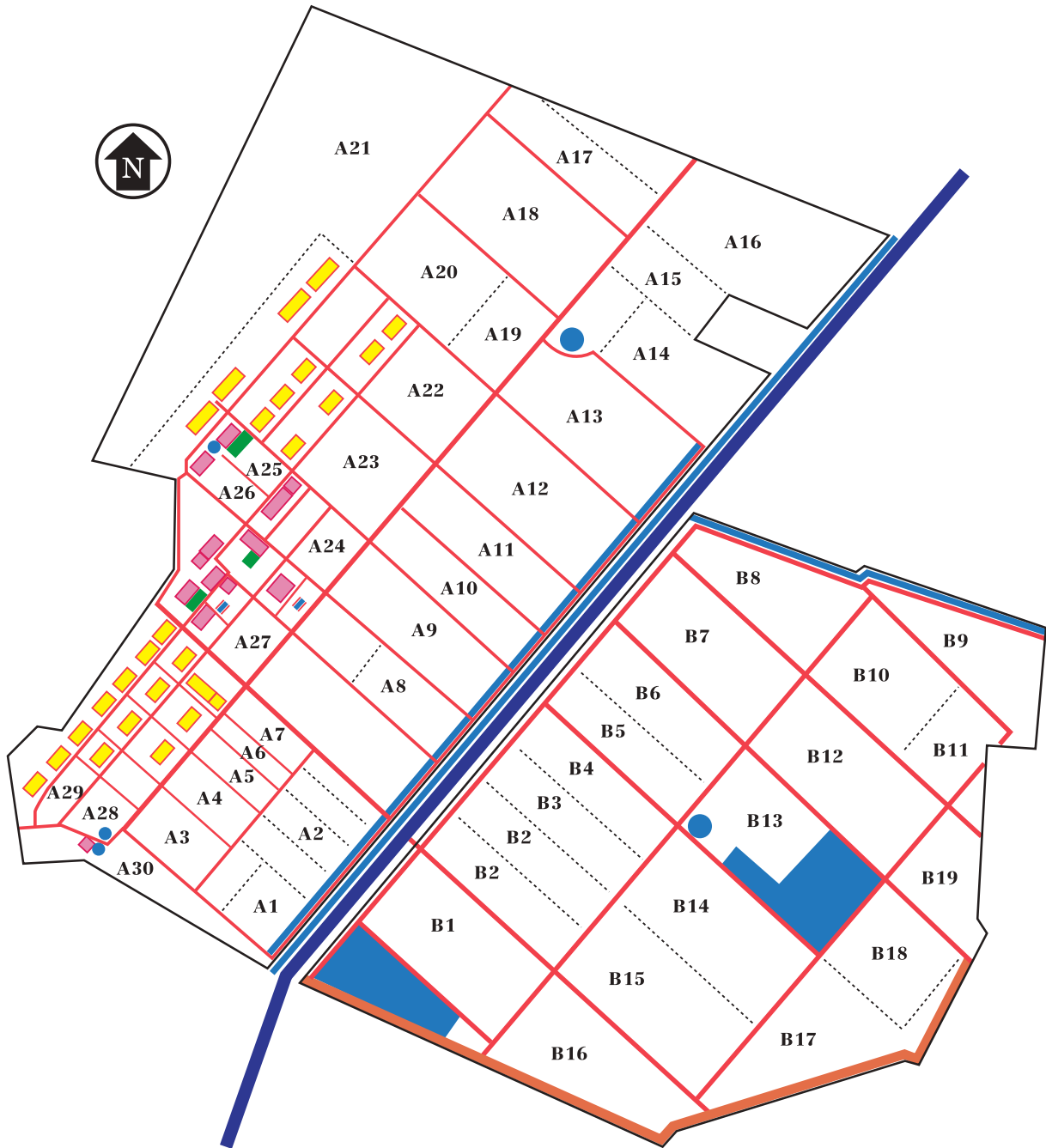
ชื่อพันธุ์	ชื่อพันธุ์	ชื่อพันธุ์
กล้วยกินได้		
1. #113	2. #114	3. กระเจาะเนิร์กสุรินทร์
4. กฐ ลิริกิต	5. กล้วยโก๊ะ ****	6. กล้วยน้ำซุ่มพร
7. กล้วยเปลือกหนา	8. กล้วยฟู	9. กอกหมาก ****
10. กุ้งเขียว	11. ชม ลิริกิต	12. ช้างกุฎิไล่สาย ****
13. ไข่	14. ไข่เกษตรศาสตร์2	15. ไข่#1
16. ไข่#3	17. ไข่กำแพงเพชร ****	18. ไข่ชัยภูมิ
19. ไข่ซุ่มพร	20. ไข่ซุ่มแพ	21. ไข่ทองร่วง ****
22. ไข่ทองเอย ****	23. ไข่โนนสูง	24. ไข่โบราณ
25. ไข่พระตะบอง ****	26. ไข่แพร่	27. ไข่มหาสารคาม
28. ครั่ง	29. คอแข็งใต้	30. งวง
31. จันท์เพ็ญ (ลาว)	32. จิ้นพัทลุง	33. วัว (โชควิเชียร)
34. ซาบ้า	35. ซุปเปอร์แคระ	36. แซ่ม้า
37. แซลล	38. แดงกำมะหยี่	39. ตะโหลน
40. ตานี่	41. ตานี่ 167	42. ตานี่ A15
43. ตานี่ ลิริกิต	44. ตานี่100ปลี	45. ตานี่กิ่งจันท์ ****
46. ตานี่ต่าง	47. ตานี่ดำ ลิริกิต	48. ตานี่ดำ กำแพงเพชร
49. ตานี่ใต้	50. ตานี่ท่าใหม่จันทบุรี	51. ตานี่นครศรีธรรมราช
52. ตานี่หม้อ ****	53. ตานี่หอมทอง ****	54. ตานี่อุบล
55. ตีบ	56. ตีบคำ ****	57. ตีบนครสวรรค์ ****
58. ตีบมุกดาหาร ****	59. โตนดพัทลุง ****	60. ทองกำป่น
61. ทองขี้แมว ****	62. ทองดอกหมาก	63. น้ำวัว (ทองดี)
64. ทองส้ม ****	65. ทองเอย ****	66. ทองโเฮ้ะ ****
67. ท่าแม่จันเชียงราย ****	68. ทิพรส	69. เทพรส
70. เทพรส พาโล ลิริกิต	71. นมสวรรค์ ****	72. นมสาวนครศรีธรรมราช
73. นมสาวสวนผึ้ง	74. นมหมี	75. นาก ****

ชื่อพันธุ์	ชื่อพันธุ์	ชื่อพันธุ์
กล้วยกินได้		
76. นากไท ****	77. นากมุก ****	78. นากยักษ์ ****
79. นางกราย	80. นางกรายสุรินทร์ ****	81. น้ำกาบดำจันทบุรี
82. น้ำเชียงราย ****	83. น้ำไท สิริกิต	84. น้ำฟาดโดนด
85. น้ำพัทลุง ****	86. น้ำว่ากบขาว	87. น้ำว่าขาวแพร่ ****
88. น้ำว่าเขียวเลยTC	89. น้ำว่าครึ่ง ****	90. น้ำว่าค่อม ****
91. น้ำว่าดำ ****	92. น้ำว่าแดงนครพนม ****	93. น้ำว่าเตี้ย
94. น้ำว่าท่าแม่จันเชียงราย ****	95. น้ำว่าท่าใหม่จันทบุรี	96. น้ำว่านครพนม
97. น้ำว่านครศรีธรรมราช ****	98. น้ำว่านวลจันทร์ ****	99. น้ำว่านวลท่าตะเียบ
100. น้ำว่านวลป่าโมกอ่างทอง	101. น้ำว่าปากช่อง50	102. น้ำว่าพัทลุง
103. น้ำว่าเพชรบุรี ****	104. น้ำว่าแพร่	105. น้ำว่ามะลิอ่อน ****
106. น้ำว่ายักษ์	107. น้ำว่าราชบุรี	108. น้ำว่าส้ม
109. น้ำว่าสวนผึ้ง	110. น้ำว่าสุโขทัย 1	111. น้ำว่าสุโขทัย 2
112. น้ำว่าสุโขทัย 3 ****	113. น้ำว่าสุโขทัย 4 ****	114. น้ำว่าสุโขทัย 5
115. น้ำว่าสุโขทัย 6 ****	116. น้ำว่าสุโขทัย 7 ****	117. น้ำว่าไล่แดง
118. น้ำว่าเหลืองบุรีรัมย์	119. น้ำว่าอ่องชัยภูมิ	120. น้ำว่าอีง้าวท่าช้าง
121. น้ำว่าอุบล ****	122. นีวจระเข้ ****	123. นีวมือ
124. นีวมือนาง ****	125. นีพูนวน	126. เนื้อทอง
127. บางคนทีใน ****	128. ปลีหาย	129. ปลีหาย พาโลจันทบุรี
130. ปลีหายเชียงราย	131. ป่าดอยปูย	132. ป่าโดนดพัทลุง
133. ป่านครศรีธรรมราช	134. ป่านาเจ็กแพร่	135. ป่าบ้านแคร่ระยอง
136. ป่าใบไม้กระ	137. ป่าปางสีดา	138. ป่ามูเซอ
139. ป่าสุคริน	140. ป่าหลังสวน	141. ป่าอบิซิเนีย สิริกิต
142. ป่าอบิซิเนีย นครราชสีมา	143. ปิซังคาบัส	144. ปิซังตะรอก
145. เปรี้ยวบ้านไร่ ****	146. พม่าแหกคุก	147. พระยาเสวย ****
148. พระราม	149. พาโลกาพลินธุ์ ****	150. พาโลอุบล
151. มัน	152. ร้อยหวี ****	153. ลังگانนครสวรรค์ ****
154. ลามัต	155. ลูกมากท่าตะเียบ	156. ลูกไล่ดำกำแพงเพชร ****

ชื่อพันธุ์	ชื่อพันธุ์	ชื่อพันธุ์
กล้วยกินได้		
157. ลูกไล่แดง	158. เล็บช้างกุด ****	159. เล็บมือนาง ****
160. แลนดี	161. วิลเลียมแคระ	162. สากกะเบือ
163. สามเดือน	164. สายน้ำผึ้ง	165. หวานทับแก้ว ****
166. หอม	167. หอมกาบดำเลย	168. หอมกาฬสินธุ์
169. หอมค่อม ****	170. หอมจันทร์ ****	171. หอมจำปา ****
172. หอมจีน เชียงราย	173. หอมซูเปอร์แคระ	174. หอมตาก
175. หอมใต้หวัน ****	176. หอมทอง ****	177. หอมทองพระประแดง
178. หอมทองสุโขทัย	179. หอมนครพนม ****	180. หอมบ้าน
181. หอมผลสั้น ****	182. หอมพม่า ****	183. หอมเล็กยโสธร
184. หอมส้มเลย	185. หอมหนองคาย	186. หอมอิสราเอล
187. หักมุกนวล ****	188. หักมุกขาว	189. หักมุกเขียว ****
190. หักมุกสวนท่ายาง	191. หักมุกสีทอง	192. หิน ****
193. หิน ยะลา	194. อีจ้าวท่าช้าง	195. อีจ้าวอุบล
196. โอกินาวา	197. ไฮเกท ****	198. ทก
199. ป่าปลีส้ม	200. ป่าปลีเหลือง	
กล้วยกินไม่ได้หรือกล้วยที่ไม่นิยมกิน		
1. เสือพราน	2. รุ่งอรุณ	3. บัวชมพู
4. บัวม่วง	5. ทหารพราน	6. ฟลาว่าปลีเหลือง

หมายเหตุ **** พันธุ์ที่มีการบันทึกลักษณะพันธุ์พืชในฐานข้อมูลแล้ว

ภาพที่ 1 แผนผังแปลงรวบรวมพันธุ์พืชของศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย

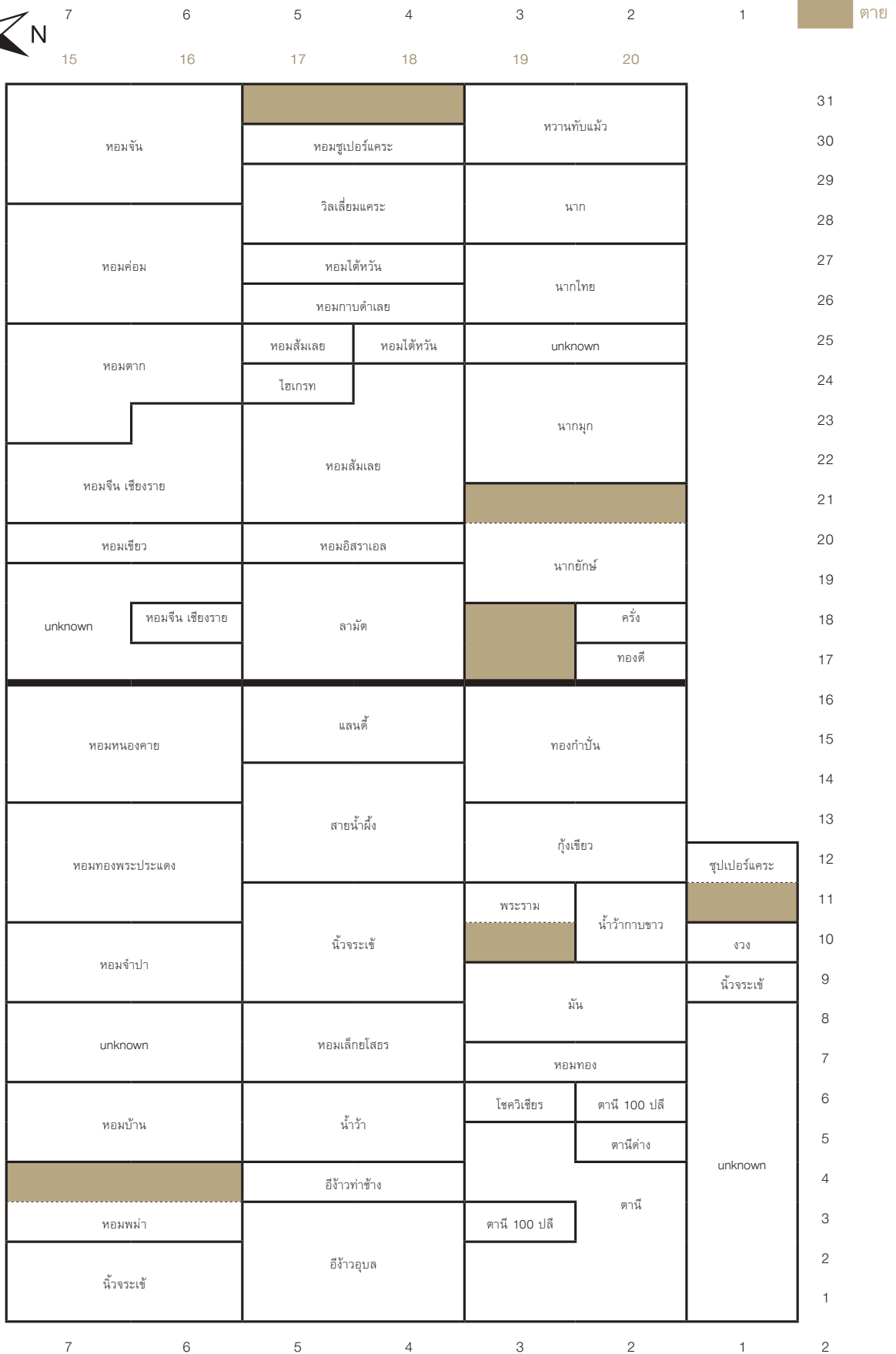
หมายเหตุ : รายละเอียดแผนผังแปลง

A1	แปลงสะเดา	B1	แปลงทดลองไผ่
A2	แปลงรวบรวมพันธุ์ไม้พื้นเมืองเขตร้อน	B2	แปลงมะปราง
A3	แปลงรวบรวมกล้วยนานาชาติพันธุ์	B3	แปลงส้มโอ
A4	แปลงรวบรวมพันธุ์กล้วยเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ	B4	แปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ผักบุ้ง
A5	แปลงทดลองพืชตระกูลส้ม	B5	แปลงผลิตเมล็ดพันธุ์
A6	แปลงเพาะชำพืชตระกูลส้ม	B6	แปลงยางพารา
A7	แปลงผลิตพันธุ์	B7	แปลงส้มโอ
A8	แปลงผลิตพันธุ์	B8	แปลงกล้วยน้ำว้า
A9	แปลงรวบรวมพันธุ์กล้วย	B9	แปลงเฉลิมพระเกียรติฯ
A10	แปลงอนุรักษ์พืชตระกูลส้ม	B10	แปลงมะม่วงระยะชิด
A11	แปลงทดลองแม่พันธุ์ส้มโอ	B11	แปลงมะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง
A12	แปลงส้มโอ	B12	แปลงส้มโอ
A13	แปลงส้มโอ	B13	แปลงผลิตเมล็ดพันธุ์
A14	แปลงรวบรวมมะม่วงพันธุ์มหาชนก	B14	แปลงผลิตเมล็ดพันธุ์
A15	แปลงรวบรวมพันธุ์มะม่วง	B15	แปลงผลิตเมล็ดพันธุ์
A16	แปลงทดลองงานวิจัย	B16	แปลงผลิตเมล็ดพันธุ์
A17	แปลงรวบรวมพันธุ์มะม่วง	B17	แปลงผลิตเมล็ดพันธุ์
A18	แปลงรวบรวมพันธุ์มะม่วง	B18	แปลงมะม่วงแก้ว
A19	แปลงอนุรักษ์มะพร้าวพันธุ์มะหว่า	B19	แปลงมะม่วงมหาชนก
A20	แปลงส้มโอ	 - สิ่งปลูกสร้างอาคาร	
A21	แปลงผลิตเมล็ดพันธุ์	 - บ้านพักข้าราชการ	
A22	แปลงรวบรวมพันธุ์มะนาว	 - ลานตากพืช	
A23	แปลงรวบรวมพันธุ์ลิ้นจี่	 - ทางค้ำน้ำ	
A24	แปลงรวบรวมพันธุ์ไม้หอม	 - แหล่งน้ำ	
A25	แปลงผลิตเมล็ดพันธุ์	 - ถนน	
A26	แปลงผลิตเมล็ดพันธุ์	 - เส้นแบ่งแปลง	
A27	แปลงรวบรวมพันธุ์ไม้พื้นเมืองเขตร้อน	 - เขตพื้นที่	
A28	แปลงรวบรวมพันธุ์ไม้พื้นเมืองเขตร้อน	 - คลองระบายน้ำ	
A29	แปลงสัก	 - ทางหลวงหมายเลข 101	
A30	แปลงรวบรวมพันธุ์ไม้พื้นเมืองเขตร้อน		

	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	ค้าย
39			หิน ะลา	หิน ะลา	ร้อยทวี	เทพรส	คานีต่าง	ไซ้ มเกษตว			58
38			หิน ะลา	ตีบ	ร้อยทวี	เทพรส	คานีต่าง				
37								ไซ้#1			56
36		น้ำว่าค่อม	หิน	ตีบ 1	กระเจาะเนิร์ก สุรินทร์	เทพรส พาโล สิริกิต	คานี	ไซ้#3		ไซ้	54
35								ไซ้ชัยภูมิ		เพาะเมล็ด	62
34		น้ำว่าเตี้ย	หักมุกขาว	ตีบ 2	ขม สิริกิต	ปลีหาย พาโล จันทบุรี	คานี 167				ทก
33								ไซ้ชุมพร		ทก	50
32								ไซ้ชุมแพ		ทก	48
31		น้ำว่ายักข์	หักมุกสีทอง	ตีบคำ	จีนพัทลุง	ปลีหายเชียงราย	คานี A15				ทก
30								ไซ้ทองร่วง		หอมจำปา	46
29		น้ำว่าปากช่อง 50	หักมุก	ตีบนครสวรรค์	ตะโกลน	พาโลกาฬสินธ์	คานี สิริกิต	ไซ้ทองเอย		ปิ้งจระเอด	44
28								ไซ้โนนสูง		ปิ้งจคาบัส	42
27	หิน	น้ำว่าขาวแพร์	หักมุกเขียว	ตีบมุกดาหาร	นมสวรรค์	พาโลอุบล	คานีคำ กำแพงเพชร	ไซ้โบราณ	รุ่งอรุณ	เสื่อพรวน	40
26											
25	หิน	น้ำว่าดำ	หักมุก สวนท้ายาง	น้ำพัทลุง	นมสาว นครศรีธรรมราช	ทิพรส	คานีคำ สิริกิต	ไซ้พระตะบอง		ทหารพรวน	38
24	ไซควิเชียร							ไซ้แพร่		ป่าคอดยอ	36
23	คานี 100	น้ำว่าครั่ง	บางคนทีใน	น้ำฝาดโตนด	นมสาวสวนผึ้ง	ปลีหาย	คานีใต้			ป่าคอดยอ	35
22								ไซ้	กำแพงเพชร	ป่าโตนดพัทลุง	34
21	จันทร์เพ็ญ (ลาว)	น้ำว่าอ่องชัยภูมิ	น้ำว่าส้ม	น้ำไทย ทวีศักดิ์	น้ำมือ	พระยาเสวย	คานีท่าใหม่ จันทบุรี	ไซ้		ป่า	32
20								มหาสารคาม		นครศรีธรรมราช	31
19	น้ำว่าปากช่อง 50 TC	น้ำว่าอุบล	น้ำว่าท่าแม่จัน เชียงราย	น้ำโท สิริกิต	น้ำมือนาง	พม่าแหกคุก	คานี นครศรีธรรมราช	ทองซีแมว		ป่านางจักแพร่	30
18								ทองดอก หมาก		ป่าบ้านแคร์ ระยอง	28
17	น้ำว่าเพชรบุรี TC	น้ำว่าเหลือง บุรีรัมย์	น้ำว่าท่าใหม่ จันทบุรี	น้ำเชียงราย	น้ำมือนางพะเยา	เล็บช้างกุด	คานีหม้อ	ทองเอย		ป่าใบไม้กะ	26
16											24
15	น้ำว่าเขียวเลย TC	น้ำว่าไล่แดง	น้ำว่าแดง นครพนม	น้ำกាប់คำ จันทบุรี	ลังกานนครสวรรค์	สาวกะเบือ	คานีอุบล	ทองเือ		ป่าปลีส้ม	23
14								ทองกำปั่น		ป่าปลีเหลือง	21
13	น้ำว่ามะลิอ่อง TC	น้ำว่าสวนผึ้ง	น้ำว่านครพนม	กล้วยน้ำขุมพร	นมหมี่	ลูกมากท่าตะเียบ	คานีกิ่งจันทร์	ทองลิ้ม		ฟลาวว่าปลีเหลือง	20
12											18
11	น้ำว่าสุโขทัย 4 TC	น้ำว่าราชบุรี	น้ำว่านครศร ธรรมราช	ท่าแม่จัน เชียงราย	กล้วยเปลือกหนา	ลูกไล่ดำ	คานีหอมทอง	เล็บมือนาง		ป่ามูเซอ	17
10								กฐ สิริกิต		ป่าปางสีดา	16
9	น้ำว่าสุโขทัย 5	น้ำว่ามะลิอ่อง	น้ำว่านวลจันทร์	โตนดพัทลุง	กล้วยฟู	ลูกไล่แดง	นางกราย	กล้วยโยเก้		ป่าสุคริน	14
8											12
7	น้ำว่าสุโขทัย 4	น้ำว่าแพร่	น้ำว่านวลท่า ตะเียบ	#114	กอกหมาก	หอม	นางกรายสุรินทร์	ช้างภูงูไล่ลาย	หอมนครพนม	ป่าหลังสวน	11
6								แชล	เนื้อทอง	ป่าอบิชิเนย สิริกิต	9
5	น้ำว่าสุโขทัย 3	น้ำว่าเพชรบุรี	น้ำว่านวล ป่าไผ่อ่างทอง	#113	คอแข็งใต้	หอมทองสุโขทัย	นางกรายสุรินทร์ สิริกิต		แดงกำมะหยี่	ป่าอบิชิเนย นครราชสีมา	8
4											7
3	น้ำว่าสุโขทัย 2	น้ำว่าสุโขทัย 7	น้ำว่า#114	นึ่งูแวน	ซาบ้ำ	หอมทอง	หอมกาฬสินธ์			เปรี้ยวบ้านไร่	6
2								บัวม่วง			5
1	น้ำว่าสุโขทัย 1	น้ำว่าสุโขทัย 6 unknown	น้ำว่าพัทลุง	โอ๊กินา		สามเดือน	หอมผลสั้น			แช้ผ้า	4
									บัวชมพู		3
											2
											1

ภาพที่ 2 แปลงรวบรวมพันธุ์กล้วยของศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย แปลงที่ 1

ภาพที่ 3 แปลงรวบรวมพันธุ์กล้วยของศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย แปลงที่ 2

การวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับกล้วยของศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย

ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย มีพันธกรรมกล้วยหลากหลายพันธุ์ที่มีการวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มปริมาณและมูลค่าทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศ การวิจัยและพัฒนาพันธุ์กล้วยที่ทนทานโรค ให้ได้พันธุ์ที่เหมาะสมในการแปรรูปพันธุ์ที่มีคุณภาพดีสำหรับรับประทานสดและอายุเก็บรักษานานขึ้น มีคุณสมบัติเหมาะสมทั้งในรูปการบริโภคสด หรือใช้ในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ที่จะนำมาพัฒนา เพื่อเพิ่มปริมาณและมูลค่าทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศ ปัจจุบัน ความก้าวหน้า การเสนอพันธุ์กล้วยเป็นพันธุ์รับรอง ดังนี้

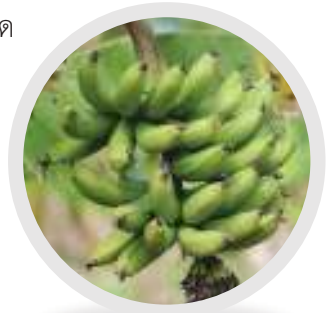

1. กล้วยน้ำว้า คัดเลือกสายสายต้นกล้วยน้ำว้าจากแปลงรวบรวมอนุรักษ์พันธุ์กรรมกล้วยได้จำนวน 2 สาย ต้น คือ สุโขทัย 55-4 และ 55-50 อยู่ระหว่าง การปลูกเปรียบเทียบในศูนย์วิจัยฯ ที่เป็นแหล่งปลูก 3 แห่ง คือ ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี และศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเลย ในปี พ.ศ. 2558-2560 และทดสอบในแปลงเกษตรกร ปี พ.ศ. 2560-2562 เพื่อให้ได้พันธุ์ใหม่อย่างน้อย 1 พันธุ์ ปี พ.ศ. 2562

2. กล้วยไข่ จากการชักนำให้กล้วยไข่กลายเป็นพันธุ์ด้วยรังสีแกมมา แล้วคัดเลือกสายต้นกล้วยไข่ที่ผ่านการฉายรังสี คัดเลือกได้จำนวน 9 สายต้น คือ KM 1-11, KM2-30, KM 32-20, KM 2-20, KM 3-6, KM 25-6, KM 22-27, KM 9-20, KM 30-11 ปัจจุบันอยู่ระหว่างการขยายเพิ่มจำนวนเพื่อนำมาปลูกเปรียบเทียบเพื่อหาสายต้นที่สูงไม่เกิน 2 เมตร และมีคุณลักษณะทางการเกษตรที่ไม่ด้วยกว่าเดิม คาดว่า ปี พ.ศ. 2563 จะได้พันธุ์ใหม่เพื่อเสนอกรมวิชาการเกษตรเป็นพันธุ์รับรองต่อไป

3. กล้วยหอม คัดเลือกสายต้นสายต้นกล้วยหอมโดยการชักนำให้เกิดการกลายเป็นพันธุ์ด้วยรังสีแกมมา ร่วมกับการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ พบกล้วยหอมมีความสูงอยู่ระหว่าง 62-70 เซนติเมตร ปัจจุบันอยู่ระหว่างการคัดเลือกสายต้นตามเกณฑ์ที่กำหนด ในปี พ.ศ. 2559 จะได้สายต้นที่คัดเลือกได้ เพื่อนำไปขยายเพิ่มจำนวนเพื่อนำมาปลูกเปรียบเทียบเพื่อหาสายต้นกล้วยหอมที่มีเปลือกหนาขึ้น และมีคุณลักษณะทางการเกษตรที่ไม่ด้อยกว่าเดิม คาดว่า ปี พ.ศ. 2563 จะได้พันธุ์ใหม่เพื่อเสนอกรมวิชาการเกษตรเป็นพันธุ์รับรองต่อไป

การผลิตพันธุ์กล้วยของศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย อยู่ในกิจกรรมการดำเนินงานของการผลิตพันธุ์พืชและปัจจัยการผลิต ผลผลิตที่ 2 ซึ่งเป็นการใช้ประโยชน์ผลิตพันธุ์และปัจจัยการผลิตที่ผลิตได้ เช่น การจำหน่าย แจกจ่าย สำรองพันธุ์พืช ให้กับเกษตรกร หน่วยงานภาคเอกชน และภาครัฐ โดยดำเนินการจัดการผลิตพันธุ์พืชและปัจจัยการผลิต โดยมีผลการดำเนินงานในปี พ.ศ. 2559 ในการผลิตพันธุ์กล้วย กล้วยน้ำว่า กล้วยไข่ กล้วยหอม นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยที่ดำเนินการเกี่ยวกับกล้วย ในปี พ.ศ. 2559 จำนวน 8 การทดลอง

บทที่ 3 ข้อมูลลักษณะทางสัณฐานของกล้วย

ลักษณะประจำวงศ์กล้วย

ไม้ล้มลุกอายุหลายปี ลำต้นเทียมเหนือดินเกิดจากกาบใบแผ่ออกหุ้มซ้อนกัน มีจุดกำเนิดจากต้นสะสมอาหารที่อยู่ใต้ดิน ลำต้นเทียมสูง 2-5 เมตร มีน้ำยางใส หรือสีขาวแบบน้ำนม หรือสีแดง ยางกล้วยเมื่อสัมผัสอากาศและแห้งจะเป็นเป็นสีน้ำตาล ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงสลับเวียนที่ส่วนปลายของกาบ ใบเป็นลำต้น ก้านใบยาว แผ่นใบกว้าง เส้นของใบขนานกันจากแกนก้านใบปลายใบมนมีติ่ง ผิวใบเรียบ สีเขียว บางชนิดมีปื้นสีแดง ผิวใบมีนวลหรือไขปกคลุม เส้นและขอบใบเรียบ ขนาดและความยาวของใบขึ้นอยู่กับแต่ละพันธุ์ ช่อดอกแบบช่อเชิงลดมีกาบ บางชนิดเป็นแบบช่อกระจุก ห้อยลง ยาว 60-130 เซนติเมตร มีกาบรองดอกขนาดใหญ่สีสดรองรับดอกย่อยแต่ละกลุ่ม กาบหุ้มสีแดง ส้ม เหลือง เขียว หรือม่วงแดงตามชนิดและพันธุ์ กาบรองดอก ยาว 15-30 เซนติเมตร ก้านช่อเกิดที่บริเวณปลายยอดตรงกลางกลุ่มก้านใบ กรณีของกล้วยปลุก จะแทงช่อดอกหรือปลีเมื่อแตกใบได้ ประมาณ 27 ใบ ดอกสมบูรณ์เพศ สมมาตรด้านข้าง กลีบเลี้ยง 3 กลีบ บางและค่อนข้างใส แยกหรือติดกัน กลีบดอก 3 กลีบ บางใส แยกหรือติดกัน เกสรเพศผู้ 6 เกสร เป็นหมัน 1 เกสร เกสรเพศเมีย มีรังไข่อยู่ใต้วงกลีบดอก มี 3 ช่องเชื่อมกัน ดอกที่อยู่ตอนปลายช่อมีเกสรเพศเมีย เป็นหมัน พลาเซนทารอบแกนร่วม ออวุลจำนวนมากส่วนใหญ่มีกลีบ ผลเป็นแบบ ผลกล้วย เมล็ดขนาดใหญ่ปานกลาง มีเอนโดสเปิร์ม ดอกแต่ละดอกเมื่อเจริญเต็มที่ จะกลายเป็นผลกล้วยเรียกว่า หวี ในหนึ่งช่อดอกเมื่อติดผลแล้ว เรียกว่าเครือ ขนาด และสีของกล้วยจะมีลักษณะแตกต่างกันออกไปตามชนิดของแต่ละพันธุ์ บางชนิดมีผลสีเขียว เหลือง แดง เมล็ด มีลักษณะกลมขรุขระ หรือผิวเรียบ เปลือกหุ้มเมล็ด มีสีดำ หนาเหนียวเนื้อในเมล็ดสีขาว

ความหลากหลายพืชพืชวงศ์กล้วยระดับโลกประมาณ 2 สกุล ประมาณ 50 ชนิด ความหลากหลายพืชระดับประเทศ มี 2 สกุล ประมาณ 17 ชนิด พืชวงศ์กล้วยกล้วยในประเทศไทยจำแนกเป็น 2 สกุล คือ

สกุล *Ensete* Bruce ex Horan

สกุล *Musa* L.

1. กล้วยแตกกอ (*Musa*) มีการแตกหน่อ ลำต้นเทียมเกิดเป็นกอ มีอายุหลายปี

2. กล้วยโทน (*Ensete*) ไม่แตกหน่อ ลำต้นเทียมเกิดเป็นลำต้นเดี่ยว มีอายุราว 2 ปี หรือหลายปี ต้นมักตายหลังจากออกผลแล้ว

กล้วยสกุล *Musa* แบ่งออกเป็น 5 หมู่ (Section) คือ

1. หมู่ *Australimusa* มีถิ่นกำเนิดอยู่ในแถบรัฐควีนส์แลนด์ถึงฟิลิปปินส์ ใช้ประโยชน์จากเส้นใย ผล เช่น *M. textilis* Née ใช้ทำเชือกมนิลา เสื้อผ้า หรือกล้วยไฟโอ (Fei) เป็นกล้วยที่มีแป้งมากเป็นอาหารคนในแถบหมู่เกาะแปซิฟิก

2. หมู่ *Callimusa* มีถิ่นกำเนิดในอินโดจีน และอินโดนีเซีย เช่นกล้วยรัตนกัทลี (ไม้ประดับ)

3. หมู่ *Eumusa* มีถิ่นกำเนิดในอินเดียตอนเหนืออินโดจีน หมู่เกาะซามัว เป็นกล้วยกินได้ทั้งหมด นอกจากนี้ยังใช้ประโยชน์จากกาบหุ้มลำต้นเทียมทำเส้นใย

4. หมู่ *Rhodochlamys* มีถิ่นกำเนิดในอินเดียตอนเหนือ อินโดจีน เป็นไม้ประดับ เช่น กล้วยบัว

5. หมู่ *Ingentimusa* มีถิ่นกำเนิดในปาปัวนิวกินีบนที่สูง ระหว่าง 1,000–2,100 เมตร เป็นไม้ประดับ

ลักษณะทางสัณฐานของพืชสกุลกล้วย (Musa L.)

พืชสกุลกล้วยมีลำต้นใต้ดิน ลำต้น มีลักษณะเป็นหัวหรือเป็นเหง้า บางชนิดมีลักษณะกลมคล้ายหัวเผือก บางชนิดเป็นไหลสั้นหรือยาว หน่อเจริญมาจากเหง้าใต้ดิน ระบบรากแบบรากแขนงแผ่กว้างออกด้านข้าง 4-5 เมตร ลงลึกประมาณ 75 เซนติเมตร หน่อที่เกิดจากตาที่เหง้าอาจอยู่ชิดต้นแม่ หรืออาจห่างเล็กน้อย หรืออาจห่างมากเป็นเมตร โคนกล้วยของหน่อส่วนที่อยู่ใต้ดินจะเริ่มขยายตัวขึ้น จนมีขนาดใหญ่เรียกว่าเหง้า การเจริญเติบโตของลำต้น จะมีลักษณะ ใบ รูปร่าง ในกล้วยแต่ละพันธุ์ แตกต่างกันหรือแม้แต่กล้วยพันธุ์เดียวกันที่พบความแตกต่างของรูปร่างและลักษณะใบได้ ซึ่งรูปร่างและลักษณะของใบกล้วยจะขึ้นอยู่กับอายุของกล้วยหรือตำแหน่งของตาที่ให้กำเนิดใบนั้น เมื่อกล้วยอายุน้อยตาของเหง้าจะอยู่ลึกลงไปใหนง้า ตาใบแรกที่เจริญเติบโตมักเป็นใบเกล็ดเมื่อกล้วยมีอายุมากขึ้น ตาประเภทนี้จะเจริญเป็นใบที่มีลักษณะเป็นใบแคบ ซึ่งอยู่ในช่วงแรกของการเจริญเติบโต และตาจะอยู่ใกล้กับผิวดิน ซึ่งตาเหล่านี้จะให้ใบที่เจริญเป็นใบกว้างในช่วงหลังของการเจริญเติบโต ในระยะนี้ส่วนที่อยู่เหนือผิวดินจะเจริญเติบโตขึ้นจนกระทั่งเป็นหน่อ จนกระทั่งมีขนาดสูงประมาณ 60-120 เซนติเมตร หน่อกล้วยจะเริ่มคลี่ใบออกมา หลังจากนั้นใบเหล่านี้เจริญและมีใบขนาดใหญ่แตกเป็นใบจริงได้ประมาณ 4-6 ใบ และที่โคนของหน่อบวมเต่ง มักเป็นระยะที่สามารถแยกหน่อกล้วยออกจากต้นแม่เพื่อนำไปปลูกได้

ใบ เป็นใบเดี่ยวมีลักษณะเป็นแผ่นยาว เกิดจากใจกลางของลำต้น และก้านใบช่วงที่เกิดจากลำต้นใหม่จะมีขนาดใหญ่และแทงขึ้นเหนือดิน ในระยะแรกของการโผล่พ้นเหนือดิน ใบจะม้วนและค่อยๆ คลี่ใบ ในระยะเวลาประมาณ 10 วัน มีการพัฒนาเพื่อห่อหุ้มใบที่เกิดใหม่ ทำให้ก้านใบอัดกันแน่น ซึ่งก้านใบส่วนดังกล่าวเรียกว่า กาบใบ ใบเกิดใหม่เกิดจากเหง้า

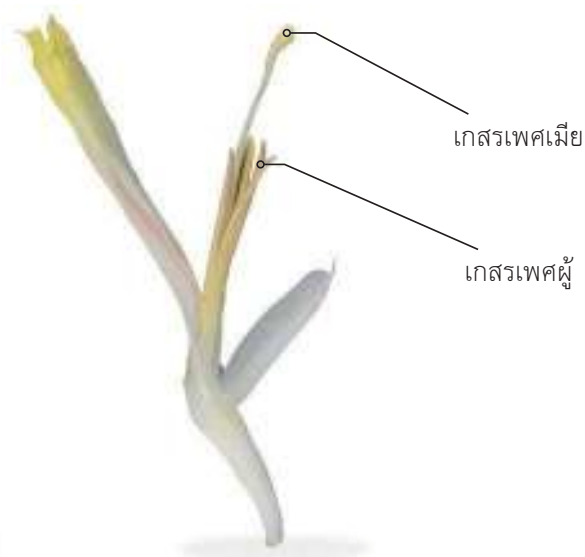
เจริญขึ้นมาสู่ด้านบนโดยแผ่ใบม้วนแน่น ใบเกิดใหม่แผ่ขยายใบขนาดใหญ่รูปขอบขนาน กว้าง 60-110 เซนติเมตร ยาว 140-400 เซนติเมตร มีแกนกลางใบขนาดใหญ่ เส้นใบขนานกัน การอัดกันแน่นนี้ทำให้เกิดลักษณะคล้ายลำต้น เรียกว่าลำต้นเทียม ใบของกล้วยซึ่งประกอบด้วยก้านใบและแผ่นใบ ก้านใบจะมีลักษณะโค้งเข้าแกนกลาง จะโค้งมากหรือน้อยแล้วแต่ชนิดหรือพันธุ์ของกล้วย แผ่นใบมีลักษณะรูปแถบ เส้นกลางใบเป็นร่อง มีเส้นใบขนานกันและตั้งฉากกับแกนกลาง เส้นใบมีจำนวนมาก ด้านบนของแผ่นใบเป็นมัน ผิวใบด้านล่างมีไขใบต่อต้นประมาณ 36 ใบ ใบกล้วยที่เจริญในระยะแรกมักมีขนาดเล็กและขยายใหญ่ขึ้นเมื่อเจริญเต็มที่ และมีใบธงก่อนที่จะเกิดช่อดอก ในระยะออกดอกและติดผลใบมักมีขนาดเล็กลง

ดอกกล้วย เป็นช่อแบบช่อเชิงลด ในแต่ละต้น มีช่อดอกเพียง 1 ช่อ เจริญมาจากส่วนเหง้าใต้ดิน ส่วนก้านช่อมีการเจริญเติบโตมีความยาวเพิ่มขึ้น ผ่านส่วนกลางของลำต้น และโค้งงอลงเมื่อโผล่พ้น ปลายยอด มีการเรียงตัวเป็นกลุ่ม ดอกรูปกรวย เรียงตัวแน่นแต่ละกลุ่มแยกอยู่ในกาบปลีขนาดใหญ่ รูปไข่ ปลายแหลม สีม่วงแดง ประกอบด้วยดอก เรียงตัวเป็น 2 แถว กาบปลีโค้งงอพร้อมกับการ พัฒนาของดอกและหลุดร่วงเมื่อผลเริ่มพัฒนาดอก เพศเมียมีการพัฒนาในส่วนโคนช่อไปยังปลายช่อ

ดอกเพศผู้ อยู่บริเวณส่วนปลายของช่อดอก บางครั้งมีดอกที่เรียกว่า neuter เกิดขึ้นในแต่ละช่อ ในช่อดอก โดยปกติมีดอก 12-20 ดอก และมีดอก เพศเมียในส่วนของช่อดอก 5-15 ช่อ ดอกแต่ละกลุ่ม ประกอบด้วยดอกเพศผู้และดอกเพศเมีย ใบประดับ จะหลุดร่วงไปเหลือไว้แค่ร่องรอย ดอกของกล้วย ประกอบด้วยดอก 3 ประเภทเรียงกันอยู่ตามความยาว บริเวณด้านบนของช่อดอก ส่วนที่อยู่ติดกับต้นเป็น ดอกเพศเมีย ส่วนตอนกลางบางครั้งเป็นดอกกระเทย และปลายของช่อดอกเป็นดอกเพศผู้ การเจริญของ ช่อดอกทยอยจากดอกเพศเมียเรื่อยลงมาสู่ปลายช่อ

ดอกเพศเมีย มีรังไข่อยู่ใต้วงกลีบ เกสรเพศเมีย มี 3 ช่องติดกัน แต่ละส่วนมีลักษณะคล้ายรูปสามเหลี่ยม ส่วนปลายมีกลีบดอกสั้น ๆ 5 อันเชื่อมกัน และ 1 อันแยกกัน รวมตัวกันเป็นท่อนล้อมรอบก้านเกสร เพศเมียและเกสรเพศผู้ที่เป็นหมัน ยอดเกสร เพศเมียมี 3 พู เกสรเพศผู้ที่เป็นหมัน 5 อัน เกสร มักไม่มีละอองเรณู เกสรเพศเมียเป็นหมันมีขนาดเล็ก ประกอบด้วย ก้านเกสรเพศเมีย 1 อัน ก้านเกสร เพศผู้ 5 อัน และก้านเกสรเพศผู้ที่ลดรูปแล้ว 1 อัน มีกลีบดอกและกลีบเลี้ยงเชื่อมกันเป็นหลอดเรียกว่า กลีบรวม แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ กลีบรวม

▲ ช่อดอกย่อย

ขนาดใหญ่ 1 อัน กลีบรวมขนาดเล็ก 1 อัน ปลายกลีบ
หยุกแหลม มีสีเหลือง กลีบรวมขนาดใหญ่ มีสีขาว
หรือสีชมพู กลีบรวมขนาดเล็ก ลักษณะบางใส ไม่มีสี
จนถึงสีม่วงอ่อนแล้วแต่ชนิดของพันธุ์ ปลายกลีบ
เป็นหยักซี่ฟัน บางพันธุ์เป็นรอยหยักและย่น ช่อดอก
เจริญเป็นผล จะปรากฏผลที่โคนของช่อดอก ช่อดอก
เมื่อเจริญเป็นช่อผลเรียกว่า เครือ ดอกที่เจริญเป็นผล
เรียกว่า หวี ส่วนที่อยู่ทางด้านปลายเครือหรือช่อผล

เป็นช่อดอกเพศผู้เรียกว่า ปลี ดอกเพศเมียมีรังไข่
อยู่ใต้วงกลีบมีเกสรเพศเมีย 3 อันติดกัน แต่ละส่วน
มีลักษณะคล้ายรูปสามเหลี่ยม ส่วนปลายมีกลีบดอก
สั้น 5 กลีบเชื่อมกัน และ 1 อันแยกกัน รวมตัวกันเป็น
ท่อล้อมรอบก้านเกสรเพศเมียและเกสรเพศผู้ที่เป็น
เป็นหมันยอดเกสรเพศเมียมี 3 พู เกสรเพศผู้ที่เป็น
เป็นหมัน 5 เกสร มักจะไม่มีละอองเรณู เกสรเพศเมีย
เป็นหมันมีขนาดเล็ก

ผล เป็นผลแบบผลกล้วย กล้วยส่วนใหญ่ไม่มีเมล็ด เนื่องจากผลกล้วยสามารถ
เกิดการพัฒนาจากรังไข่ โดยที่เซลล์ของผนังรังไข่จะขยายใหญ่ขึ้นกลายเป็นเนื้อผล ซึ่ง
ไม่มีการผสมพันธุ์ ดอกก็สามารถเจริญเป็นผลได้ ผลของกล้วยมีหลายขนาดตั้งแต่เล็ก
จนถึงผลขนาดใหญ่ รูปร่างของผลกล้วยก็มีความแตกต่างกัน บางชนิดโค้งงอ บางชนิดตรง
นอกจากนี้ปลายผลบางชนิดมน บางชนิดมีจุก การเปลี่ยนแปลงของสีและลักษณะ
เนื้อในผลขณะที่ผลกล้วยดิบจะมีเปลือกเป็นสีเขียวและลักษณะเนื้อแข็ง
สีขาว เมื่อผลเริ่มสุกจะมีเปลือกสีเขียวอ่อนและลักษณะเนื้อเริ่มอ่อนตัว
มีสีขาวซีด เนื้อจะเริ่มนุ่มมาจากข้างในจากแกนกลางผล และผลสุก
จากส่วนปลายผลไปหาส่วนโคน สีของเปลือกผลจะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง
แกมเขียว จนกระทั่งเนื้อผลนุ่มทั้งผล หลังจากนั้นสีเปลือกจึงค่อย
เปลี่ยนเป็นสีเหลือง ยกเว้นส่วนปลายและก้านผลยังคงเป็นสีเขียว

เมล็ด กล้วยในสกุล *Musa* และ *Ensete* เมล็ดของกล้วยมีเปลือกเมล็ดแข็ง
เนื่องจากมีสารคิวติน (cutin) ส่วนที่ติดอยู่กับเนื้อผลเรียกว่าไมโครโพลาร์ (micropylar
plug) ส่วนด้านตรงข้ามเรียกว่า เรพี (raphe) เมล็ดของกล้วยในสกุล *Musa* มักมี
เปลือกเมล็ดขรุขระ

นิเวศวิทยา พบในเขตร้อนชื้นของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และแปซิฟิก

การกระจายพันธุ์ บริเวณเขตพรณพฤษชาติอินโดมาลาเยา ซึ่งเป็นศูนย์กลางของพันธุ์กรรมพืชสกุลกล้วย โดยเฉพาะในบริเวณตอนล่างของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เดิมกล้วยยุคก่อนประวัติศาสตร์สันนิษฐานว่าเป็นกล้วยป่าที่มีผลเล็ก มีเมล็ดมาก มีการขยายพันธุ์ตามธรรมชาติโดยสัตว์ป่า ที่ช่วยแพร่กระจายพันธุ์ไปได้ไกล ต่อมาเกิดการผสมพันธุ์โดยธรรมชาติเป็นกล้วยพันธุ์ปลูกหรือพันธุ์ลูกผสมที่มีผลขนาดใหญ่ ไม่มีเมล็ด ที่มีลักษณะพันธุ์ที่ดี ทำให้มนุษย์นำพันธุ์ไปในการอพยพย้ายถิ่นสู่ดินแดนและหมู่เกาะต่างๆ ที่เชื่อมต่อกันในทะเลจีนใต้ มหาสมุทรอินเดียและแปซิฟิก

อัลฟองส์ เดอ กองโดลล์ (Alphonse de Candolle) นักพฤกษศาสตร์ชาวสวิสเซอร์แลนด์ บันทึกหลักฐานไว้เมื่อปี พ.ศ. 2426 ว่าพบพืชสกุลกล้วยบริเวณคาบสมุทรมมาเลย์ และบนเกาะอูบิน (Pulau Ubin) ทางตอนใต้สุดของประเทศสยาม ซึ่งปัจจุบันคือเกาะอูบิน (Pulau Ubin) ทางใต้ของประเทศสิงคโปร์ ปี พ.ศ. 2426 วิลเลียม ไรน์ (William Rhind) นักพฤกษศาสตร์ ชาวสก็อตแลนด์ รายงานว่ากล้วยจากเขตร้อนที่มีการนำมาปลูกไว้ในโรงเพาะชำของอังกฤษ ปี พ.ศ. 2532 ผู้แต่งหนังสือเกี่ยวกับประวัติศาสตร์อาหารชาวฝรั่งเศส แมกเกอลอน ทอแซนต์ซามัท (Maguelonne Toussaint-Samat) ระบุว่าต้นกำเนิดกล้วยมาจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จากหลักฐานทางโบราณคดีของซากเกสร เมล็ด และเนื้อเยื่อกล้วยที่กลายเป็นหินในสมัยโบราณมีอายุราว 6,440-6,950 ปี ในประเทศปาปัวนิวกินีบริเวณคุกวอมพ์ (Kuk swamp) พบข้อมูลสนับสนุนว่ามนุษย์มีการปลูกกล้วยเพื่อบริโภคในแถบประเทศปาปัวนิวกินีมาก่อน

นอกจากหลักฐานเก่าแก่ที่กล่าวข้างต้นแล้ว ปัจจุบันได้มีการศึกษาด้านชีวโมเลกุลเพื่อค้นหาวิวัฒนาการชาติพันธุ์ของกล้วยพันธุ์ต่างๆ พบว่าถิ่นฐานดั้งเดิมของกล้วยในบริเวณคาบสมุทรมมาเลย์ เกาะสุมาตรา เกาะชวา เกาะบอร์เนียว ฟิลิปปินส์ และปาปัวนิวกินี มาจากกล้วยป่า (*Musa acuminata* Colla) และชนิดใกล้เคียง ซึ่งสามารถจำแนกตามถิ่นกำเนิด ดังนี้

1) ชนิดที่มีถิ่นกำเนิดที่ปาปัวนิวกินี พบกล้วยป่า *Musa banksii* F. Muell.

2) ชนิดที่มีถิ่นกำเนิดที่คาบสมุทรมมาเลย์ พบกล้วยป่า *M. acuminata* subsp. *malaccensis* (Ridl.) N.W. Simmonds

◀
กล้วยป่า

3) ชนิดที่มีถิ่นกำเนิดที่เกาะชวา และบอร์เนียว พบกล้วยป่า *M. acuminata* subsp. *microcarpa* (Becc.) N.W. Simmonds และ *M. acuminata* var. *zebrina* (Van Houtte ex Planch.) Nasution

4) ชนิดที่มีถิ่นกำเนิดที่ไทยและเมียนมาร์ รวมถึงตอนเหนือของอินเดียและจีนตอนใต้ พบกล้วยป่า *M. acuminata* subsp. *burmanica* N.W. Simmonds

จากผลการความสัมพันธ์ทางวิวัฒนาการชาติพันธุ์ พบว่ากล้วยมีถิ่นกำเนิดดั้งเดิมในคาบสมุทรมลายูแล้วกระจายพันธุ์ไปสู่ประเทศบริเวณภาคพื้นและหมู่เกาะแปซิฟิก กล้วยกินได้จำนวนหลากหลายพันธุ์ส่วนใหญ่มีบรรพบุรุษที่เป็นกล้วยป่า *Musa banksii* F. Muell. จากปาปัวนิวกินี กระจายพันธุ์ไปยังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และกระจายพันธุ์ไปอินเดียและแอฟริกาตะวันตก อีกทั้งกระจายพันธุ์ในทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ไปยังหมู่เกาะต่างๆ ในแปซิฟิกตามทิศทางการอพยพย้ายถิ่นของมนุษย์เมื่อหลายพันปี การเคลื่อนย้ายและเกิดพันธุ์ใหม่ เช่น กล้วยทิพรสของไทยเป็นกล้วยที่มีถิ่นกำเนิดในประเทศไทยโดยแท้ เพราะเป็นที่ประจักษ์ว่าไม่พบกล้วยทิพรสในแหล่งกำเนิดอื่น

ความเป็นมาของกล้วยไทยมีการกระจายพันธุ์โดยการแพร่ขยายนั้นๆ แลกเปลี่ยนกันไปมาในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกมายาวนาน ทั้งมีการขยายออกสู่ประเทศเพื่อนบ้านด้วยเหตุเพราะมีการติดต่อสัมพันธ์กันอยู่เสมอ ประกอบกับกล้วยพันธุ์ปลูกของไทยหลายพันธุ์มีรสชาติดี ทนทานต่อโรค จึงได้รับการยอมรับในแหล่งอื่น เช่น ประเทศอินโดนีเซียมีกล้วยบางพันธุ์ที่ระบุว่า เป็นกล้วยไทย เช่น ปีซังสยาม มาเลเซียเรียกว่าปีซังเคิลท์สยาม กล้วยทิพรสเรียกว่าปีซังอาบุดยาม กล้วยหอมทองเรียกว่าปีซังไทย กล้วยหอมค่อมเรียกว่า

▲ กล้วยเทพรส

ปีซังหอมค่อม เวียดนามเรียกกล้วยหอมทองว่าจอยเซียม หมายถึงกล้วยสยาม ฟิลิปปินส์เรียกกล้วยเทพรสชนิดนี้มีปลีทับศัพท์ว่าทิพรส (Tiparot) เขมรนั้นเรียกกล้วยน้ำว่าแจกน้ำว่า และเรียกกล้วยหักมุกว่าเจกสนับมุก ในทำนองกลับกันกล้วยจากประเทศเพื่อนบ้านบางส่วนก็มีการนำเข้ามาปลูกในเมืองไทย เช่น กล้วยลังกา กล้วยไขมาเลเซีย การขยายพันธุ์ของกล้วยและการแลกเปลี่ยนระหว่างกันในดินแดนแถบนี้ตลอดจนความหลากหลายและซับซ้อนของสายพันธุ์กล้วยที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นในประเทศไทย น่าจะเป็นสิ่งยืนยันได้ว่ากล้วยเป็นพืชท้องถิ่นของดินแดนประเทศไทยมาแต่ดึกดำบรรพ์ และจากวิวัฒนาการสายพันธุ์กล้วยที่มีต่อเนื่องจึงมีกล้วยพันธุ์แปลกใหม่ลักษณะดีเด่นเกิดขึ้นมา

การจำแนกกลุ่มพันธุ์กล้วยกินได้

กล้วยกินได้ทั้งหมดจำแนกอยู่ในหมู่ Eumusa เกิดจากกล้วยป่า 2 ชนิด คือ กล้วยป่า (*Musa acuminata* Colla) และกล้วยตานี (*M. balbisiana* Colla) ซึ่งกล้วยทั้งสองชนิดนี้มีลักษณะแตกต่างกันอย่างชัดเจนเนื่องจากว่าทุกพันธุ์นั้นเป็นต้นที่เกิดจากการผสมระหว่างกล้วยป่า กับกล้วยตานี ความหลากหลายทางชีวภาพของกล้วยที่ปลูกอยู่ทั่วไปไม่มีต้นกำเนิดจากกล้วยป่า เป็นกลุ่มจีโนม A และกล้วยตานีเป็นกลุ่มจีโนม B กล้วยสองกลุ่มนี้มีบทบาทต่อการกระจายพันธุ์ และการพัฒนาพันธุ์ที่เกิดประโยชน์ในการวิวัฒนาการพันธุ์ จนเกิดพันธุ์กล้วยมากมาย

กล้วยป่าบิสซิเนีย

กล้วยตานี (*Musa balbisiana* Colla)

การจำแนกกล้วยกินได้โดยใช้ลักษณะทางพันธุกรรมตามแนวทางของ Simmonds และ Shepherd ซึ่งการจำแนกกลุ่มพันธุ์ตามพันธุกรรมโดยใช้จีโนมหรือสารพันธุกรรมหรือกรดนิวคลีอิกทั้งหมดในเซลล์สิ่งมีชีวิต โดยกล้วยที่มีกำเนิดจากกล้วยป่ามีจีโนมเป็น AA และกล้วยที่มีกำเนิดจากกล้วยตานีมีจีโนมเป็น BB ส่วนกล้วยที่เกิดจากลูกผสมของกล้วยทั้งสองชนิดจะมีจีโนมแตกต่างกันไป โดยสามารถจำแนกกลุ่มพันธุ์โดยใช้การระบุพันธุ์ด้วยเป็นคะแนนสำหรับบ่งชี้ความสัมพันธ์ของกล้วยป่าที่เป็นบรรพบุรุษทั้ง 2 ชนิด โดยใช้ลักษณะภายนอก 15 ลักษณะ คือ สีของกาบใบ ร่องของกาบใบ ก้านช่อดอก ก้านดอก ออวูล ไหล่ของกาบปลี การม้วนของกาบปลี รูปร่างของกาบปลี ปลายของกาบปลี การขีดของกาบปลี รอยแผลของกาบปลี กลีบรวมเดี่ยว สีของดอกเพศผู้ สีของยอดเกสรเพศเมีย สีของกาบปลี ดังนั้น จึงกำหนดเกณฑ์ของกลุ่มจีโนมกล้วยได้ดังนี้

- กล้วยที่มีลักษณะคล้าย *M. acuminata* เป็นพันธุกรรมที่มาจากกล้วยป่า มี 1 คะแนน ให้มีจีโนมในกลุ่ม A
- กล้วยที่มีลักษณะคล้าย *M. balbisiana* เป็นพันธุกรรมที่มาจากกล้วยตานี มี 5 คะแนน ให้มีจีโนมในกลุ่ม B
- ในกรณีที่มิได้ลักษณะของกล้วยเป็นพันธุกรรมที่มาจากระหว่าง 2 ชนิด มีคะแนน 2, 3 หรือ 4 ขึ้นอยู่กับจีโนมของกล้วยทั้งสองชนิด ดังนี้

- ❖ 15-23 คะแนน จัดอยู่ในกลุ่มจีโนม AA, AAA เป็นพันธุ์กรรมที่มีลักษณะของ *M. acuminata* เท่ากับ 100
- ❖ 26-46 คะแนน จัดอยู่ในกลุ่มจีโนม AAB เป็นพันธุ์กรรมที่มีลักษณะของ *M. acuminata* เท่ากับ 66
- ❖ ประมาณ 49 คะแนน จัดอยู่ในกลุ่มจีโนม AB เป็นพันธุ์กรรมที่มีลักษณะของ *M. acuminata* เท่ากับ 50
- ❖ 59-63 คะแนน จัดอยู่ในกลุ่มจีโนม ABB เป็นพันธุ์กรรมที่มีลักษณะของ *M. acuminata* เท่ากับ 33
- ❖ ประมาณ 67 คะแนน จัดอยู่ในกลุ่มจีโนม ABBB เป็นพันธุ์กรรมที่มีลักษณะของ *M. acuminata* เท่ากับ 25
- ❖ 70-75 คะแนน จัดอยู่ในกลุ่มจีโนม BB, BBB เป็นพันธุ์กรรมที่มีลักษณะของ *M. balbisiana* เท่ากับ 100

กล้วยกินได้พันธุ์ต่างๆ มีการพัฒนาพันธุ์มาจากกล้วยป่า มีสัญลักษณ์จีโนมคือ A และกล้วยตานี มีสัญลักษณ์จีโนม B ซึ่งกล้วยทั้งสองชนิด มีความแตกต่างกัน กลุ่มกล้วยป่า ขนาดลำต้นเล็กมีปิ่นสีดำ ใบสีเขียวอ่อนกว่ากลุ่มกล้วยตานี ใบมีจุดประ ร่องก้านใบเปิด บริเวณโคนก้านใบเปิดกว้าง ปลีมีสีม่วงแดง แกมชมพู รูปร่างเรียวยาวแหลม กาบปลีมีมันขึ้น ส่วนกล้วยตานี ลำต้นแข็งแรงสูง ใบสีเขียวเข้ม ร่องก้านใบปิด ปลีสีม่วงเข้ม มีนวลสีขาวปกคลุม รูปไข่ กาบปลีไม่มีมันขึ้น กล้วยที่มีจีโนม A เช่น กล้วยหอม เมื่อสุกสามารถแบ่งเนื้อผลเป็นสามส่วนได้ง่าย ส่วนกล้วยที่มีจีโนม B ปนอยู่ เนื้อมันแน่น เหนียว ไม่สามารถแบ่งให้เป็นส่วนได้ เนื่องจากเนื้อผลติดแน่นเป็นเนื้อเดียวกัน กล้วยกินได้ในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นลูกผสม กล้วยปลุกหรือกล้วยบ้านที่ไม่มีเมล็ด เกิดจากการผสมระหว่างกล้วยป่าชนิด A ด้วยกัน เช่น กล้วยหอม กล้วยไข่ กล้วยเล็บมือนาง เป็นต้น จะมีลักษณะของกล้วยจีโนม A ชัดเจน หรือหากมีการผสมข้ามพันธุ์ระหว่างกล้วยป่าจีโนม A กับกล้วยตานีจีโนม B จะได้ลูกผสมเป็น AB ซึ่งหากลูกผสมมีการกลายพันธุ์ด้วยการเพิ่มชุดของโครโมโซมจะได้จีโนมของกล้วยกลุ่มโครโมโซม 3 ชุด เช่น กล้วยเปรี้ยว AAB กล้วยน้ำว้า ABB กล้วยพม่าแหกคุก ABB หรือกลุ่มโครโมโซม 4 ชุด เช่น กล้วยเทพรส ABBB กล้วยเงิน AABB เป็นต้น การจำแนกกลุ่มพันธุ์กล้วยกินได้จึงจำแนกตามจีโนมเป็นกลุ่มหลักได้ 8 กลุ่ม ดังนี้

กล้วยพม่าแหกคุก

1. กลุ่ม AA เป็นกล้วยที่มีกำเนิดมาจากกล้วยป่าซึ่งอาจเกิดจากการผสมภายในชนิดย่อยหรือระหว่างชนิดย่อย หรืออาจเกิดจากการกลายพันธุ์ พบในประเทศอินโดนีเซีย ปาปัวนิวกินี มาเลเซีย เมียนมาร์ และไทย ประมาณ 20 พันธุ์ กล้วยกลุ่มนี้เป็นกล้วยส่วนใหญ่ที่พบในประเทศไทย เป็นกล้วยกินได้รับประทานผลสด รสชาติหวาน มีกลิ่นหอม ผลมีขนาดเล็กเปลือกผลสีเหลืองทอง เนื้อแน่น สีส้มอ่อน มี 5-9 หวีในแต่ละเครือ ผลไม่มีเมล็ด เช่น กล้วยไข่ กล้วยไข่จีน กล้วยไข่ทองร่วง กล้วยทองกาบดำ กล้วยน้ำนวม กล้วยไล กล้วยเล็บมือนาง กล้วยสา กล้วยหอม กล้วยหอมจันทร์ กล้วยหอมจำปา นอกจากนี้ในระดับนานาชาติมีการจำแนกตามรสชาติเรียกกล้วยกลุ่มพันธุ์นี้ว่า กลุ่มกล้วยหวาน (Sucrier)

กล้วยเล็บมือนาง

กล้วยหอมจันทร์

กล้วยไข่ทองร่วง

2. กลุ่ม AAA เป็นกล้วยที่มีกำเนิดคล้ายกับกลุ่ม AA แต่ได้มีการเพิ่มจำนวนโครโมโซมขึ้นเป็นสามเท่า พบในประเทศอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ปาปัวนิวกินี มาเลเซีย เมียนมาร์ และไทย เนื่องจากมีจำนวนโครโมโซม $2n = 33$ ผลจึงมีขนาดใหญ่กว่ากลุ่ม AA และไม่มีเมล็ด รูปร่างผลเรียวยาว มีเนื้อนุ่ม รสหวาน กลิ่นหอม รับประทานสด เปลือกผลหนา สีเขียวอ่อนจนถึงสีเหลืองแกมเขียว เนื้อสีขาวครีมหรือสีครีม เนื้อแน่นปานกลาง มีกลิ่นหอมเล็กน้อยหรือมีกลิ่นหอม รสชาติหวาน เครือมี 8-20 หวี เช่น กล้วยหอมทอง กล้วยหอมเขียว กล้วยหอมดอกไม้ กล้วยนาก กล้วยครั่ง กล้วยกุ่มเขียว กล้วยหอมแก้ว กล้วยไข่พระตะบอง กล้วยหอมคลองจ้ง นอกจากนี้ในระดับนานาชาติมีการจำแนกกลุ่มพันธุ์ตามประเภทของผู้ที่นำพันธุ์ไปปลูกเป็นพืชเศรษฐกิจและสีผล เป็น 4 กลุ่ม คือ

- 2.1 กลุ่มกล้วยคาเวนดิชค่อม (Dwarf Cavendish) เช่น กล้วยหอมเขียวค่อม กล้วยหอมค่อม
- 2.2 กลุ่มกล้วยคาเวนดิชยักษ์ (Giant Cavendish) เช่น กล้วยหอมคลองจ้ง
- 2.3 กลุ่มกล้วยโกสส์ มิเชล (Gros Michel) เช่น กล้วยหอมทอง
- 2.4 กลุ่มกล้วยแดง (Red/Green Red) เช่น กล้วยกุ่มเขียว กล้วยนาก กล้วยครั่ง

กล้วยหอมค่อม

กล้วยหอมทอง

กล้วยครั่ง

3. กลุ่ม AAB เป็นกล้วยลูกผสมระหว่างกล้วยป่ากับกล้วยตานี โดยมีเชื้อของกล้วยป่า 2 ใน 3 และมีเชื้อของกล้วยตานี 1 ใน 3 พบในประเทศอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และไทย พันธุ์ส่วนใหญ่มีแป้งเป็นองค์ประกอบจึงเหมาะสำหรับทำให้สุกก่อนรับประทาน บางชนิดหรือบางพันธุ์รับประทานสดได้ เปลือกผลสีเหลือง เนื้อผลสีส้ม แกรม ครีมอ่อน เนื้อแน่นละเอียด เหนียว แต่ละเครือมี 2 หวี มีรส เช่น กล้วยน้ำ กล้วยน้ำฟาด กล้วยนมสวรรค์ กล้วยนิ้วมือนาง กล้วยไข่โบราณ กล้วยทองเดช กล้วยศรีนวล กล้วยขม กล้วยนมสาว กล้วยกล้วย กล้วยงาช้าง กล้วยนิ้วจระเข้ กล้วยหิน กล้วยพม่าแหกคุก นอกจากนี้ในระดับนานาชาติมีการจำแนกกลุ่มพันธุ์กลุ่มนี้ตามชื่อเมืองในประเทศอินเดีย เรียกว่า กลุ่มกล้วยแปร์ยาว (Mysore) เช่น กล้วยน้ำ กล้วยกระบุง และ กลุ่มเพลนแทน (Plantain) เช่น กล้วยกล้วย กล้วยงาช้าง กล้วยนิ้วจระเข้

กล้วยนมสวรรค์

กล้วยนิ้วจระเข้

กล้วยขม

4. กลุ่ม ABB เป็นกล้วยลูกผสมระหว่างกล้วยป่ากับกล้วยตานีเช่นกัน แต่มีลักษณะพันธุกรรมของกล้วยป่าอยู่น้อยกว่ากล้วยตานี ซึ่งมีลักษณะของกล้วยป่า 1 ใน 3 และลักษณะของกล้วยตานี 2 ใน 3 พบในประเทศอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เมียนมาร์ และไทย เปลือกผลหนาสีเหลือง หรือเมื่อสุกสีน้ำตาล เนื้อสีส้มแกมสีครีมหนาปานกลาง สีขาวหรือสีครีม เนื้อแน่น เหนียว รับประทานสดหรือทำให้สุก เครือมี 8-10 หวี เนื้อของกล้วยในกลุ่มพันธุ์นี้จะมีแป้งมาก โดยเฉพาะในระยะผลดิบ ผลที่สุกแล้วในบางชนิดสามารถรับประทานสดได้ บางชนิดอาจมีรสฝาด จึงนิยมนำมาทำให้สุกด้วยความร้อนก่อนบริโภค เช่น กล้วยหักมุก กล้วยหักมุกนวล กล้วยเปลือกหนา กล้วยส้ม กล้วยนางพญา กล้วยนมหมี กล้วยน้ำว่า กล้วยตีบ นอกจากนี้ในระดับนานาชาติมีการจำแนกกลุ่มพันธุ์กลุ่มนี้ตามภาษาถิ่นมาเลเซีย เรียกกลุ่มกล้วยบลักโก (Bluggoe) เช่น กล้วยหักมุก กล้วยหักมุกนวล กลุ่มกล้วยอวัค (Awak) เช่น กล้วยน้ำว่าพันธุ์ต่างๆ และกลุ่มกล้วยทิพรส (Thip Pharot) เช่น กล้วยเทพรส หรือ กล้วยทิพรส

กล้วยหักมุกเขียว

กล้วยหักมุกนวล

กล้วยน้ำว่าดำ

5. กลุ่ม BB เป็นกลุ่มพันธุ์กล้วยที่กลายพันธุ์มาจากกล้วยตานีป่า 2 กลุ่ม คือ กลุ่มกล้วยตานีจากภาคเหนือและภาคใต้ที่มีลักษณะทางพันธุกรรมใกล้เคียงกับกลุ่มกล้วยตานีป่าจากจังหวัดน่าน และกลุ่มกล้วยตานีจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีลักษณะพันธุกรรมกล้วยตานีป่าจากประเทศแถบแปซิฟิก เช่น กล้วยตานีขาว กล้วยตานีดำ กล้วยตานีกิ่งจันทร์ กล้วยตานีหม้อ กล้วยตานีหอมทอง

กล้วยตานีกิ่งจันทร์

กล้วยตานีหม้อ

กล้วยตานีหอมทอง

6. กลุ่ม BBB เป็นกล้วยที่มีกำเนิดมาจากกล้วยตานี กล้วยกลุ่มนี้อาจเกิดจากการผสมระหว่างชนิดเดียวกัน หรือต่างชนิดกัน และอาจเกิดจากการกลายพันธุ์ พบในประเทศอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และไทย ผลมีขนาดกลางจนถึงขนาดใหญ่ บ่อมสั้น เป็นเหลี่ยม เปลือกหนา สีเหลือง เนื้อผลสีขาวครีม เนื้อละเอียด แน่นและนุ่ม มีแกนกลางของผล มีรสหวาน แต่ละเครือมี 10-16 หวี กล้วยกลุ่มพันธุ์นี้มีปริมาณแป้งมากในระยะผลดิบ จึงมีรสชาติฝาด และเมื่อผลสุกไม่มีรสชาติดหวาน เหมาะสำหรั้นำมาต้มหรือย่าง นอกจากนี้สามารถนำผลอ่อนมาปรุงอาหารใส่แกงเผ็ด ทำส้มตำ ไม่นิยมรับประทานผลแก่ เนื่องจากมีเมล็ดจำนวนมาก นอกจากนี้สามารถรับประทานปลีและหอยกได้ เช่น กล้วยหิน นอกจากนี้ในระดับนานาชาติมีการจำแนกกลุ่มพันธุ์กลุ่มนี้ตามภาษาถิ่นฟิลิปปินส์ เรียกว่า กลุ่มกล้วยซาบา (Saba) เช่น กล้วยหิน และกลุ่มกล้วยเล็บช้างกุด (Lep Chang Kut)

▲ กล้วยหิน

▲ กล้วยเทพรส

7. กลุ่ม ABBB เป็นกล้วยที่เกิดจากการผสมระหว่างกล้วยป่ากับกล้วยตานี เป็นกล้วยที่มีจำนวนโครโมโซมเป็นเทตราพลอยด์ ผลมีขนาดใหญ่ กล้วยในกลุ่มนี้มี 1 พันธุ์ คือ กล้วยเทพรส กล้วยชนิดนี้จะมีลักษณะทางพันธุกรรมของกล้วยป่า 1 ใน 4 และ ลักษณะทางพันธุกรรมกล้วยตานี 3 ใน 4 จึงมีแป้งมาก ผลสุก มีรสชาติหวาน การปรากฏปลี บางครั้งไม่มี ในกรณีไม่พบดอกเพศผู้ จะไม่เห็นปลี และมีผลขนาดใหญ่ ในกรณีพบดอกเพศผู้ ผลจะมีขนาดเล็กกว่า มีหลายหวีและหลายผล การมีปลีและไม่มีปลีนี้เกิดจากการกลายพันธุ์แบบกลับไปกลับมาได้ ซึ่งในกอเดียวกันอาจมีทั้งกล้วยเทพรสมีปลี และไม่มีปลี หรือบางครั้งมี 2-3 ปลี ในสมัยโบราณเรียกกล้วยเทพรสที่มีปลีว่า กล้วยทิพรส กล้วยเทพรสที่สุกงอมมีรสชาติหวาน แต่หากนำไปต้มจะมีรสชาติฝาด ปัจจุบันมีข้อมูลทางชีวโมเลกุลว่า กล้วยเทพรส อยู่ในกลุ่มจีโนม BBB

8. กลุ่ม AABB กล้วยกลุ่มนี้เกิดจากการผสมระหว่างกล้วยป่ากับกล้วยตานี โดยมีลักษณะทางพันธุกรรมของกล้วยป่าอยู่ครึ่งหนึ่ง และกล้วยตานีอีกครึ่งหนึ่ง เป็นกล้วยที่มีจำนวนโครโมโซมเป็นเทตราพลอยด์ ผลมีขนาดใหญ่ กล้วยในกลุ่มพันธุ์นี้มีชนิดเดียวในประเทศไทย คือ กล้วยเงิน ผลมีรูปร่างคล้ายกล้วยไข่ ผลสุกมีผิวสีเหลืองสด เนื้อในผลสีส้ม นอกจากนี้ ยังมีกล้วยหกหรือกล้วยอ่างขาว ซึ่งเกิดจากการผสมระหว่าง *Musa acuminata* และ *M. itinerans* Cheesman สำหรับกล้วยป่าที่เป็นกล้วยประดับในกลุ่มพันธุ์นี้คือ เช่น กล้วยบัวสีส้ม และกล้วยบัวสีชมพู

◀ กล้วยบัวสีส้ม

▶ กล้วยบัวสีชมพู

บทที่ 4 ข้อมูลลักษณะประจำพันธุ์กล้วย

การบันทึกลักษณะประจำพันธุ์ของกล้วยของศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย ในระหว่างปี พ.ศ. 2547–2550 ใช้แนวทางการจำแนกของ Simmonds และ Shepherds (1955) ซึ่งมีการจำแนกชนิดหรือพันธุ์ของกล้วยตามลักษณะพันธุกรรมโดยแบ่งเป็นกลุ่มพันธุ์ โดยใช้ลักษณะทางสัณฐานวิทยาที่สำคัญ 15 ลักษณะเพื่อบ่งชี้ความสัมพันธ์ของกล้วยพันธุ์ต่างๆ

ต่อมา ปี พ.ศ. 2550–2553 ได้ใช้แบบบันทึกลักษณะประจำกล้วยของสำนักคุ้มครองพันธุ์พืช จำนวน 77 ลักษณะ ซึ่งพัฒนาและดัดแปลงมาจากหลักเกณฑ์การตรวจลักษณะประจำพันธุ์กล้วยของ UPOV Test Guidelines (The International Union for the Protection of New Varieties of Plants : TG) และข้อมูลลักษณะพันธุ์กล้วยของ IPGRI [International Plant Genetic Resources Institute Descriptors for Banana (*Musa* spp.)]

ลักษณะประจำพันธุ์ที่ใช้ในการตรวจสอบคุณสมบัติของพันธุ์ที่ขใหม่ (DUS Test)

การเลือกลักษณะเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการตรวจสอบ DUS ประกอบด้วย ลักษณะการแสดงออกทางพันธุกรรมของพันธุ์พืช ความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัด (Distinctness) ซึ่งสามารถจะจำแนกได้จากพันธุ์พืชอื่นๆ มีความสม่ำเสมอไม่ว่าจะอยู่ในสภาพแวดล้อมใดสามารถแสดงลักษณะที่แน่นอนและเห็นได้เด่นชัด มีความคงตัว ซึ่งหมายความว่าผลผลิตจะต้องมีความสม่ำเสมอและมีผลเหมือนกันในทุกวงจรของการเพาะปลูก หรือเมื่อสิ้นสุดแต่ละวงจรการเพาะปลูก โดยปกติลักษณะเด่นหรือที่ดีมีคุณค่าทางเศรษฐกิจจะไม่นำมาพิจารณาในกรณีดังกล่าว อย่างไรก็ตามหากมีลักษณะที่อยู่ในหลักการหรือมาตรฐานที่กำหนดก็สามารถนำมาพิจารณาตามลักษณะทั่วไปโดยปกติ

การจัดกลุ่มพันธุ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ

กำหนดวิธีการจำกัดลักษณะของพันธุ์พืชที่จะทำการตรวจสอบในคู่มือการตรวจสอบเพื่ออธิบายหรือจำกัดลักษณะของพันธุ์พืชนี้จะใช้ตัวเลขเป็นตัวแทนในแต่ละนิยามของลักษณะและให้ยกตัวอย่างแต่ละลักษณะพันธุ์ในพันธุ์พืชแต่ละชนิดประกอบในคู่มือด้วย

ชนิดของลักษณะที่พันธุ์พืชแสดงออก

เนื่องจากคุณสมบัติต่างๆ ลักษณะประจำพันธุ์แต่ละลักษณะมีความสำคัญมากต่อการทดสอบ DUS จึงได้จำแนกคุณสมบัติดังกล่าวไว้ 3 ลักษณะ ดังนี้

- ลักษณะทางคุณภาพ (Quality Characteristics : QL) เป็นลักษณะที่แสดงความแตกต่างกันอย่างชัดเจน เช่น เพศ สามารถจำแนกได้ 4 ชนิด คือ (1) มีเพศเมียแยกกันเด่นชัด (2) มีเพศผู้แยกกันอย่างชัดเจน (3) มีเกสรเพศผู้เพียงเพศเดียว (4) มีเกสรตัวผู้และตัวเมียในดอกเดียวกัน ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้จะจำแนกอย่างชัดเจนโดยตัวมันเองอยู่แล้ว และในแต่ละคุณสมบัติจะต้องบอกถึงช่วงของลักษณะได้และลักษณะแต่ละชนิดจะต้องบอกคุณสมบัติได้ด้วย และสิ่งสำคัญ คือ ลักษณะเหล่านี้จะต้องไม่มีอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมมาเกี่ยวข้อง

- ลักษณะทางปริมาณ (Quantity Characteristics : QN) เป็นลักษณะที่แสดงครอบคลุมเป็นช่วงซึ่งสามารถบันทึกได้ตั้งแต่ 1 มิติ บันทึกต่อเนื่อง หรือบันทึกไม่ต่อเนื่องเป็นช่วงๆ การแสดงลักษณะของแต่ละช่วงให้ใช้ตัวเลขเป็นตัวกำกับ เช่น ความยาวของลำต้นสามารถแยกเป็น 5 ช่วงหลัก คือ สั้นมากใช้เลข 1 กำกับ ข้างท้าย สั้นใช้เลข 3 กำกับ ข้างท้าย ปานกลางใช้เลข 5 กำกับ ยาวใช้เลข 7 กำกับ ยาวมากใช้เลข 9 กำกับ การแบ่งช่วงเป็น 1, 3, 5, 7, 9 เป็นการกำหนดที่ทำให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้สะดวกที่สุด และคุณสมบัติของคุณภาพเหล่านี้มีผลต่อการประเมิน DUS การที่กำหนดเป็นเลขทั้งช่วงไว้เพื่อให้เมื่อมีการปฏิบัติงานจริง อาจมีพันธุ์ใดพันธุ์หนึ่งไม่มีคุณสมบัติตกอยู่ในช่วงที่กำหนดก็สามารถที่จะจัดให้ไปอยู่ในช่วง 0, 2, 4, 6, 8 ซึ่งความแตกต่างตรงนี้เป็นช่วงที่ถือว่าน้อยทั้งสิ้น

- ลักษณะทางคุณภาพเทียม (Pseudo-quantitative Characteristics : PQ) ลักษณะทางคุณภาพเทียมเป็นลักษณะทางคุณภาพที่มีความต่อเนื่องเป็นบางส่วนแต่จะผันแปรมากกว่า 1 มิติ เช่น รูปร่างของผล หรือใบสามารถมีได้หลายลักษณะ คือ รูปไข่ (ovate) กำหนดเป็นเลข 1 รูปรี (elliptic) กำหนดเป็นหมายเลข 2 รูปกลม (circular) กำหนดเป็นหมายเลข 3 รูปไข่กลับ (obovate) กำหนดเป็นหมายเลข 4 ซึ่งลักษณะเหล่านี้ไม่สามารถจะกำหนดเป็นช่วงๆ ของค่าเริ่มต้นและค่าสิ้นสุดได้ คือ ไม่สามารถจำแนกอย่างเด็ดขาดได้ ซึ่งลักษณะทางคุณภาพก็เช่นเดียวกัน จึงเรียกว่า ลักษณะทางคุณภาพเทียม โดยลักษณะแต่ละช่วงจะต้องนิยามอย่างเหมาะสมเพื่อให้เห็นภาพได้ชัดเจน ดังนั้น ตัวเลขจึงใช้ 1-4 ต่อกันไป ถ้ามีลักษณะใดแตกต่างกันอีกก็ให้ต่อไป เช่น 5, 6, 7 ... จนถึง 9

การพิจารณาจำแนกชนิด/พันธุ์ ใช้ลักษณะทางสัณฐานวิทยาทั้งหมด 15 ลักษณะเป็นเกณฑ์ คือ สีของกาบใบ (pseudostem colour) ร่องของกาบใบ (petiolar canal) ก้านช่อดอก (peduncle) ก้านดอก (pedicel) ออวูล (ovule) ไหล่ของกาบปลี (bract shoulder) การม้วนของกาบปลี (bract curling) รูปร่างของกาบปลี (bract shape) ปลายของกาบปลี (bract apex) การซีดของกาบปลี (colour fading) รอยแผลของกาบปลี (bract scar) กลีบรวมเดี่ยว (free tepal of male bud) สีของดอกเพศผู้ (male flower colour) สีของยอดเกสรเพศเมีย (stigma colour) และสีของกาบปลี (bract colour)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดชนิดพืชให้เป็นพันธุ์พืชใหม่ ที่ได้รับการคุ้มครองตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 จำนวน 75 ชนิด ซึ่งกล้วยเป็นพืชชนิดหนึ่งที่มีความคุ้มครองตามกฎหมาย เนื่องจากมีผู้ปลูกเป็นการค้าทั้งในประเทศและส่งออกไปยังต่างประเทศ นอกจากนี้กล้วยยังมีความหลากหลายของพันธุ์มากจนเป็นที่สนใจของนักปรับปรุงพันธุ์ในการหาพันธุ์ที่มีศักยภาพเพื่อนำมาปรับปรุงพันธุ์ให้ได้พันธุ์ใหม่ การสร้างหลักเกณฑ์การตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์พืชกล้วย โดยจัดทำข้อมูลบันทึกลักษณะพันธุ์พืช (passport data) มีทั้งหมด 109 ลักษณะ เพื่อนำมาศึกษาการยกร่างหลักเกณฑ์การตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์พืชกล้วย (*Musa spp.*) ตาม

มาตรฐานของ UPOV มีการประชุมคณะทำงานจากนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิด้านกล้วยจากหน่วยงานภายในกรมวิชาการเกษตร สถาบันการศึกษาภาคเอกชน และเกษตรกร เพื่อปรับร่างหลักเกณฑ์การตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์พืชกล้วยให้สามารถใช้ได้ตามมาตรฐานการตรวจสอบของประเทศไทย จนได้หลักเกณฑ์การตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์พืชกล้วย ที่ใช้ประเมินลักษณะพันธุ์กล้วย 77 ลักษณะ (descriptor) ประกอบด้วย ลำต้นเทียมประกอบด้วย ลักษณะที่ต้องตรวจสอบ 7 ลักษณะ ประกอบด้วย ข้อมูลลักษณะพันธุ์พืช คือ ใบ 18 ลักษณะ ช่อดอก 9 ลักษณะ ใบประดับ 8 ลักษณะ ดอกเพศผู้ 16 ลักษณะ และลักษณะผล 19 ลักษณะ ซึ่งนำไปใช้ทดสอบในภาคสนาม และความถูกต้องของพันธุ์

ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 2 กองการสัตวและเกษตรกรรมที่ 1 อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี และแหล่งเพาะปลูกของเกษตรกรในอำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา จากการประเมินลักษณะประจำพันธุ์พืชกล้วย 77 ลักษณะ

ในปี พ.ศ. 2555 ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย สถาบันวิจัยพืชสวน ได้นำข้อมูลลักษณะพันธุ์พืช : กล้วย ของสำนักคุ้มครองพันธุ์พืช ซึ่งได้กำหนด

ลักษณะพันธุ์กล้วยเพื่อการดำเนินงานการบันทึกข้อมูลลักษณะพันธุ์พืชได้ 80 ลักษณะประกอบด้วย ลำต้นเทียม 7 ลักษณะ ใบ 18 ลักษณะ ช่อดอกหรือปลีกล้วย 11 ลักษณะ ใบประดับหรือกาบปลี 8 ลักษณะ ดอกเพศผู้ 16 ลักษณะ และผล 20 ลักษณะ โดยมีลักษณะพันธุ์กล้วยที่บันทึกเพิ่มเติมจากลักษณะพันธุ์กล้วยของสำนักคุ้มครองพันธุ์พืช 3 ลักษณะ คือ ขนาดเส้นรอบวงปลี ความกว้างปลี และความกว้างผล ดังนี้ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบลักษณะพันธุ์กล้วยของสำนักคุ้มครองพันธุ์พืชกับศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย

ลำดับ	ลักษณะพันธุ์พืช	สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช	ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย
ลำต้นเทียม			
1	ลักษณะวิลัยของใบ	✓	✓
2	ความสูงลำต้นเทียม	✓	✓
3	เส้นรอบวงลำต้นเทียม	✓	✓
4	สีลำต้นเทียม	✓	✓
5	ไซบนลำต้นเทียม/การปรากฏ	✓	✓
6	จำนวนหน่อ	✓	✓
7	ตำแหน่งของหน่อข้าง	✓	✓
ใบ (Leaf)			
8	ลักษณะป็นบนโคนก้านใบ/การปรากฏ	✓	✓
9	สีของป็นบนโคนก้านใบ	✓	✓
10	ร่องของก้านใบ	✓	✓
11	สีของขอบก้านใบ	✓	✓
12	ความกว้างของขอบก้านใบ	✓	✓
13	ความยาวของแผ่นใบ	✓	✓
14	ความกว้างของแผ่นใบ	✓	✓
15	ความยาวของก้านใบ	✓	✓
16	ลักษณะของแผ่นใบ	✓	✓

ลำดับ	ลักษณะพันธุ์พืช	สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช	ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย
ใบ (Leaf)			
17	สีของแผ่นใบด้านบน	✓	✓
18	ความมันของแผ่นใบด้านบน	✓	✓
19	สีของแผ่นใบด้านล่าง	✓	✓
20	ความมันของแผ่นใบด้านล่าง	✓	✓
21	ไซด้านล่างของแผ่นใบ	✓	✓
22	รูปร่างของปลายใบ	✓	✓
23	รูปร่างของโคนใบ	✓	✓
24	สีผิวด้านบนของเส้นกลางใบ	✓	✓
25	สีผิวด้านล่างของเส้นกลางใบ	✓	✓
ช่อดอก			
26	ความยาวของก้านช่อดอก	✓	✓
27	ความกว้างของก้านช่อดอก	✓	✓
28	สีก้านของช่อดอก	✓	✓
29	การมีขนบนก้านช่อดอก	✓	✓
30	ตำแหน่งของเครือกล้าย	✓	✓
31	รูปร่างของเครือกล้าย	✓	✓
32	ลักษณะปรากฏของเครือ	✓	✓
33	รูปร่างของปลีกล้าย	✓	✓
34	ขนาดเส้นรอบวงปลี		✓
35	ความกว้างของปลี		✓
36	ความยาวของปลีกล้ายในระยะเก็บเกี่ยว	✓	✓
ใบประดับ			
37	รูปร่างโคนใบประดับ	✓	✓
38	รูปร่างปลายใบประดับ	✓	✓
39	สีผิวด้านนอกของใบประดับนอก	✓	✓
40	สีผิวด้านในของใบประดับใน	✓	✓

ลำดับ	ลักษณะพันธุ์พืช	สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช	ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย
ใบประดับ			
41	รอยแผลใบประดับบนแกนกลาง	✓	✓
42	พฤติกรรมของใบประดับก่อนร่วง	✓	✓
43	ไซบนใบประดับ	✓	✓
44	ลักษณะร่องบนใบประดับ	✓	✓
ดอกเพศผู้			
45	พฤติกรรมของดอกเพศผู้	✓	✓
46	สีพื้นฐานของกลีบรวมเชิงประกอบ	✓	✓
47	สีพู่ของกลีบรวมประกอบ	✓	✓
48	สีของกลีบรวมอิสระ	✓	✓
49	รูปร่างของกลีบรวมอิสระ	✓	✓
50	การพัฒนาตรงส่วนปลายของกลีบรวมอิสระ	✓	✓
51	รูปร่างตรงส่วนปลายของกลีบรวมอิสระ	✓	✓
52	การยื่นของอับเรณูตรงระดับฐานพูน กลีบรวมเชิงประกอบ	✓	✓
53	สีของก้านชูอับเรณู	✓	✓
54	สีของอับเรณู	✓	✓
55	สีพื้นของก้านเกสรเพศเมีย	✓	✓
56	รูปร่างของก้านเกสรเพศเมีย	✓	✓
57	สีของยอดเกสรเพศเมีย	✓	✓
58	รูปร่างรังไข่	✓	✓
59	สีพื้นของรังไข่	✓	✓
60	สีของดอกเพศผู้	✓	✓
ผล			
61	จำนวนผลต่อหวี	✓	✓
62	ความยาวผล	✓	✓
63	ความกว้างผล		✓

ลำดับ	ลักษณะพันธุ์พืช	สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช	ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย
ผล			
64	รูปร่างของผลกล้วย	✓	✓
65	รูปหน้าตัดผลตามขวาง	✓	✓
66	รูปร่างปลายผล	✓	✓
67	การตกค้างของชากดอกที่ปลายผล/ ชาก้านยอดดเกสรเพศเมียติดที่ปลายผล	✓	✓
68	ความยาวก้านผล	✓	✓
69	ความกว้างก้านผล	✓	✓
70	การปรากฏของขนบนก้านผล/ผิวของก้านผล	✓	✓
71	สีของเปลือกผลดิบ	✓	✓
72	สีของเปลือกผลสุก	✓	✓
73	ความหนาของเปลือก	✓	✓
74	สีของเนื้อผลดิบ	✓	✓
75	สีของเนื้อผลสุก	✓	✓
76	ลักษณะเนื้อ	✓	✓
77	รสชาติ	✓	✓
78	จำนวนเมล็ดต่อผล	✓	✓
เมล็ด			
79	พื้นผิวของเมล็ด	✓	✓
80	รูปร่างของเมล็ด	✓	✓

การจำแนกลักษณะพันธุ์พืชกล้วย ของสถาบันทรัพยากรพันธุกรรมพืชระหว่างประเทศ (Descriptors for Banana, IPGRI) (IPGRI-INIBAP/CIRAD, 1996)

IPGRI ได้จำแนกลักษณะประจำพันธุ์กล้วยไว้ 109 ลักษณะ ประกอบด้วย ลักษณะทางคุณภาพ (Qualitative) และลักษณะทางปริมาณ (Quantitative) แบ่งออกเป็น 7 ส่วน ดังนี้

1) ลักษณะทั่วไป (Plant General Appearance) จำนวน 2 ลักษณะ ประกอบด้วย รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของใบและลักษณะต้น รวมทั้งสภาพวาดลายเส้นประกอบเพื่ออธิบายลักษณะต่างๆ

2) ส่วนของลำต้น และหน่อ (Pseudostem and Suckers) จำนวน 9 ลักษณะ ประกอบด้วย รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะรูปร่างของลำต้น สีของลำต้น และตำแหน่งของหน่อข้าง

3) ก้านใบ เส้นกลางใบ และใบ (petiole Midrib and Leaf) จำนวน 22 ลักษณะ ประกอบด้วย รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะขอบก้านใบ ร่องก้านใบ ความยาวของแผ่นใบ ความกว้างของแผ่นใบ และรูปร่างของฐานแผ่นใบ รวมทั้งภาพวาดลายเส้นประกอบเพื่ออธิบายลักษณะต่าง ๆ

4) ช่อดอกและตาดอกเพศผู้ (inflorescence and Male Bud) จำนวน 14 ลักษณะ ประกอบด้วย รายละเอียดเกี่ยวกับความยาวของก้านช่อดอก สีของก้านช่อดอก ตำแหน่งของเครือ และรูปร่างของตาดอกเพศผู้ รวมทั้งภาพวาดลายเส้นประกอบเพื่ออธิบายลักษณะต่าง ๆ

5) ใบประดับ (bract) จำนวน 14 ลักษณะ ประกอบด้วย รายละเอียดเกี่ยวกับรูปร่างของฐานใบประดับ สีของใบประดับ และพฤติกรรมของใบประดับก่อนร่วง รวมทั้งภาพวาดลายเส้นประกอบเพื่ออธิบายลักษณะต่าง ๆ

6) ดอกเพศผู้ (male flower) จำนวน 22 ลักษณะ ประกอบด้วย รายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรมของดอกเพศผู้ สีของกลีบเชิงประดับ สีของกลีบรวมอับสรระ รูปร่างของกลีบรวมอับสรระ และรูปร่างของรังไข่ รวมทั้งภาพวาดลายเส้นประกอบเพื่ออธิบายลักษณะต่าง ๆ

7) ผล (fruit) จำนวน 24 ลักษณะ ประกอบด้วย รายละเอียดเกี่ยวกับตำแหน่งของผล จำนวนผล รูปร่างผล ส่วนปลายผล สีของเปลือกผล จำนวนเมล็ด และรูปร่างเมล็ด รวมทั้งภาพวาดลายเส้นประกอบเพื่ออธิบายลักษณะต่าง ๆ

การศึกษาเอกสารของ UPOV และเอกสารการจำแนกลักษณะประจำพันธุ์กล้วยของ IPGRI โดยนำข้อมูลมาศึกษาและวิเคราะห์ และจัดทำร่างหลักเกณฑ์การตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์พืชกล้วย การเก็บข้อมูลได้ปฏิบัติตามรายละเอียดในหลักเกณฑ์ดังกล่าว เพื่อวิเคราะห์และประเมินถึงความเหมาะสมและความสะดวกในการนำไปปฏิบัติจริง พบว่า จากรายละเอียดในหลักเกณฑ์การตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์พืชกล้วย สามารถบันทึกลักษณะประจำพันธุ์ในตารางบันทึกลักษณะประจำพันธุ์ทั้ง 77 ลักษณะ

หลักเกณฑ์การตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์พืช : กล้วย (*Musa spp.*) สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช

1. หลักเกณฑ์การตรวจสอบลักษณะพันธุ์ (Subject of these guidelines)

หลักเกณฑ์และการตรวจสอบคุณลักษณะพันธุ์พืชที่จะกล่าวต่อไปนี้ให้ใช้กับกล้วย (*Musa spp.*) ที่มีการขยายพันธุ์ด้วยวิธีไม่อาศัยเพศ

2. ส่วนขยายพันธุ์ (Material required)

2.1 ปริมาณส่วนขยายพันธุ์ที่ต้องจัดส่ง ผู้ที่ต้องการจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์กล้วย จะต้องส่งส่วนขยายพันธุ์อย่างน้อย 10 ต้น ที่มีอายุพร้อมปลูกลงเพื่อทำการปลูกตรวจสอบ โดยต้นอ่อนอายุ 3-4 เดือน (วิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ)

2.2 คุณภาพของส่วนขยายพันธุ์ ต้องอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ ไม่มีโรค แมลง และศัตรูอื่น ๆ จะต้องระบุที่มาของส่วนขยายพันธุ์ และการปฏิบัติกรใด ๆ กับส่วนขยายพันธุ์ให้ชัดเจน

2.3 ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการส่งมอบส่วนขยายพันธุ์ ให้เป็นไปตามที่คณะทำงานตรวจสอบภาคสนามกำหนด

3. การปลูกเพื่อตรวจสอบ (Conduct of tests)

3.1 ฤดูปลูก ทำการปลูกตรวจสอบอย่างน้อย 8 เดือน ถ้าไม่สามารถสังเกตเห็นความแตกต่าง ความสม่ำเสมอหรือ/และความคงตัวได้ชัดเจน ต้องเพิ่มการตรวจสอบอีก

3.2 สถานที่ปลูก ทำการตรวจสอบใน 1 สถานที่ แต่ถ้าลักษณะประจำพันธุ์ที่สำคัญไม่สามารถสังเกตเห็นความแตกต่างได้ในที่นั้นๆ ต้องเพิ่มสถานที่ทำการตรวจสอบ

3.3 ระยะปลูกตรวจสอบ ให้กำหนดตามความเหมาะสม โดยระยะระหว่างต้น และระหว่างแถว อย่างน้อย 4x4 เมตร

3.4 การตรวจสอบเพิ่มเติม ถ้ามีการตรวจสอบเพิ่มเติม ต้องกำหนดรายละเอียดเป็นเฉพาะกรณี ตามความจำเป็น โดยขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของคณะทำงานตรวจสอบภาคสนาม

4. วิธีการตรวจสอบ (Methods of testing)

4.1 ตรวจสอบลักษณะ ในแปลงตรวจสอบอย่างน้อย 10 ต้น

4.2 ข้อมูลลักษณะต่างๆ จะต้องบันทึกลักษณะประจำพันธุ์ของต้นกล้วยที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 8 เดือน และให้ผลผลิต โดยมีรายละเอียดการเก็บข้อมูล ดังนี้

4.2.1 การเก็บบันทึกข้อมูลเชิงคุณภาพที่ต้องประเมินด้วยประสาทสัมผัส เช่น กลิ่น รสชาติ ต้องใช้มาตรฐานเกณฑ์ตัดสินของคณะกรรมการประเมิน (panel test) ที่แต่งตั้งโดยพนักงานเจ้าหน้าที่

4.2.2 การตรวจสอบและเก็บข้อมูลในแปลงทดสอบ ให้ทำจากต้นที่สมบูรณ์ และมีลักษณะตรงตามพันธุ์อย่างน้อย 5 ต้นต่อพันธุ์ เว้นต้นหัวท้ายแปลง

4.2.3 การตรวจสอบลักษณะลำต้นเทียม ให้ตรวจสอบในระยะลำต้นเทียมเจริญเติบโตเต็มที่ ลักษณะทางปริมาณ ให้บันทึกส่วนกานนอกสุดที่ยังไม่แห้งอย่างน้อย 5 ต้น ต่อหนึ่งพันธุ์

4.2.4 การตรวจสอบลักษณะใบแก่ ให้ตรวจสอบในระยะที่ใบเจริญเต็มที่ (mature leaf) ในใบลำดับที่ 3 นับจากปลายยอดลงมา ให้บันทึกลักษณะทางปริมาณอย่างน้อย 20 ใบ จากอย่างน้อย 5 ต้น ต่อหนึ่งพันธุ์

4.2.5 การตรวจสอบลักษณะช่อดอก ให้ตรวจสอบในระยะเริ่มตกรเครือ โดยเลือกช่อดอกที่สมบูรณ์ ลักษณะทางปริมาณให้บันทึกอย่างน้อย 10 ช่อ จากอย่างน้อย 5 ต้น ต่อหนึ่งพันธุ์

4.2.6 การตรวจสอบลักษณะผล ให้ตรวจสอบโดยเลือกผลระยะพร้อมบริโภค ลักษณะทางปริมาณให้บันทึกอย่างน้อย 10 ผล จากอย่างน้อย 5 ต้น ต่อหนึ่งพันธุ์

4.3 การเลือกพันธุ์ที่จะปลูกเปรียบเทียบ ให้เลือกพันธุ์ทั่วไปที่มีลักษณะพันธุ์ใกล้เคียงกับพันธุ์ ขอจดทะเบียนมากที่สุดเป็นพันธุ์เปรียบเทียบ จำนวนอย่างน้อย 1 พันธุ์ โดยพิจารณาจากลักษณะผล ใบ ดอก และ/หรืออื่นๆ

4.4 การประเมินความแตกต่างระหว่างพันธุ์ ต้องมีลักษณะทางคุณภาพหรือทางปริมาณ ที่สามารถแยกแยะให้เห็นความแตกต่างระหว่างพันธุ์ใหม่ กับพันธุ์เปรียบเทียบได้ชัดเจน

4.5 การประเมินความสม่ำเสมอและความคงตัวของพันธุ์ ในการประเมินความสม่ำเสมอ และความคงตัวของพันธุ์ (uniformity and stability) ให้พิจารณาจากการกระจายตัว โดยไม่มีต้นแปลกปลอม (off-type)

5. การจัดกลุ่มพันธุ์ (Grouping of varieties)

5.1 การรวบรวมพันธุ์สำหรับปลูกตรวจสอบ จะต้องแบ่งพันธุ์เปรียบเทียบสำหรับปลูกตรวจสอบ เป็นกลุ่ม เพื่ออำนวยความสะดวกในการประเมินความแตกต่าง ลักษณะที่เหมาะสมต่อการจัดกลุ่มเป็นลักษณะ ที่ได้จากประสบการณ์ คือ เป็นลักษณะที่ไม่แตกต่างหรือแตกต่างกันน้อยมากระหว่างพันธุ์

5.2 ลักษณะที่ใช้ในการจัดกลุ่มของพันธุ์

5.2.1 ลักษณะต้น

5.2.2 ลักษณะใบ

5.2.3 ลักษณะดอก

5.2.4 ลักษณะผล

6. แบบบันทึกลักษณะประจำพันธุ์ที่จะตรวจสอบ โดยอธิบายลักษณะและสัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบบันทึก

6.1 ลักษณะและสัญลักษณ์

6.1.1 ลักษณะที่ใช้ประเมิน เพื่อตรวจสอบความแตกต่างระหว่างพันธุ์ ความสม่ำเสมอ และความคงตัวของพันธุ์ บันทึกลักษณะและเก็บผลสดจากต้นที่ปลูกใกล้กันอย่างน้อย 5 ต้น ลักษณะและคำบรรยายลักษณะที่ใช้ในการประเมิน จะอยู่ในตารางลักษณะที่จะตรวจสอบ ตามรายละเอียดในข้อ 7

6.1.2 ตัวเลขที่ใช้แทนลักษณะ (note) คือ ตัวเลขสำหรับใช้ในการป้อนข้อมูลกับคอมพิวเตอร์ อยู่ตรงข้ามกับคำบรรยายลักษณะแสดงถึงลักษณะที่แตกต่างกัน

6.2 เครื่องหมายที่ใช้แทนลักษณะ (Legend)

(*) ลักษณะที่ควรใช้กับทุกพันธุ์

(+) มีรูปภาพประกอบในข้อ 9

QL ลักษณะทางคุณภาพ

QN ลักษณะทางปริมาณ

PQ ลักษณะทางคุณภาพเทียบ

MG เก็บข้อมูลภาพรวมของกลุ่มพืชหรือส่วนของพืช

MS เก็บข้อมูลแต่ละลักษณะของกลุ่มพืชหรือส่วนของพืช

VG เก็บข้อมูลจากการประเมินและสังเกตด้วยสายตาในภาพรวมของกลุ่มพืชหรือส่วนของพืช

7. แบบบันทึกลักษณะประจำพันธุ์ที่จะตรวจสอบ (กล้วย)

[ดูรายละเอียดตารางแบบบันทึกลักษณะประจำพันธุ์ที่จะตรวจสอบลักษณะของพันธุ์พืช : กล้วย (Musa spp.) (ตารางที่ 3)]

ตารางที่ 3 แบบบันทึกลักษณะประจำพันธุ์ที่จะตรวจสอบลักษณะของพันธุ์พืช : กล้าย (Musa spp.)

Char. No.	Method of Examination	Characteristics	Example varieties	Note
ลำต้นเทียม (Pseudostem)				
1.	VG	ลักษณะนิสัยของใบ (leaf habit)		
(*)				
(+)		() ตั้งตรง (erect)		1
PQ		() กึ่งตั้งตรง (intermediate)		2
		() โค้งลง (drooping)		3
2.	MS	ความสูงของลำต้นเทียม (pseudostem height) บันทึกตั้งแต่โคนของลำต้นจนถึงจุดที่ก้านเครือโผล่ออกมา		
QN		() สั้น (short)		3
		() ปานกลาง (medium)		5
		() สูง (tall)		7
3.	MS	เส้นรอบวงของลำต้นเทียม (pseudostem circumference) บันทึกที่ความสูงจากโคนต้น 1 เมตร		
QN		() ผอมเรียว (slender)		1
		() ปกติ (normal)		2
		() ใหญ่ (robust)		3
4.	VG	สีของลำต้นเทียม (color of pseudostem)		
PQ		บันทึกภายนอกสุดที่ยังไม่แห้ง		
		ระบุสีตาม RHS color chart		

Char. No.	Method of Examination	Characteristics	Example varieties	Note
5.	VG	การปรากฏของไซบนลำต้นเทียม (pseudostem appearance) บันทึกกาบนอกสุดที่ยังไม่แห้ง		
PQ		() ไม่มี (absent)		1
		() มี (present)		9
6.	VG	จำนวนหน่อ (number of suckers)		
(*)		() ไม่มี (absent)		1
QN		() น้อย (few)		3
		() ปานกลาง (medium)		5
		() มาก (many)		7
7.	MS	ตำแหน่งของหน่อข้าง (position of suckers)		
QN		สังเกตหน่อข้างที่สูงที่สุดขณะเก็บเกี่ยวผลผลิตจากต้นแม่		
		() ชิด (close)		3
		() ปานกลาง (medium)		5
		() ห่าง (far)		7
ใบ (Leaf)				
8.	VG	การปรากฏของปื้นบนโคนก้านใบ (present of blotches)		
QN		() ไม่ปรากฏ (absent)		3
		() ปรากฏน้อย (few)		5
		() ปรากฏมาก (much)		7

Char. No.	Method of Examination	Characteristics	Example varieties	Note
9.	VG	สีของปื้นบนโคนก้านใบ (color of blotches)		
	PQ	ระบุสีตาม RHS colour chart		
10.		ร่องของก้านใบ (petiole canal leaf)		
(+)		บันทึกระยะกล้วยออกเครือ ตัดก้านใบที่ 3 จากส่วนบนสุดของลำต้น โดยตัดตรงกึ่งกลางระหว่างลำต้นกับแผ่นใบ ตรวจสอบลักษณะร่องก้านใบแนวขวาง		
		() เปิดกว้าง		1
		() เปิดปานกลาง		2
		() ปิด		3
11.	VG	สีของขอบก้านใบ (petiole margin color)		
	PQ	ระบุสีตาม RHS colour chart		
12.	MS	ความกว้างของขอบก้านใบ (petiole margin width)		
	QN	() ไม่มี/น้อย (absent/few)		3
		() ปานกลาง (medium)		5
		() มาก (many)		7
13.	MS	ความยาวของแผ่นใบ (length)		
	QN	() สั้น (short)		1
		() ปานกลาง (medium)		3
		() ยาว (long)		5
		() ยาวมาก (very long)		7

Char. No.	Method of Examination	Characteristics	Example varieties	Note
14.	MS	ความกว้างของแผ่นใบ (width)		
QN		() แคบ (narrow)		1
		() ปานกลาง (medium)		3
		() กว้าง (broad)		5
		() กว้างมาก (very broad)		7
15.	MS	ความยาวของก้านใบ (petiole length)		
QN		() สั้น (short)		3
		() ปานกลาง (medium)		5
		() ยาว (long)		7
16.	VG	ลักษณะของแผ่นใบ (leaf blade)		
(*)		() เรียบ (entire)		1
PQ		() เป็นคลื่น (undulate)		2
17.	VG	สีของแผ่นใบด้านบน (color of leaf blade)		
PQ		ระบุสีตาม RHS colour chart		
18.	VG	ความมันของแผ่นใบด้านบน (leaf glossiness)		
PQ		() ด้าน (callous)		1
		() เป็นมัน (glossy)		9
19.	VG	สีของแผ่นใบด้านล่าง		
PQ		ระบุสีตาม RHS colour chart		

Char. No.	Method of Examination	Characteristics	Example varieties	Note
20.	VG	ความมันของแผ่นใบด้านล่าง (leaf glossiness)		
PQ		() ด้าน (callous)		1
		() เป็นมัน (glossy)		9
21.	MS	ไขด้านล่างของแผ่นใบ (wax on leaves)		
QN		() ไม่มี (absent)		1
		() น้อย (few)		3
		() ปานกลาง (medium)		5
		() มาก (many)		7
22.	VG	รูปร่างปลายใบ (shape of apex)		
PQ		() แหลม (acute)		1
		() มนเล็กน้อย (slightly obtuse)		2
		() มน (obtuse)		3
		() มนเกือบกลม (obtuse to rounded)		4
		() กลม (rounded)		
23.	VG	รูปร่างของโคนใบ (shape of leaf blade base)		
(+)		() กลมทั้งสองด้าน (both sides rounded)		1
PQ		() ด้านหนึ่งกลมอีกด้านหนึ่งแหลม (one side rounded, one pointed)		2
		() แหลมทั้งสองด้าน (both sides pointed)		3

Char. No.	Method of Examination	Characteristics	Example varieties	Note
24.	VG	สีผิวด้านบนของเส้นกลางใบ (color of midrib ventral surface)		
PQ		ระบุสีตาม RHS colour chart		
25.	VG	สีผิวด้านล่างของเส้นกลางใบ (color of midrib dorsal surface)		
PQ		ระบุสีตาม RHS colour chart		
ช่อดอก (inflorescence) / ปลี (male bud)				
26.	MS	ความยาวของก้านช่อดอก (peduncle length)		
QN		บันทึกจากโคนของโคนก้านใบตรงถึงโคนของหวีแรก () สั้น (short) 3 () ปานกลาง (medium) 5 () ยาว (long) 7		
27.	MS	ความกว้างของก้านช่อดอก (peduncle width)		
QN		บันทึกที่กลางก้านช่อดอก () แคบ (narrow) 3 () ปานกลาง (medium) 5 () กว้าง (broad) 7		
28.	VG	สีของก้านช่อดอก (color of peduncle)		
PQ		ระบุสีตาม RHS colour chart		

Char. No.	Method of Examination	Characteristics	Example varieties	Note
29.	VG	การมีขนบนก้านช่อดอก (peduncle hairiness)		
QN		() ไม่มี (absent)		1
		() น้อย (few)		3
		() ปานกลาง (medium)		5
		() มาก (many)		7
30.	VG	ตำแหน่งของเครือกล้วย (bunch position)		
(*)		() ห้อยลงในแนวตั้ง (falling vertically)		1
(+)		() ทำมุม (at an angle)		2
PQ		() โค้ง (with a curve)		3
		() ขนานไปกับแนวพื้นดิน (horizontal)		4
		() ชูขึ้น (erect)		5
31.	VG	รูปร่างของเครือกล้วย (bunch shape)		
(*)		() รูปทรงกระบอก (cylindrical)		1
PQ		() โคนตัด (truncated cone shape)		2
		() แกนของเครือเอียงตรง (asymmetric)		3
		() แกนของเครือโค้ง (with a curve in the bunch axis)		4
		() เป็นบันไดเวียน (spiral)		5

Char. No.	Method of Examination	Characteristics	Example varieties	Note
32.	VG	ลักษณะปรากฏของเครือ (bunch appearance)		
QN		() โปรง (lax)		1
		() แน่น (compact)		2
		() แน่นมาก (very compact)		3
33.	VG	รูปร่างของปลีกล้วย (male bud shape)		
(*)		() คล้ายลูกข่าง (like a top)		1
(+)		() รูปหอก (lanceolate)		2
PQ		() ปานกลาง (intermediate)		3
		() รูปไข่ (ovoid)		4
		() กลม (rounded)		5
34.	VG	ความยาวของปลีกล้วยในระยะเก็บเกี่ยว (length of male bud at harvest)		
QN		() น้อย (few)		3
		() ปานกลาง (medium)		5
		() มาก (many)		7
ใบประดับ (Bract)				
35.	VG	รูปร่างโคนใบประดับ (bract base shape)		
PQ		() ไหล่แคบ (small shoulder)		1
		() ปานกลาง (medium)		2
		() ไหล่กว้าง (large shoulder)		3

Char. No.	Method of Examination	Characteristics	Example varieties	Note
36.	VG	รูปร่างปลายใบประดับ (bract apex shape)		
(*)		() แหลม (pointed)		1
(+)		() เรียวแหลม (slightly pointed)		2
PQ		() ปานกลาง (intermediate)		3
		() มน (obtuse)		4
		() มนและแตกออก (obtuse and split)		5
37.	VG	สีผิวด้านนอกของใบประดับนอก (color of the bract external face)		
PQ		ระบุสีตาม RHS colour chart		
38.	VG	สีผิวด้านในของใบประดับใน (color of the bract internal face)		
PQ		ระบุสีตาม RHS colour chart		
39.	VG	รอยแผลของใบประดับบนแกนกลาง (bract scars on rachis)		
MS		บันทึกหลังจากใบประดับและดอกร่วงหมดแล้ว		
		() ไม่เด่นชัด (not prominent)		1
		() เด่นชัดมาก (very prominent)		9
40.	VG	40. พฤติกรรมของใบประดับก่อนร่วง (bract behavior before falling)		
(*)				
(+)		() ไม่ม้วน (not rolling)		1
QL		() ม้วน (rolling)		9

Char. No.	Method of Examination	Characteristics	Example varieties	Note
41.	MS	ไขบนใบประดับ (wax on the bract)		
QN		() ไม่มี (absent)		1
		() น้อย (few)		3
		() ปานกลาง (medium)		5
		() มาก (many)		7
42.	VG	ลักษณะร่องบนใบประดับ (grooves on the bract)		
QN		() ไม่มี/น้อย (absent/few)		3
		() ปานกลาง (medium)		5
		() มาก (many)		7
ดอกเพศผู้ (Male flower)				
43.	VG	พฤติกรรมของดอกเพศผู้ (male flower behaviour)		
PQ		() ร่วงก่อนใบประดับ (falling before the bract)		1
		() ร่วงพร้อมใบประดับ (falling with the bract)		2
		() ร่วงหลังใบประดับ (falling after the bract)		3
		() ดอกกะเทย/ดอกเพศผู้ยังคงติดทน (neutral/male flower persistent)		4
44.	VG	สีพื้นฐานของกลีบรวมเชิงประกอบ (compound tepal basic color)		
(*)				
PQ		ระบุสีตาม RHS colour chart		

Char. No.	Method of Examination	Characteristics	Example varieties	Note
45. (*) PQ	VG	สีพู่ของกลีบรวมประกอบ (lobe color of compound tepal) ระบุสีตาม RHS colour chart		
46. (*) PQ	VG	สีของกลีบรวมอิสระ (free tepal color) ระบุสีตาม RHS colour chart		
47. PQ	VG	รูปร่างของกลีบรวมอิสระ (free tepal shape) () สี่เหลี่ยมผืนผ้า (rectanglar) () รูปไข่ (oval) () กลม (rounded) () รูปพัด (fan-shaped)		1 2 3 4
48. (+) PQ	VG	การพัฒนาตรงส่วนปลายของกลีบรวมอิสระ (free tepal apex development) () เล็กน้อย หรือ ไม่สามารถสังเกตเห็นได้ (little or no visible sign of development) () พัฒนา (developed) () พัฒนามาก (very developed)		1 2 3
49. PQ	VG	รูปร่างตรงส่วนปลายของกลีบรวมอิสระ (free tepal apex shape) () เรียวเล็ก (thread-like) () สามเหลี่ยม (triangular) () มน (obtuse)		1 2 3

Char. No.	Method of Examination	Characteristics	Example varieties	Note
50.	VG	การยื่นของอับเรณู (anther exsertion) ตรงระดับฐานพูบนกลีบรวมเชิงประกอบ (In relation to the base of the lobes on the compound tepal)		
PQ		() ยื่นเหนือฐานพู (exserted)		1
		() ระดับเดียวกับฐานพู (same level)		2
		() ต่ำกว่าฐานพู (inserted)		3
51.	VG	สีของก้านชูอับเรณู (filament color)		
(*)				
PQ		ระบุสีตาม RHS colour chart		
52.	VG	สีของอับเรณู (anther color)		
(*)				
PQ		ระบุสีตาม RHS colour chart		
53.	VG	สีพื้นของก้านเกสรเพศเมีย (style basic color)		
(*)				
PQ		ระบุสีตาม RHS colour chart		
54.		รูปร่างของก้านเกสรเพศเมีย (style shape)		
(*)		() ตรง (straight)		1
(+)		() โค้งใต้ยอดเกสรเพศเมีย (curved under stigma)		2
PQ		() โค้งบริเวณโคน (curved at the base)		3
		() โค้งทั้งใต้ยอดเกสรเพศเมียและบริเวณโคน (curved twice)		4

Char. No.	Method of Examination	Characteristics	Example varieties	Note
55. (*) PQ	VG	สีของยอดเกสรเพศเมีย (color of stigma) ระบุสีตาม RHS colour chart		
56. (*) (+) PQ	VG	รูปร่างรังไข่ (ovary shape) () ตรง (straight) () โค้ง (curred)		1 2
57. (*) PQ	VG	สีพื้นของรังไข่ (ovary basic color) ระบุสีตาม RHS colour chart		
58. (*) PQ	VG	สีของดอกเพศผู้ (color of male flower) ระบุสีตาม RHS colour chart		
ผล (Fruit)				
59. QN	MS	จำนวนผลต่อหวี (number of fruits) บันทึกเมื่อมีผลสุกผลแรกบนเครือ โดยเลือกผล ด้านในของหวี เลือกหวีที่มาจากกิ่งกลางเครือ () น้อย (few) () ปานกลาง (medium) () มากกว่า (many)		3 5 7

Char. No.	Method of Examination	Characteristics	Example varieties	Note
60.	MS	ความยาวผล (fruit length)		
QN		() สั้น (short)		3
		() ปานกลาง (medium)		5
		() ยาว (long)		7
61.	VG	รูปร่างของผลกล้วย (fruit shape)		
(*)		() ตรงหรือโค้งเล็กน้อย (straight)		1
(+)		() ตรงบริเวณส่วนปลายผล (straight in the distal part)		2
PQ		() โค้ง (curved)		3
		() โค้งเป็นรูปตัวเอส (curve in 's' shape)		4
62.	VG	รูปหน้าตัดผลตามขวาง (transverse section of fruit)		
(*)		บันทึกจากผลแก่สุกเต็มที่แต่ไม่อม		
(+)		() เป็นเหลี่ยมชัดเจน (pronounced ridges)		1
PQ		() เป็นเหลี่ยมเล็กน้อย (slightly ridged)		2
		() กลม (round)		3
63.	VG	รูปร่างปลายผล (fruit apex)		
(*)		() แหลม (pointed)		1
(+)		() แหลมยาว (lengthily pointed)		2
PQ		() ปลายทู่ (blunt-tipped)		3
		() คอขวด (bottle-neck)		4
		() กลม (rounded)		5

Char. No.	Method of Examination	Characteristics	Example varieties	Note
64.	VG	การตกค้างของซากดอกที่ปลายผล (remains of flower relicts at fruit apex)		
(*)				
(+)		() ไม่มี (without any flora relicts)		1
PQ		() มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ (persistent style)		2
		() มีส่วนฐานของก้านเกสรเพศเมียยื่นออกมา (base of the style prominent)		3
65.	MS	ความยาวก้านผล (fruit pedicel length)		
QN		() น้อย (few)		3
		() ปานกลาง (medium)		5
		() มาก (many)		7
66.	MS	ความกว้างก้านผล (fruit pedicel width)		
QN		() น้อย (few)		3
		() ปานกลาง (medium)		5
		() มาก (many)		7
67.	VG	ผิวของก้านผล (pedicel surface)		
PQ		() ไม่มีขน (hairless)		1
		() มีขน (hairy)		9
68.	VG	สีของเปลือกผลดิบ (immature fruit peel color)		
(*)		บันทึกหวันที่อ่อนที่สุดของเครือก่อนแก่		
PQ		ระบุสีตาม RHS colour chart		

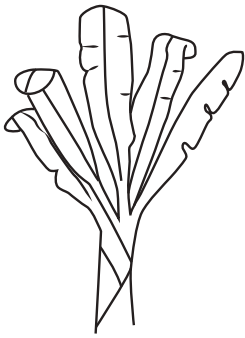

Char. No.	Method of Examination	Characteristics	Example varieties	Note
69. (*) PQ	VG	สีของเปลือกผลสุก (mature fruit peel color) บันทึกจากผลแก่สุกเต็มที่แต่ไม่งอม ระบุสีตาม RHS colour chart		
70. QN	MS	ความหนาของเปลือก (fruit peel thickness) () น้อย (few) () ปานกลาง (medium) () มาก (many)		3 5 7
71. (*) PQ	VS	สีของเนื้อผลดิบ (pulp color before maturity) บันทึกหวันที่อ่อนที่สุดของเครือก่อนแก่ ระบุสีตาม RHS colour chart		
72. (*) PQ	VS	สีของเนื้อผลสุก (pulp color at maturity) บันทึกจากผลแก่สุกเต็มที่แต่ไม่งอม ระบุสีตาม RHS colour chart		
73. PQ	VS	ลักษณะเนื้อ (flesh texture) () แน่น (firm) () นุ่ม (soft)		1 2

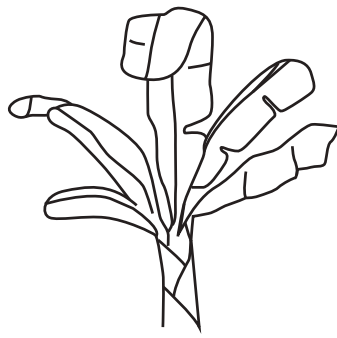
Char. No.	Method of Examination	Characteristics	Example varieties	Note
74.	MS	รสชาติ (predominant taste)		
(*)		() ฝาด (astringent)		1
PQ		() หวานน้อยหรือจืด (mild)		2
		() หวาน (sweet)		3
		() หวานมาก (sugary)		4
		() หวานอมเปรี้ยว (sweet and acid)		5
75.	MS	จำนวนของเมล็ด/ผล		
QN		() ไม่มี (none)		1
		() น้อย (few)		3
		() ปานกลาง (medium)		5
		() มาก (many)		7
76.	VG	พื้นผิวของเมล็ด (seed surface)		
(*)		() เรียบ (smooth)		1
PQ		() ขรุขระ (rough)		2
		() ย่น (wrinkled)		3
77.	VG	รูปร่างของเมล็ด (seed shape)		
(*)		() แบนเรียบ (flat)		1
PQ		() ทรงเหลี่ยม (angular)		2
		() ทรงกลม (globular)		3
		() กลม (rounded)		4

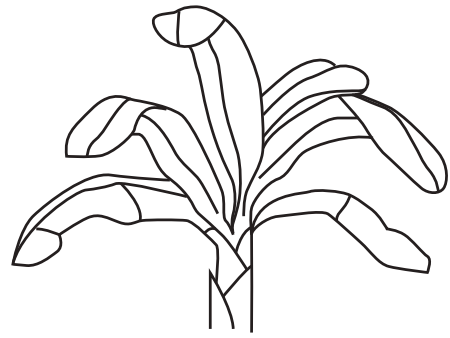
8. ภาพแสดงบางลักษณะในลักษณะประจำพันธุ์ที่จะตรวจสอบลักษณะของพันธุ์พืช : กล้วย (Musa spp.)

ก. ตั้งตรง (erect)

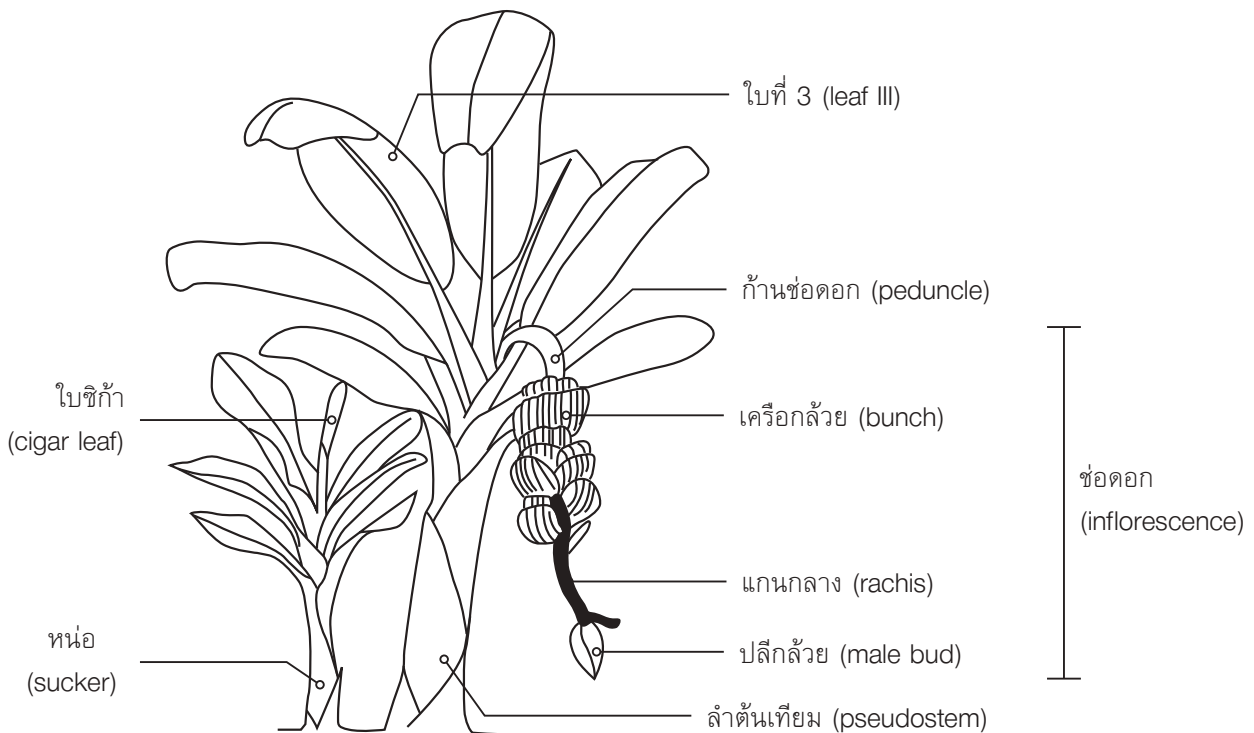

ข. กึ่งตั้งตรง (intermediate)

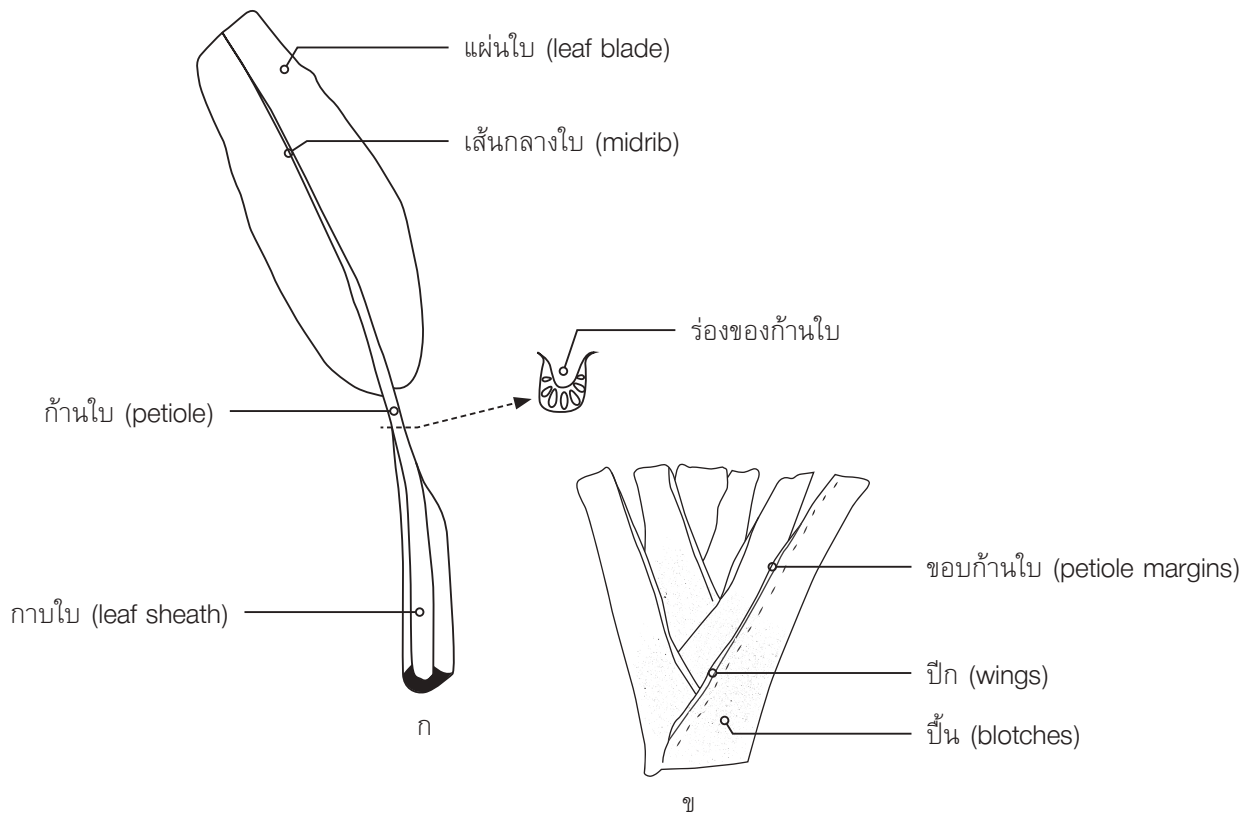

ค. โค้งลง (drooping)

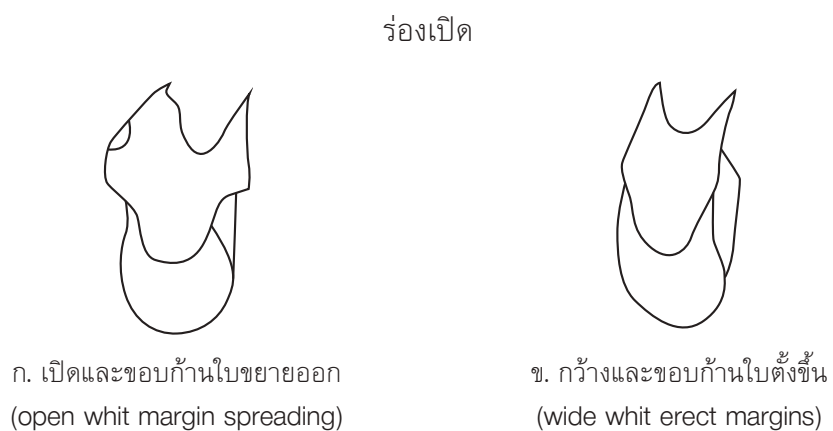
ภาพที่ 1 ลักษณะนิสัยของใบ (leaf habit)

ภาพที่ 2 ลักษณะต้นและการแตกกอของกล้วย

ภาพที่ 3 ลักษณะก้านใบ (petiole) เส้นกลางใบ (midrib) และปื้นที่โคนก้านใบ

ภาพที่ 4 ร่องของก้านใบ (petiole canal leaf)

ร่องเปิดปานกลาง

ค. ตรงและขอบก้านใบตั้ง
(straight white erect margins)

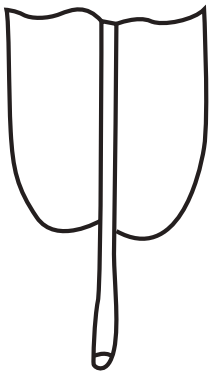
ง. ขอบก้านใบโค้งเข้าหากัน
(margins curved inward)

ร่องปิด

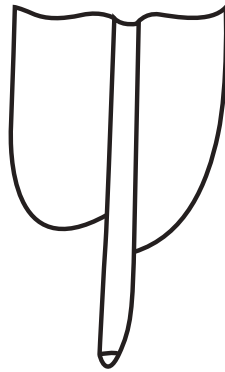

จ. ขอบก้านใบซ้อนทับกัน
(margins overlapping)

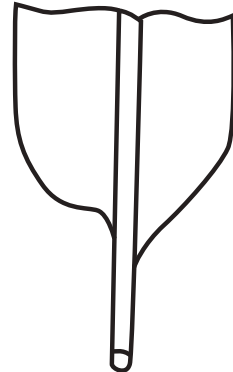
ภาพที่ 4 ร่องของก้านใบ (petiole canal leaf)

ก. กลมทั้งสองด้าน
(both sides rounded)

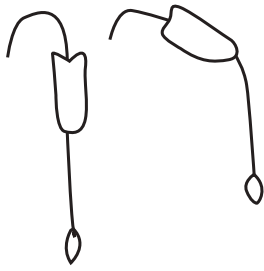

ข. ด้านหนึ่งกลมด้านหนึ่งแหลม
(one side rounded, one pointed)

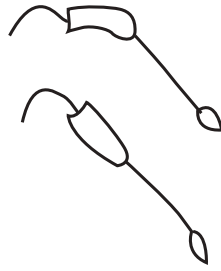

ค. แหลมทั้งสองด้าน
(both sides points)

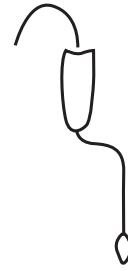
ภาพที่ 5 รูปร่างของโคนใบ (shape of leaf blade base)

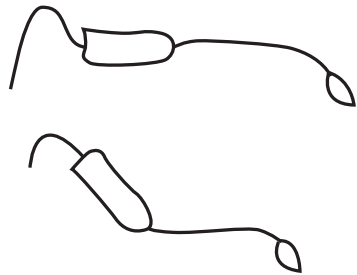
ก. ห้อยลงในแนวตั้ง
(falling vertically)

ข. ทำมุม
(at an angle)

ค. โค้ง
(with a curve)

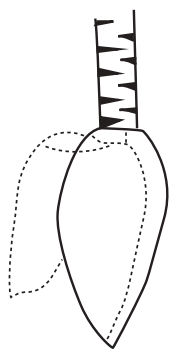

ง. ขนานไปกับแนวพื้นดิน (horizontal)

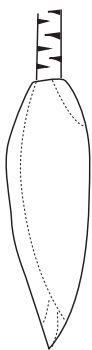

จ. ชูขึ้น (erect)

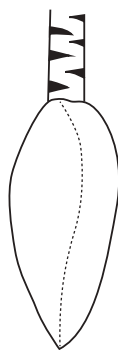
ภาพที่ 6 ตำแหน่งของเครือกล้วย (bunch position)

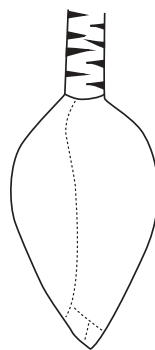
ก. คล้ายลูกข่าง
(like a top)

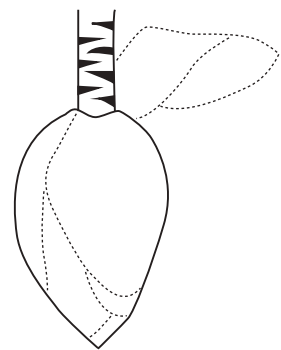
ข. รูปหอก
(lanceolate)

ค. ปานกลาง
(intermediate)

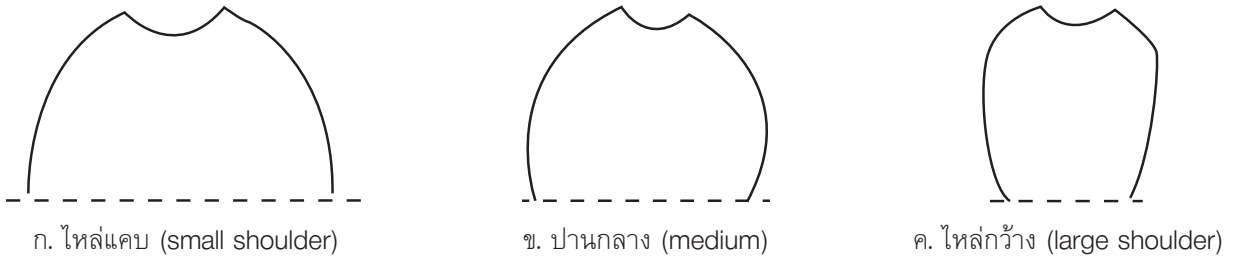

ง. คล้ายรูปไข่
(ovoid)

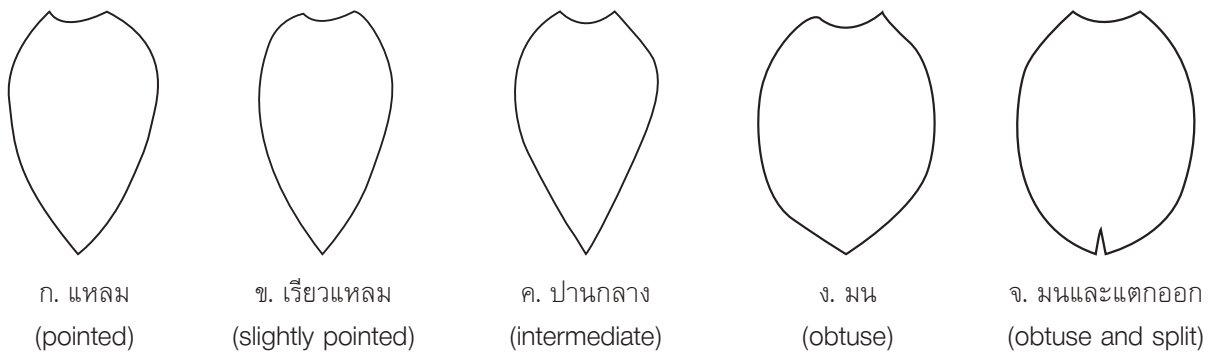

จ. กลม
(roundes)

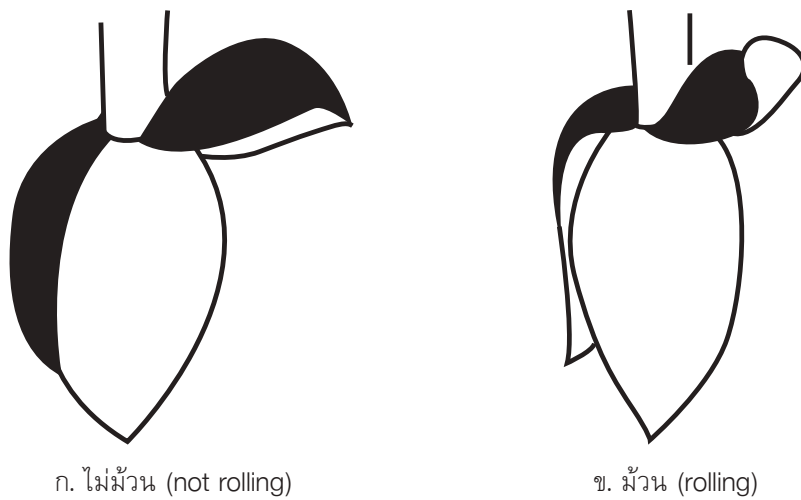
ภาพที่ 7 รูปร่างของปลี (male bud shape)

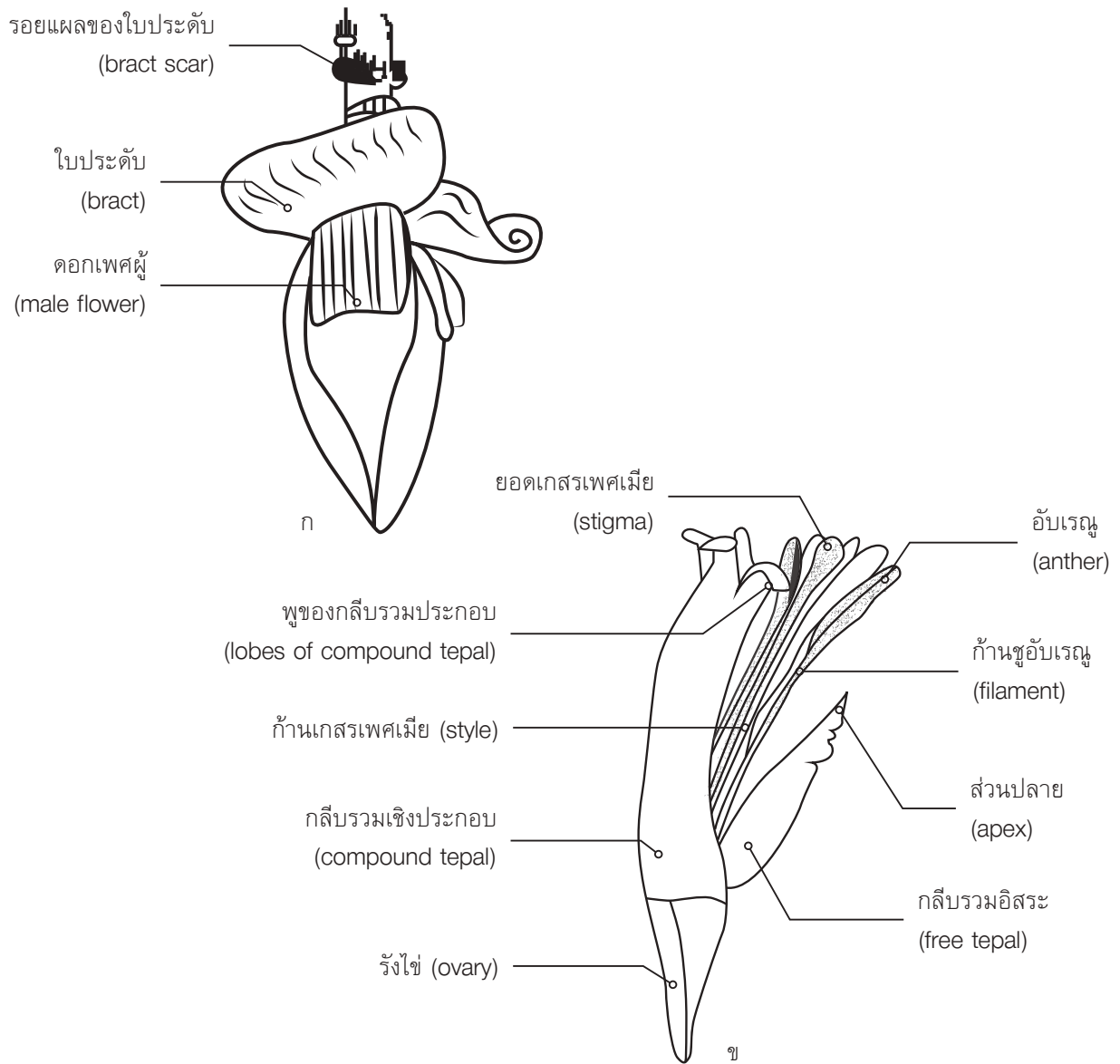
ภาพที่ 8 รูปร่างโคนใบประดับ (bract base shape)

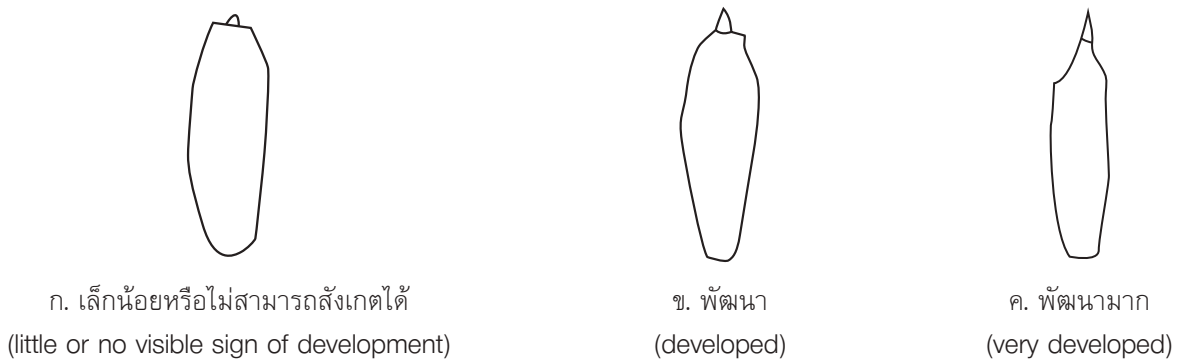
ภาพที่ 9 รูปร่างปลายใบประดับ (bract apex shape)

ภาพที่ 10 พฤติกรรมของใบประดับก่อนร่วง (bract behaviour before falling)

ภาพที่ 11 ลักษณะของดอกเพศผู้

ภาพที่ 12 การพัฒนาตรงส่วนปลายของกลีบรวมอิสระ (free tepal apex development)

ก. ตรง
(straight)

ข. โค้งใต้ยอดเกสรเพศเมีย
(curved under stigma)

ค. โค้งบริเวณโคน
(curved at the base)

ง. โค้งทั้งใต้ยอดเกสรเพศเมียและบริเวณโคน
(curved twice)

ภาพที่ 13 รูปร่างของก้านเกสรเพศเมีย (style shape)

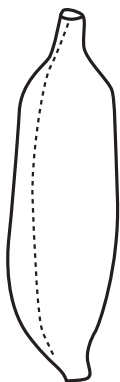

ก. ตรง (straight)

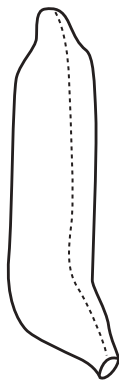

ข. โค้ง (curved)

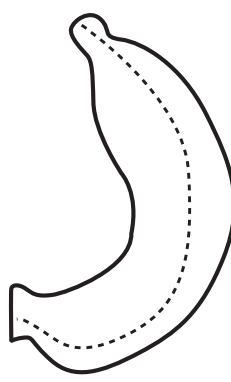
ภาพที่ 14 รูปร่างรังไข่ (ovary shape)

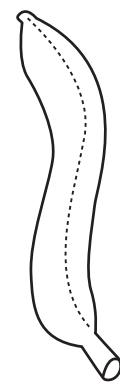
ก. ตรง
(straight)

ข. ตรงบริเวณส่วนปลายผล
(straight in the distal part)

ค. โค้ง
(curved)

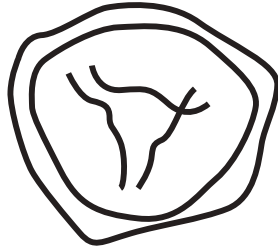

ง. โค้งเป็นรูปตัวเอส
(curve in 's' shape)

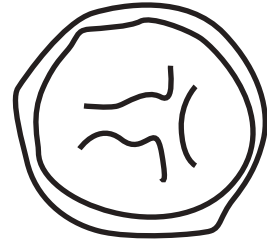
ภาพที่ 15 รูปร่างของผลกล้วย (fruit shape)

ก. เป็นเหลี่ยมชัดเจน
(pronounced ridges)

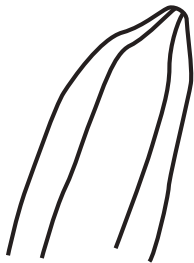

ข. เป็นเหลี่ยมเล็กน้อย
(slightly ridged)

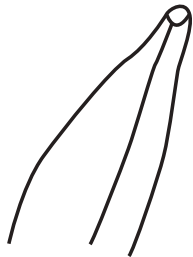

ค. กลม
(round)

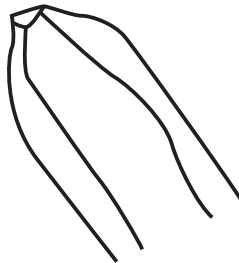
ภาพที่ 16 รูปหน้าตัดผลตามขวาง (transverse section of fruit)

ก. แหลม
(pointed)

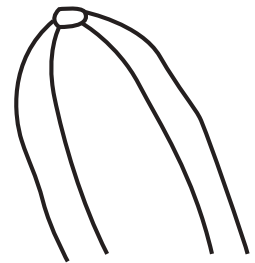
ข. แหลมยาว
(lengthily pointed)

ค. ปลายทู่
(blunt-tipped)

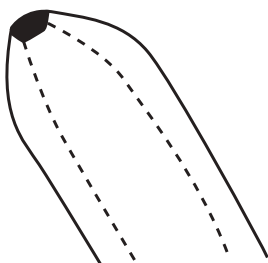

ง. คอขวด
(bottle-neck)

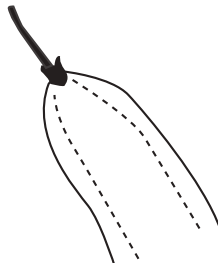

จ. กลม
(rounded)

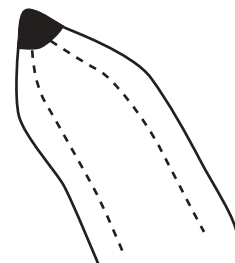
ภาพที่ 17 รูปร่างปลายผล (fruit apex)

ก. ไม่มี
(without any floral relicts)

ข. มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่
(persistent style)

ค. มีส่วนฐานของก้านเกสรเพศเมียยื่นออกมา
(base of the style prominent)

ภาพที่ 18 การตกค้างของซากดอกที่ปลายผล/ซากก้านยอดเกสรเพศเมียติดที่ปลายผล
(remains of flower relicts at fruit apex)

บทที่ 5 ลักษณะประจำพันธุ์กล้วยกินได้ของ กรมวิชาการเกษตร

กลุ่มพันธุ์กล้วยกินได้ในกรมวิชาการเกษตรที่มีการบันทึกข้อมูลลักษณะประจำพันธุ์ในระบบข้อมูลของสถาบันวิจัยพืชสวนแล้วจำนวน 70 พันธุ์ (ตารางที่ 5) โดยการแสดงลักษณะประจำพันธุ์ที่สำคัญแบบย่อ ที่แสดงลักษณะทางลักษณะที่ชัดเจนระหว่างพันธุ์ต่างๆ ดังนี้

1. ลำต้นเทียม 5 ลักษณะ ประกอบด้วย ลักษณะวิสัย ความสูง เส้นรอบวง สี ไซ
2. ใบ 6 ลักษณะ ประกอบด้วย ปิ่นที่โคนก้านใบ สีของปิ่น ร่องก้านใบ สีขอบก้านใบ สีแผ่นใบด้านบน รูปร่างโคนใบ
3. ช่อดอก/ปลี 6 ลักษณะ ประกอบด้วย ขนบนก้านช่อดอก ตำแหน่งเครือกล้วย การปรากฏของเครือ ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้ รูปร่างปลีกล้วย ไร่องาบปลี
4. กาบปลี 7 ลักษณะ ประกอบด้วย ปลายกาบปลี การหุ้มกาบปลี สีกาบปลีด้านนอก สีกาบปลีด้านใน รอยแผลกาบปลี ลักษณะของกาบปลี ไชบนกาบปลี
5. ดอก 7 ลักษณะ ประกอบด้วย สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ ลักษณะดอกเพศผู้ สีดอกเพศผู้ ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย สียอดเกสรเพศเมีย สีโคนรังไข่
6. ผล 13 ลักษณะ ประกอบด้วย จำนวนหวี จำนวนผลต่อหวี รูปร่างผลกล้วย รูปร่างผลกล้วย รูปร่างผลผ่าตามขวาง รูปร่างปลายผล ซากดอกติดที่ปลายผล การเชื่อมก้านผล สีเปลือกผลดิบ สีเปลือกผลสุก สีเนื้อผลดิบ สีเนื้อผลสุก รสชาติ จำนวนเมล็ด/ผล

จำแนกเป็นกลุ่มจีโนมได้ กลุ่ม คือ กลุ่มจีโนม AA จำนวน 10 พันธุ์ กลุ่มจีโนม AAA จำนวน 16 พันธุ์ กลุ่มจีโนม AAB จำนวน 11 พันธุ์ กลุ่มจีโนม ABB จำนวน 28 พันธุ์ กลุ่มจีโนม BB จำนวน 3 พันธุ์ กลุ่มจีโนม BBB จำนวน 2 พันธุ์ (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 รายชื่อกล้วยกินได้ที่มีการบันทึกข้อมูลลักษณะประจำพันธุ์จำนวน 70 พันธุ์ ของศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร

ลำดับ	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	ส่วนที่กินได้				
			หยาวก	ปลี	ผล		
					ผลดิบ	ผลสุก	แปรรูป
1	กล้วยกอกหมาก	<i>Musa</i> (AA) 'Kluai Kok Mak'				✓	✓
2	กล้วยโก๊ะ	<i>Musa</i> (BBB) 'Kluai Ko'				✓	
3	กล้วยขม	<i>Musa</i> (AAB) 'Kluai Khom'				✓	
4	กล้วยข้างกุฎีไล่ลาย	<i>Musa</i> (AA) 'Kluai Khang Kut Sai Lai'				✓	
5	กล้วยไข่ กำแพงเพชร	<i>Musa</i> (AA) 'Kluai Khai Kamphaeng Phet'				✓	✓
6	กล้วยไข่ทองร่วง	<i>Musa</i> (AA) 'Kluai Khai Thong Ruang'				✓	
7	กล้วยไข่พระตะบอง	<i>Musa</i> (AAA) 'Kluai Khai Phra Ta Bong'			✓	✓	✓
8	กล้วยตานีกิ่งจันทร์	<i>Musa</i> (BB) 'Kluai Tani King Chan'	✓	✓			
9	กล้วยตานีหม้อ	<i>Musa</i> (BB) 'Kluai Tani Mo'	✓	✓			
10	กล้วยตานีหอมทอง	<i>Musa</i> (BB) 'Kluai Tani Hom Thong'	✓	✓			
11	กล้วยตีบคำ	<i>Musa</i> (ABB) 'Kluai Tip Kam'				✓	
12	กล้วยตีบ นครสวรรค์	<i>Musa</i> (ABB) 'Kluai Tip Nakhon Sawan'				✓	
13	กล้วยตีบมุกดาหาร	<i>Musa</i> (ABB) 'Kluai Tib Mukdahan'				✓	

ลำดับ	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	ส่วนที่กินได้				
			หยาวก	ปลี	ผล		
					ผลดิบ	ผลสุก	แปรรูป
14	กล้วยโตนดพัทลุง	<i>Musa</i> (AAB) 'Kluai Tanot Phatthalung'				✓	
15	กล้วยทองกำป่น	<i>Musa</i> (AA) 'Kluai Thong Kam Pan'				✓	
16	กล้วยทองชี้แมว	<i>Musa</i> (AA) 'Kluai Thong Khi Maeo'				✓	
17	กล้วยทองส้ม	<i>Musa</i> (AA) 'Kluai Thong Som'				✓	
18	กล้วยทองเอย	<i>Musa</i> (AA) 'Kluai Thong Oei'				✓	
19	กล้วยทองโฮ๊ะ	<i>Musa</i> (AAB) 'Kluai Thong Ho'				✓	
20	กล้วยท่าแม่จัน เชียงใหม่	<i>Musa</i> (ABB) 'Kluai Tha Mae Chan Chiang Rai'				✓	
21	กล้วยเทพพนม	<i>Musa</i> (ABB) 'Kluai Thep Phanom'				✓	
22	กล้วยเทพรส	<i>Musa</i> (ABB) 'Kluai Thep Pharot'				✓	
23	กล้วยนมสวรรค์	<i>Musa</i> (AAB) 'Kluai Nom Sawan'				✓	
24	กล้วยนาก	<i>Musa</i> (AAA) 'Kluai Nak'				✓	
25	กล้วยนากค่อม	<i>Musa</i> (AAA) 'Kluai Nak Khom'				✓	
26	กล้วยนากไท	<i>Musa</i> (AAA) 'Kluai Nak Thai'				✓	
27	กล้วยนากมุก	<i>Musa</i> (AAA) 'Kluai Nak Muk'				✓	
28	กล้วยนากยักษ์	<i>Musa</i> (AAA) 'Kluai Nak Yak'				✓	
29	กล้วยนางกราย สุรินทร์	<i>Musa</i> (AAB) 'Kluai Nang Krai Surin '				✓	

ลำดับ	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	ส่วนที่กินได้				
			หยวก	ปลี	ผล		
					ผลดิบ	ผลสุก	แปรรูป
30	กล้วยน้ำว้จระเข้	<i>Musa</i> (AAB) 'Kluai Niu Chorakhe'				✓	
31	กล้วยน้ำว้มีอง	<i>Musa</i> (AAB) 'Kluai Niu Mue Nang'				✓	
32	กล้วยน้ำว้เชียงราย	<i>Musa</i> (AAB) 'Kluai Nam Chiang Rai'				✓	✓
33	กล้วยน้ำว้พัทลุง	<i>Musa</i> (AAB) 'Kluai Nam Phatthalung'				✓	
34	กล้วยน้ำว้ชาวแพร่	<i>Musa</i> (ABB) 'Kluai Namwa Khao Phrae'				✓	
35	กล้วยน้ำว้ครั่ง	<i>Musa</i> (ABB) 'Kluai Namwa Khrang'				✓	
36	กล้วยน้ำว้แดง นครพนม	<i>Musa</i> (ABB) 'Kluai Namwa Daeng Nakhon Phanom'				✓	
37	กล้วยน้ำว้ดำ	<i>Musa</i> (ABB) 'Kluai Namwa Dam'				✓	✓
38	กล้วยน้ำว้ นครศรีธรรมราช	<i>Musa</i> (ABB) 'Kluai Namwa Nakhon Si Thammarat'				✓	
39	กล้วยน้ำว้ นวลจันทร์	<i>Musa</i> (ABB) 'Kluai Namwa Nuan Chan'				✓	✓
40	กล้วยน้ำว้ ปากช่อง 50	<i>Musa</i> (ABB) 'Kluai Namwa Pak Chong 50'				✓	✓
41	กล้วยน้ำว้เพชรบุรี	<i>Musa</i> (ABB) 'Kluai Namwa Phetchaburi'				✓	✓
42	กล้วยน้ำว้แพร่	<i>Musa</i> (ABB) 'Kluai Namwa Phrae'				✓	✓

ลำดับ	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	ส่วนที่กินได้				
			หยาวก	ปลี	ผล		
					ผลดิบ	ผลสุก	แปรรูป
43	กล้วยน้ำว้า มะลิอ่อน	<i>Musa</i> (ABB) 'Kluai Namwa Maliong'				✓	✓
44	กล้วยน้ำว้า สุโขทัย 3	<i>Musa</i> (AAB) 'Kluai Namwa Sukhothai 3'				✓	✓
45	กล้วยน้ำว้า สุโขทัย 4	<i>Musa</i> (ABB) 'Kluai Namwa Sukhothai 4'				✓	✓
46	กล้วยน้ำว้า สุโขทัย 6	<i>Musa</i> (ABB) 'Kluai Namwa Sukhothai 6'				✓	✓
47	กล้วยน้ำว้า สุโขทัย 7	<i>Musa</i> (AAB) 'Kluai Namwa Sukhothai 7'				✓	✓
48	กล้วยน้ำว้าอุบล	<i>Musa</i> (ABB) 'Kluai Namwa Ubon'				✓	✓
49	กล้วยบางคณทีใน	<i>Musa</i> (ABB) 'Kluai Bang Khonthi Nai'				✓	✓
50	กล้วยเปรี้ยวบ้านไร่	<i>Musa</i> (AAB) 'Kluai Pricao Ban Rai'				✓	
51	กล้วยพระยาเสวย	<i>Musa</i> (ABB) 'Kluai Phraya Sawoei'				✓	✓
52	กล้วยพาล์ กาฬสินธุ์	<i>Musa</i> (ABB) 'Kluai Phalo Kalasin'				✓	
53	กล้วยร้อยหวี	<i>Musa</i> (AAB) 'Kluai Roi Wi'				✓	
54	กล้วยลังกา นครสวรรค์	<i>Musa</i> (AAB) 'Kluai Langka Nakhon Sawan'				✓	
55	กล้วยเล็บข้างกูด	<i>Musa</i> (BBB) 'Kluai Lep Chang Kut'				✓	
56	กล้วยเล็บมือนาง	<i>Musa</i> (AA) 'Kluai Lep Mue Nang'				✓	✓

ลำดับ	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	ส่วนที่กินได้				
			หยวก	ปลี	ผล		
					ผลดิบ	ผลสุก	แปรรูป
57	กล้วยลูกไล่ดำ กำแพงเพชร	<i>Musa</i> (ABB) 'Kluai Luk Sai Dam Kamphaeng Phet'				✓	
58	กล้วยหวานทับแมว	<i>Musa</i> (AAA) 'Kluai Wan Thap Maeo'				✓	
59	กล้วยหอมค่อม	<i>Musa</i> (AAA) 'Kluai Hom Khom'				✓	
60	กล้วยหอมจันทร์	<i>Musa</i> (AA) 'Kluai Hom Chan'				✓	
61	กล้วยหอมจำปา	<i>Musa</i> (AAA) 'Kluai Hom Champa'				✓	
62	กล้วยหอมไต้หวัน	<i>Musa</i> (AAA) 'Kluai Hom Taiwan'				✓	
63	กล้วยหอมทอง	<i>Musa</i> (AAA) 'Kluai Hom Thong'				✓	
64	กล้วยหอม นครพนม	<i>Musa</i> (AAA) 'Kluai Hom Nakhon Phanom'				✓	
65	กล้วยหอมผลสั้น	<i>Musa</i> (AAA) 'Kluai Hom Phon San'			✓	✓	✓
66	กล้วยหอมพม่า	<i>Musa</i> (AAA) 'Kluai Hom Phama'				✓	
67	กล้วยหักมุกเขียว	<i>Musa</i> (ABB) 'Kluai Hakmuk Khiao'			✓	✓	✓
68	กล้วยหักมุกนวล	<i>Musa</i> (ABB) 'Kluai Hakmuk Nuan'			✓	✓	✓
69	กล้วยหิน	<i>Musa</i> (ABB) 'Kluai Hin'			✓	✓	✓
70	กล้วยไฮเกท	<i>Musa</i> (AAA) 'Kluai Hai Ket'				✓	

น้ำว่านวล น้ำว่าดำ น้ำว่าเขียว
 น้ำว่าลูกไล่ดำ ตำไล่ครก
 กล้วยน้ำว่าหลายพันธุ์สรรมาฝาก
 กล้วยดิบดิบฉาบขายได้สดังค์
 กล้วยกวน กล้วยบวชชี มีดีอวด
 ขนมกล้วย สูตรแม่ทำไซค์อำนวย
 กล้วยมากมายหลายพันธุ์ชื่อมันแปลก
 เรื่องกล้วยกล้วยมีตำนานโบราณมา
 กล้วยหอมทอง ลองทาน หวานทับแก้ว
 กล้วยน้ำพืด อีกชื่อทราบ น้ำกาบดำ
 กล้วยหลวง กล้วยผา กล้วยสา กล้วยส้ม
 กล้วยไร่ กล้วยนางพญา กล้วยตานี
 กล้วยนมสาว นมสวรรค์ ใครสรรชื่อ
 กล้วยตีนเต่า กล้วยลิ้นปลี กล้วยเทพรส
 กล้วยป่า กล้วยตีบ กล้วยครั้ง กล้วยกระ
 กล้วยพม่าแหกคุก บุกทะเลวง
 กล้วยกล้วย กล้วยงาช้าง ค่อนข้างใหญ่
 นิ้วจระเข้ เล็บมือนาง มาวางแสดง
 กล้วยกึ่งเขียว กลายพันธุ์จาก กล้วยนาค
 หอมเขียวค่อม หล่นขี้กล้วยอดกิน
 ยังกล้วยบัวอีกหลายสีปลิ้นสวย
 ประโยชน์มากประหยัดด้วยมาช่วยกัน

ที่มา : แก้ว (2561).

น้ำว่าค่อม กอเดียวมีลูกตก
 มะลิอ่อน เพียงลองยกชื่อให้ฟัง
 ทำ กล้วยตากอบน้ำผึ้งโตบตั้งตั้ง
 ชมหรือยังกล้วยลอยแก้วชิมแล้วราย
 ส่งประกวด กล้วยเชื่อม สีแดงสวย
 ชมสวนกล้วยด้วยกันปลูกปัญญา
 ครั้งแรกแรกได้ฟังยังงังขา
 ใช้เป็นยาเป็นเครื่องพลีพิธีกรรม
 กล้วยชีแมวดาดใหญ่ ใครไม่ซ่า
 กล้วยประจำถิ่นจันทบุรี
 ดูน่าชมไม่น้อย กล้วยร้อยทวี
 ใช้ หัวปลีต้มซ่า เชิญมาชด
 ใช้เป็นสื่อร้อยด้วยลูกสวยสด
 กล้วยสามเดือน อร่อยหมด ใช้คาลวง
 กล้วยไข่พระตะบอง กล้วยพระร่วง
 กล้วยหิน หวงชื่อมาราคาแพง
 เคยชิมไหม นิ้วมือนาง วางบนแผง
 เล็บข้างกูด เนื้อแป้ง นำต้มกิน
 หาไม่ยาก หอมเขียวใหญ่ ให้ถวิล
 พระเนื้อดินสำเร็จด้วย กล้วยหอมจันทร์
 สร้างสวนกล้วยสุขใจเหมือนในฝัน
 ร่วมสร้างสรรค์โลกสดใสด้วยใบตอง

กล้วยกอกหมาก

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวิสัย	ตั้งตรง	
2) ความสูง	3.5 เมตร	
3) เส้นรอบวง	46 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวปานกลาง	
5) ใบ	มี	
ใบ		
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	ไม่มี	
2) สีของปื้น	ไม่มี	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบโค้งเข้า	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	ด้านหนึ่งกลมด้านหนึ่งสอบเรียว	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ห้อยลงในแนวตั้งฉาก	
3) การปรากฏของเครือ	โปร่ง	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.28)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.24)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	มน	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	แดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ไม่มีวน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชปานกลาง	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ดอกกะเทย/ดอกเพศผู้ยังคงติดทน	
4) สีดอกเพศผู้	เหลือง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	3	
2) จำนวนผลต่อหวี	12	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้ง	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมเล็กน้อย	
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่	
6) ซากดอกติดที่ปลายผล	ไม่มี	
7) การเชื่อมก้านผล	ไม่เชื่อมกัน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียวเข้ม	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	ส้ม	
12) รสชาติ	หวานน้อยหรือจืด	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยกอกหมากเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AA ลำต้นเทียม สูงประมาณ 3.5 เมตร สีเขียวปานกลาง ไม่มีปื้นเส้นรอบวง ยาวประมาณ 46 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 50 เซนติเมตร สีเขียวอ่อน เป็นร่องเปิดขอบโค้งเข้า ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังมีวุ้นอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่นกว้างประมาณ 54 เซนติเมตร ยาวประมาณ 91 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็กน้อย โคนใบด้านหนึ่งมนด้านหนึ่งสอบเรียว ก้านช่อดอกมีขน สีเขียวอ่อน กว้างประมาณ 2 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายมันขึ้น ด้านในสีแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้าง เครือรูปทรงกระบอก มี 3 หวี ผลโค้ง ไม่พบซากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ติดที่ปลายผล ก้านผลเรียบ ไม่เชื่อมกัน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีส้ม นุ่ม รสหวานน้อยหรือจืด ไม่มีเมล็ด

Musa (AA) 'Kluai Kok Mak'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยโก๊ะ

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง	
2) ความสูง	4.5 เมตร	
3) เส้นรอบวง	69 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวปานกลาง	
5) ไช	มี	
ใบ		
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	< 20%	
2) สีของปื้น	น้ำตาลปนดำ	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบตรง	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียวเข้ม	
6) รูปร่างโคนใบ	มนทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุม 45 องศา	
3) การปรากฏของเครือ	แน่นมาก	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.35)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.23)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	มน	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	ม่วงแกมแดง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ไม่มีมัน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชมาก	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ครีม	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	เหลือง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	ครีม	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	8	
2) จำนวนผลต่อหวี	15	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้ง	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมชัดเจน	
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่	
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	เหลือง	
12) รสชาติ	หวานน้อย	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	3	

กล้วยโก๊ะเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม BBB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 4.5 เมตร สีเขียวปานกลาง มีปื้นน้ำตาลแกมดำเล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 69 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 49 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบตรง ไม่มีครีบบ ใบอ่อนที่ยังมีมันอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเข้มเป็นมัน แผ่นใบ เป็นคลื่น กว้างประมาณ 54 เซนติเมตร ยาวประมาณ 169 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็กน้อย โคนใบมน ทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 2.3 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีม่วงแกมแดง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายไม่มีมันขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีแคบ เครือรูปทรงกะบอก มี 8 หวี ผลโค้ง พบชากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ติดที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบ สีเขียว เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีเหลือง นุ่ม รสหวานน้อย มี 3 เมล็ด

Musa (BBB) 'Kluai Ko'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปาลี

▲ กาบปาลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยขม

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง	
2) ความสูง	2.4 เมตร	
3) เส้นรอบวง	31 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวแกมเหลือง	
5) ไซ	ไม่มี	
ใบ		
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	20-50%	
2) สีของปื้น	น้ำตาลเข้ม	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบตรง	
4) สีขอบก้านใบ	ชมพูแกมม่วงถึงแดง	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	มนทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุมเล็กน้อย	
3) การปรากฏของเครือ	แน่น	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.44)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.29)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันเล็กน้อย	
3) สีกาบปลีด้านนอก	ม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	เหลืองหรือเขียว	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชน้อยมาก	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ครีม	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงหลังใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	เหลือง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	โค้งบริเวณโคน	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	8	
2) จำนวนผลต่อหวี	16	
3) รูปร่างผลกล้วย	ตรง	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมชัดเจน	
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่	
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	ส้ม	
11) สีเนื้อผลสุก	เหลือง	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยขมเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AAB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 2.4 เมตร สีเขียวแกมเหลือง มีปื้นน้ำตาลเข้มปานกลาง เส้นรอบวง ยาวประมาณ 31 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 45 เซนติเมตร สีชมพูแกมม่วงถึงแดง เป็นร่องเปิด ขอบตรง มีครีบบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 52 เซนติเมตร ยาวประมาณ 95 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบมนทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 1.6 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีม่วง ซ้อนทับกันเล็กน้อย ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีเหลืองหรือสีเขียว มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้าง เครือรูปทรงกระบอก มี 5 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบชากก้านยอดเกสรเพศเมียติดที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีครีม แน่น รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (AAB) 'Kluai Khom'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปั่นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยข้างกุฎีไล่ลาย

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	ตั้งตรง	
2) ความสูง	2.7 เมตร	
3) เส้นรอบวง	25 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวแกมเหลือง	
5) ไช	มี	
ใบ		
1) ปิ่นที่โคนก้านใบ	< 20%	
2) สีของปิ่น	น้ำตาลเข้ม	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบโค้งเข้า	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	สอบเรียวทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุมเล็กน้อย	
3) การปรากฏของเครือ	โปร่ง	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศ	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ปานกลาง (0.48)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.29)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	ไม่มีไช	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	เหลืองแต้มชมพู	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	เหลือง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ชมพู	
ผล		
1) จำนวนหวี	4	
2) จำนวนผลต่อหวี	17	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	กลม	
5) รูปร่างปลายผล	กลม	
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	ไม่มี	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียวอ่อน	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลืองอ่อน	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	เหลือง	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยข้างกุฎีไล่ลายเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AA ลำต้นเทียม สูงประมาณ 2.7 เมตร สีเขียวแกมเหลือง มีปิ่นสีน้ำตาลเข้มเล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 25 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 40 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบโค้งเข้า ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่มีสีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียว ผิวใบด้านบนใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 47 เซนติเมตร ยาวประมาณ 40 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบสอบเรียวทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียวเข้ม กว้างประมาณ 1.9 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดง ซ้อนทับกันบางส่วนปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้าง เครือรูปทรงกระบอก มี 4 หวี ผลโค้งเล็กน้อย ไม่พบชากก้านยอดเกสรเพศเมียติดที่ปลายผล ก้านผลเรียว เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียวอ่อน เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลืองอ่อน เนื้อผลสีเหลือง นุ่ม รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (AA) 'Kluai Khang Kut Sai Lai'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยไข่กำแพงเพชร

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	ตั้งตรง	
2) ความสูง	2.4 เมตร	
3) เส้นรอบวง	52.5 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวแกมเหลือง	
5) ไซ	ไม่มี	
ใบ		
1) ปิ่นที่โคนก้านใบ	< 20%	
2) สีของปิ่น	น้ำตาล	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบกว้าง	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	สอบเรียวยทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุม 45 องศา	
3) การปรากฏของเครือ	แน่น	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศ	แนวระดับ	
5) รูปร่างปลีกล้วย	อ้วน (0.93)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.28)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้ม	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชน้อยมาก	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ครีม	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	12	
2) จำนวนผลต่อหวี	15	
3) รูปร่างผลกล้วย	ตรง	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	กลม	
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่	
6) ซากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียวอ่อน	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	ครีม	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยไข่กำแพงเพชรเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AA ลำต้นเทียม สูงประมาณ 2.4 เมตร สีเขียวแกมเหลือง มีปิ่นสีน้ำตาลเล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 52.5 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 40 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบกว้าง มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 59 เซนติเมตร ยาวประมาณ 225 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบสอบเรียวยทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียวเข้ม กว้างประมาณ 2.5 เซนติเมตร ปลีรูปคล้ายลูกช่าง กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้ม มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้างปานกลาง เครือรูปทรงกระบอก มี 12 หวี ผลตรง พบซากก้านยอดเกสรเพศเมียติดที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบ สีเขียวอ่อน เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวสีเหลือง เนื้อผลสีครีม นุ่ม รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (AA) 'Kluai Khai Kamphaeng Phet'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยไข่ทองร่วง

ลำต้นเทียม			
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง		
2) ความสูง	3.6 เมตร		
3) เส้นรอบวง	46 เซนติเมตร		
4) สี	เขียวอ่อน		
5) ไซ	ไม่มี		
ใบ			
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	< 20%		
2) สีของปื้น	น้ำตาลแกมแดง		
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบตรง		
4) สีขอบก้านใบ	เขียว		
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว		
6) รูปร่างโคนใบ	สอบเรียวทั้งสองด้าน		
ช่อดอก/ปลี			
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน		
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ห้อยลงในแนวตั้งฉาก		
3) การปรากฏของเครือ	แน่น		
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศ	ตรงลงข้างล่าง		
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.42)		
6) ไหล่กาบปลี	(0.28)		
กาบปลี			
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง		
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน		
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง		
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้ม		
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก		
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน		
7) ไชบนกาบปลี	มีไชน้อย		
ดอก			
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ครีม		
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง		
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงหลังใบประดับ		
4) สีดอกเพศผู้	ครีม		
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	โค้งบริเวณโคน		
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง		
7) สีโคนรังไข่	ขาว		
ผล			
1) จำนวนหวี	9		
2) จำนวนผลต่อหวี	20		
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย		
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	กลม		
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่		
6) ซากดอกติดที่ปลายผล	ไม่มี		
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน		
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียวอ่อน		
9) สีเปลือกผลสุก	เหลืองอ่อน		
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม		
11) สีเนื้อผลสุก	งาช้าง		
12) รสชาติ	หวาน		
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี		

กล้วยไข่ทองร่วงเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AA ลำต้นเทียม สูงประมาณ 3.6 เมตร สีเขียวอ่อน มีปื้นสีน้ำตาลแกมแดงเล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 46 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 81 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบตรง ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 68 เซนติเมตร ยาวประมาณ 253 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็กน้อย โคนใบสอบเรียวทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียวปานกลาง กว้างประมาณ 2 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้ม มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้าง เครือรูปทรงระบอบอก มี 9 หวี ผลโค้งเล็กน้อย ซากก้านยอดเกสรเพศเมียติดที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียวอ่อน เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลืองอ่อน เนื้อผลงาช้าง แน่น รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (AA) 'Kluai Khai Thong Ruang'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยไข่พระตะบอง

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	ตั้งตรง	
2) ความสูง	3.3 เมตร	
3) เส้นรอบวง	54 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวปานกลาง	
5) ไซ	ไม่มี	
ใบ		
1) ปิ่นที่โคนก้านใบ	20-50%	
2) สีของปิ่น	น้ำตาลแกมดำ	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบโค้งเข้า	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	มนทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุม 45 องศา	
3) การปรากฏของเครือ	แน่น	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศ	ทำมุมเล็กน้อย	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ปานกลาง (0.5)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.33)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชน้อยมาก	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ครีม	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงหลังใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	โค้งบริเวณโคน	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	6	
2) จำนวนผลต่อหวี	12	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	กลม	
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่	
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	ไม่เชื่อมกัน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลืองอ่อน	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	ขาว	
12) รสชาติ	หวานอมเปรี้ยว	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยไข่พระตะบองเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AAA ลำต้นเทียม สูงประมาณ 3.3 เมตร สีเขียวปานกลาง มีปิ่นสีน้ำตาลแกมดำปานกลาง เส้นรอบวง ยาวประมาณ 54 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 50 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบโค้งเข้า ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 26.5 เซนติเมตร ยาวประมาณ 241 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็กน้อย โคนใบมนทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 2.5 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้างปานกลาง เครือรูปทรงกระบอก มี 6 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบชากก้านยอดเกสรเพศเมียติดที่ปลายผล ก้านผลเรียบ ไม่เชื่อมกัน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลืองอ่อน เนื้อผลสีขาว นุ่ม รสหวานอมเปรี้ยว ไม่มีเมล็ด

Musa (AAA) 'Kluai Khai Phra Ta Bong'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยตานีกิ่งจันทร์

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง	
2) ความสูง	4.8 เมตร	
3) เส้นรอบวง	94 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวแกมเหลือง	
5) ไซ	ไม่มี	
ใบ		
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	< 20%	
2) สีของปื้น	น้ำตาลแกมดำ	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบโค้งเข้า	
4) สีขอบก้านใบ	ชมพูแกมม่วงถึงแดง	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	มนทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	มีขนเล็กน้อย	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุมเล็กน้อย	
3) การปรากฏของเครือ	แน่นมาก	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศ	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.36)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.24)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	มน	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันเล็กน้อย	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	แดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ไม่มีมัน	
7) ไซบนกาบปลี	มีไซมาก	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ครีม	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ครีม	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	8	
2) จำนวนผลต่อหวี	14	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมชัดเจน	
5) รูปร่างปลายผล	กลม	
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	ไม่เชื่อมกัน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	ขาว	
11) สีเนื้อผลสุก	ครีม	
12) รสชาติ	หวานมาก	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยตานีกิ่งจันทร์เป็นกล้วยกลุ่มจีโนม BB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 4.8 เมตร สีเขียวแกมเหลือง มีปื้นสีน้ำตาลดำเล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 94 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 70 เซนติเมตร สีชมพูแกมม่วงถึงแดง เป็นร่องเปิด ขอบโค้งเข้า ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังมีขนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มทีสีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 65 เซนติเมตร ยาวประมาณ 215 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็กน้อย โคนใบมนทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกมีขนเล็กน้อย สีเขียว กว้างประมาณ 2.7 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดงปนม่วง ซ้อนทับกันเล็กน้อย ปลายไม่มีมัน ด้านในสีแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้าง เครือรูปโคนตัด มี 8 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบชากก้านยอดเกสรเพศเมียติดที่ปลายผล ก้านผลเรียบ ไม่เชื่อมกัน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีขาว ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีครีม แน่น รสหวานมาก ไม่มีเมล็ด

Musa (BB) 'Kluai Tani King Chan'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยตานีหม้อ

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	ตั้งตรง	
2) ความสูง	3.25 เมตร	
3) เส้นรอบวง	50 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวปานกลาง	
5) ไช	มี	
ใบ		
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	20-50%	
2) สีของปื้น	น้ำตาลแกมดำ	
3) ร่องก้านใบ	เปิดขอบตรง	
4) สีขอบก้านใบ	เขียวอ่อน	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	ด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	มีขนมาก/ขนสั้น	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุม 45 องศา	
3) การปรากฏของเครือ	โปร่ง	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศ	ทำมุมเล็กน้อย	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.28)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.32)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	มน	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันสนิท	
3) สีกาบปลีด้านนอก	ม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	แดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชปานกลาง	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ครีม	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	6	
2) จำนวนผลต่อหวี	14	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมชัดเจน	
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่	
6) ซากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียวอ่อน	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	งาช้าง	
11) สีเนื้อผลสุก	ครีม	
12) รสชาติ	หวานอมเปรี้ยว	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยตานีหม้อเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม BB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 3.25 เมตร สีเขียวปานกลาง มีปื้นน้ำตาลแกมดำ เส้นรอบวง ยาวประมาณ 50 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 46 เซนติเมตร สีเขียวอ่อน เป็นร่องเปิด ขอบตรง มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่มีสีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 55.7 เซนติเมตร ยาวประมาณ 88.2 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว ก้านช่อดอกมีขนมากและขนสั้น สีเขียวเข้ม กว้างประมาณ 22 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีม่วง ซ้อนทับกันสนิท ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีแดง มีร่องลึก ไหล่กาบปลีกว้างปานกลาง เครือรูปทรงระบอก มี 6 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบซากก้านยอดเกสรเพศเมียติดที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียวอ่อน เนื้อผลงาช้าง ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีครีม นุ่ม รสหวานอมเปรี้ยว ไม่มีเมล็ด

Musa (BB) 'Kluai Tani Mo'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลิ

▲ กาบปลิ

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยตานีหอมทอง

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง	
2) ความสูง	4.5 เมตร	
3) เส้นรอบวง	67 เซนติเมตร	
4) สี	เขียว	
5) ไช	มี	
ใบ		
1) ปิ่นที่โคนก้านใบ	0%	
2) สีของปิ่น	ไม่มี	
3) ร่องก้านใบ	ปิด	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	มนทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุม 45 องศา	
3) การปรากฏของเครือ	แน่น	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศ	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ปานกลาง (0.51)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.22)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	มน	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	ม่วงแกมน้ำตาล	
4) สีกาบปลีด้านใน	แดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ไม่มีมัน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชมาก	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ขาว	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงก่อนใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	ขาว	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	5	
2) จำนวนผลต่อหวี	14	
3) รูปร่างผลกล้วย	ตรง	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมเล็กน้อย	
5) รูปร่างปลายผล	คอขวด	
6) ซากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียวอ่อน	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลืองอ่อน	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	ขาว	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	253	

กล้วยตานีหอมทองเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม BB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 4.5 เมตร สีเขียว ไม่มีปิ่น เส้นรอบวง ยาวประมาณ 67 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 80 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องปิด ไม่มีครีบบใบอ่อนที่ยังมีมันอยู่สีเขียว เมื่อคลี่ทางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 65 เซนติเมตร ยาวประมาณ 241 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็กน้อย โคนใบมนทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 2.3 เซนติเมตร ปลีรูปปานกลาง กาบปลีสีม่วงแกมน้ำตาล ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายไม่มีมันขึ้นด้านในสีแดง มีร่องลึก ไหล่กาบปลีแคบ เครือรูปทรงกระบอก มี 5 หวี ผลตรง พบซากก้านยอดเกสรเพศเมียติดที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียวอ่อน เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลืองอ่อน เนื้อผลสีขาว แน่น รสหวาน มีประมาณ 253 เมล็ด

Musa (BB) 'Kluai Tani Hom Thong'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยตีบคำ

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง	
2) ความสูง	4.5 เมตร	
3) เส้นรอบวง	69 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวปานกลาง	
5) ไช	มี	
ใบ		
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	< 20%	
2) สีของปื้น	น้ำตาลแกมดำ	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบตรง	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	สอบเรียวทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	มีขนสั้น	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุมเล็กน้อย	
3) การปรากฏของเครือ	แน่น	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.36)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.30)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	ม่วงแกมแดง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชน้อย	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ครีม	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ชมพูอ่อน	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	โค้งบริเวณโคน	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	6	
2) จำนวนผลต่อหวี	16	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้ง	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	กลม	
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่	
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	เหลือง	
12) รสชาติ	หวานอมเปรี้ยว	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยตีบคำเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม ABB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 4.5 เมตร สีเขียวปานกลาง มีปื้นสีน้ำตาลแกมดำเล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 69 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 60 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบตรง ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 54 เซนติเมตร ยาวประมาณ 199 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็กน้อย โคนใบสอบเรียวทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกมีขนสั้น สีเขียว กว้างประมาณ 2 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีม่วงแกมแดง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้าง เครือรูปทรงกะบอก มี 6 หวี ผลโค้ง พบชากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ติดที่ปลายผล ก้านผลไม่เรียว เชื่อมกันบางส่วน มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีเหลือง นุ่ม รสหวานอมเปรี้ยว ไม่มีเมล็ด

Musa (ABB) 'Kluai Tip Kham'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยตีบนครสวรรค์

ลำต้นเทียม		ดอก	
1) ลักษณะวัสดุ	ตั้งตรง	1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง
2) ความสูง	4.23 เมตร	2) สีพูกลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง
3) เส้นรอบวง	62 เซนติเมตร	3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ
4) สี	เขียวแกมเหลือง	4) สีดอกเพศผู้	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง
5) ใบ	มี	5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง
ใบ		6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	< 20%	7) สีโคนรังไข่	ครีม
2) สีของปื้น	ดำแกมม่วง	ผล	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบโค้งเข้า	1) จำนวนหวี	8
4) สีขอบก้านใบ	เหลือง	2) จำนวนผลต่อหวี	14
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียวเข้ม	3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย
6) รูปร่างโคนใบ	มนทั้งสองด้าน	4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมเล็กน้อย
ช่อดอก/ปลี		5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ห้อยลงในแนวตั้งฉาก	7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน
3) การปรากฏของเครือ	โปร่ง	8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.14)	10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม
6) ไหล่กาบปลี	(0.26)	11) สีเนื้อผลสุก	งาช้าง
กาบปลี		12) รสชาติ	หวาน
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	13) จำนวนเมล็ด/ผล	4
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน		
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง		
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง		
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก		
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน		
7) ไชบนกาบปลี	มีไชมาก		

กล้วยตีบนครสวรรค์เป็นกล้วยกลุ่มจีโนม ABB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 4.32 เมตร สีเขียวแกมเหลือง มีปื้นสีดำแกมม่วงเล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 62 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 56 เซนติเมตร สีเหลือง เป็นร่องเปิด ขอบโค้งเข้า มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มทีสีเขียวเข้มเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 60 เซนติเมตร ยาวประมาณ 210 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็กน้อย โคนใบมนทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 3 เซนติเมตร ปลีรูปปานกลาง กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีแคบ เครือรูปทรงระบอก มี 8 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบชากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ติดที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลงาช้าง นุ่ม รสหวาน มี 4 เมล็ด

Musa (ABB) 'Kluai Tip Nakhon Sawan'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยตีบมุกดาหาร

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	ตั้งตรง	
2) ความสูง	3.8 เมตร	
3) เส้นรอบวง	5.3 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวปานกลาง	
5) ไช	มี	
ใบ		
1) ปิ่นที่โคนก้านใบ	0%	
2) สีของปิ่น	ไม่มี	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบโค้งเข้า	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	ด้านหนึ่งมนด้านหนึ่งสอบเรียว	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	มีขนเล็กน้อย	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุมเล็กน้อย	
3) การปรากฏของเครือ	โปร่ง	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศ	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	อ้วน (1)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.97)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	มนและแตกออก	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	เหลืองหรือเขียว	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชปานกลาง	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ครีม	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงหลังใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ครีม	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	4	
2) จำนวนผลต่อหวี	16	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมชัดเจน	
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่	
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	ขาว	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยตีบมุกดาหารเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม ABB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 3.8 เมตร สีเขียวปานกลาง ไม่มีปิ่น เส้นรอบวง ยาวประมาณ 53 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 53 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบโค้งเข้า มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 65 เซนติเมตร ยาวประมาณ 235 เซนติเมตร ปลายใบเหลี่ยม โคนใบด้านหนึ่งมนด้านหนึ่งสอบเรียว ก้านช่อดอกมีขน สีเขียวอ่อน กว้างประมาณ 2.2 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้าง เครือรูปทรงกระบอก มี 4 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบชากก้านยอดเกสรเพศเมียติดที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลผลสีขาว นุ่ม รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (ABB) 'Kluai Tip Mukdahan'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยโตนดพัทลุง

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	ตั้งตรง	
2) ความสูง	4.3 เมตร	
3) เส้นรอบวง	62 เซนติเมตร	
4) สี	เขียว	
5) ไช	มี	
ใบ		
1) ปิ่นที่โคนก้านใบ	< 20 %	
2) สีของปิ่น	น้ำตาลแกมแดง	
3) ร่องก้านใบ	ปิด	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	มนทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ห้อยลงในแนวตั้งฉาก	
3) การปรากฏของเครือ	แน่น	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศ	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.39)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.25)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชมาก	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงก่อนใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	เหลือง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	โค้งไต่ยอดเกสรเพศเมีย	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	7	
2) จำนวนผลต่อหวี	16	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมเล็กน้อย	
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่	
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลืองอ่อน	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	ครีม	
12) รสชาติ	หวานน้อยหรือจืด	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยโตนดพัทลุงเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AAB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 4.3 เมตร สีเขียว มีปิ่นสีน้ำตาลแกมแดงเล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 64 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 40 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องปิด ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 50 เซนติเมตร ยาวประมาณ 200 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็ก โคนใบมนทั้งสองด้าน ก้านช่อดอก ไม่มีขน สีเขียวปานกลาง กว้างประมาณ 2.5 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้าง เครือรูปทรงกระบอก มี 7 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบชากก้านยอดเกสรเพศเมียติดที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลืองอ่อน เนื้อผลสีครีม แน่น รสหวานน้อยหรือจืด ไม่มีเมล็ด

Musa (AAB) 'Kluai Tanot Phatthalung'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยทองกำปัน

ลำต้นเทียม			
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง		
2) ความสูง	2.9 เมตร		
3) เส้นรอบวง	42 เซนติเมตร		
4) สี	เขียว		
5) ไซ	มี		
ใบ			
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	< 20%		
2) สีของปื้น	น้ำตาลแกมดำ		
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบตรง		
4) สีขอบก้านใบ	แดง		
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียวเข้ม		
6) รูปร่างโคนใบ	กลมทั้งสองด้าน		
ช่อดอก/ปลี			
1) ขนบนก้านช่อดอก	มีขนเล็กน้อย		
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุม 45 องศา		
3) การปรากฏของเครือ	โปร่ง		
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศ	ทำมุมเล็กน้อย		
5) รูปร่างปลีกล้วย	ปานกลาง (0.51)		
6) ไหล่กาบปลี	(0.27)		
กาบปลี			
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง		
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน		
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง		
4) สีกาบปลีด้านใน	เหลืองแกมส้ม		
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก		
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน		
7) ไชบนกาบปลี	มีไชน้อย		
ดอก			
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ครีม		
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง		
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงหลังใบประดับ		
4) สีดอกเพศผู้	ครีมแต้มชมพู		
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง		
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง		
7) สีโคนรังไข่	ขาว		
ผล			
1) จำนวนหวี	7		
2) จำนวนผลต่อหวี	13		
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย		
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมเล็กน้อย		
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่		
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่		
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน		
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว		
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง		
10) สีเนื้อผลดิบ	ขาว		
11) สีเนื้อผลสุก	ครีม		
12) รสชาติ	ฝาด		
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี		

กล้วยทองกำปันเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AA ลำต้นเทียม สูงประมาณ 2.9 เมตร สีเขียว มีปื้นสีน้ำตาลแกมดำเล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 42 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 40 เซนติเมตร สีแดง เป็นร่องเปิดขอบตรง ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเข้มเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 50 เซนติเมตร ยาวประมาณ 180 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบมนทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกมีขนเล็กน้อย สีเขียว กว้างประมาณ 2.2 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีเหลืองแกมส้ม มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้าง เครือรูปทรงกระบอก มี 7 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบชากก้านยอดเกสรเพศเมียติดที่ปลายผล ก้านผลไม่เรียบ เชื่อมกันบางส่วน มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีขาว ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีครีม แน่น รสฝาด ไม่มีเมล็ด

Musa (AA) 'Kluai Thong Kam Pan'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยทองชี้แมว

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง	
2) ความสูง	2.7 เมตร	
3) เส้นรอบวง	30 เซนติเมตร	
4) สี	เขียว	
5) ไซ	ไม่มี	
ใบ		
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	< 20%	
2) สีของปื้น	น้ำตาลแกมดำ	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบโค้งเข้า	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	สอบเรียวทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	มีขนเล็กน้อย	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ท่ามุม 45 องศา	
3) การปรากฏของเครือ	โปร่ง	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศ	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.44)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.28)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันสนิท	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชน้อย	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ครีม	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ครีม	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	4	
2) จำนวนผลต่อหวี	14	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	กลม	
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่	
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	ไม่มี	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียวอ่อน	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลืองอ่อน	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	เหลือง	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยทองชี้แมวเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AA ลำต้นเทียม สูงประมาณ 2.7 เมตร สีเขียว มีปื้นสีน้ำตาลแกมดำเล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 30 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 44 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิดขอบโค้งเข้า ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 41 เซนติเมตร ยาวประมาณ 154 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็กน้อย โคนใบสอบเรียวทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกมีขนเล็กน้อย สีเขียว มีปื้นสีม่วง กว้างประมาณ 2 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดงปนม่วง ซ้อนทับกันสนิท ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้าง เครือรูปทรงกระบอก มี 4 หวี ผลโค้งเล็กน้อย ไม่พบชากก้านยอดเกสรเพศเมียติดที่ปลายผล ก้านผลไม่เรียว เชื่อมกันบางส่วน มีขนผลดิบสีเขียวอ่อน เนื้อในสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลืองอ่อน เนื้อผลสีเหลือง นุ่ม รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (AA) 'Kluai Thong Khi Maeo'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปั่นที่โคนก้านใบ

▲ ผล

▲ กาบผล

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยทองส้ม

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง	
2) ความสูง	4.3 เมตร	
3) เส้นรอบวง	62.5 เซนติเมตร	
4) สี	เขียว	
5) ไซ	มี	
ใบ		
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	< 20%	
2) สีของปื้น	น้ำตาลแกมดำ	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบโค้งเข้า	
4) สีขอบก้านใบ	ชมพูแกมม่วงถึงแดง	
5) สีแผ่นใบด้านบน	ชมพูแกมม่วงถึงแดง	
6) รูปร่างโคนใบ	มนทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ห้อยลงในแนวตั้งฉาก	
3) การปรากฏของเครือ	แน่น	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศ	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ปานกลาง (0.46)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.32)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	มน	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	ม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไซบนกาบปลี	มีไซมาก	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ครีม	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ครีม	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	โค้งบริเวณโคน	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	ครีม	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	12	
2) จำนวนผลต่อหวี	16	
3) รูปร่างผลกล้วย	ตรง	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมเล็กน้อย	
5) รูปร่างปลายผล	คอขวด	
6) ซากดอกติดที่ปลายผล	ไม่มี	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	งาช้าง	
11) สีเนื้อผลสุก	งาช้าง	
12) รสชาติ	เปรี้ยว	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยทองส้มเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AA ลำต้นเทียม สูงประมาณ 4.3 เมตร สีเขียว มีปื้นสีน้ำตาลแกมดำเล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 62.5 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 55 เซนติเมตร สีชมพูแกมม่วงถึงแดง เป็นร่องเปิด ขอบโค้งเข้า ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเข้มเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 69 เซนติเมตร ยาวประมาณ 248 เซนติเมตร ปลายใบเหลี่ยม โคนใบมนทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียวเข้ม กว้างประมาณ 1.5 เซนติเมตร ปลีรูปคล้ายลูกช่าง กาบปลีสีม่วงซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้างปานกลาง เครือรูปทรงกระบอก มี 12 หวี ผลตรง ไม่พบซากก้านยอดเกสรเพศเมียติดที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีเหลือง ผลสุกผิวผลเป็นงาช้าง เนื้อผลงาช้าง แน่น รสเปรี้ยว ไม่มีเมล็ด

Musa (AA) 'Kluai Thong Som'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยทองเอย

ลำต้นเทียม	
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง
2) ความสูง	3.4 เมตร
3) เส้นรอบวง	40 เซนติเมตร
4) สี	เขียว
5) ไช	ไม่มี
ใบ	
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	ไม่มี
2) สีของปื้น	ไม่มี
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบตรง
4) สีขอบก้านใบ	เขียว
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว
6) รูปร่างโคนใบ	สอบเรียวทั้งสองด้าน
ช่อดอก/ปลี	
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุมเล็กน้อย
3) การปรากฏของเครือ	แน่น
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศ	ตรงลงข้างล่าง
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.40)
6) ไหล่กาบปลี	(0.26)
กาบปลี	
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน
7) ไชบนกาบปลี	มีน้อยมากหรือไม่มี
ดอก	
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ขาว
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ
4) สีดอกเพศผู้	ครีมชมพู
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	โค้งบริเวณโคน
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง
7) สีโคนรังไข่	ขาว
ผล	
1) จำนวนหวี	5
2) จำนวนผลต่อหวี	14
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้ง
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมเล็กน้อย
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง
10) สีเนื้อผลดิบ	งาช้าง
11) สีเนื้อผลสุก	ครีม
12) รสชาติ	หวาน
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี

กล้วยทองเอยเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AA ลำต้นเทียม สูงประมาณ 3.4 เมตร สีเขียว ไม่มีปื้น เส้นรอบวง ยาวประมาณ 40 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 53 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบตรง ไม่มีครีบบใบอ่อนที่ยังมีขนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 51 เซนติเมตร ยาวประมาณ 216 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็กน้อย โคนใบสอบเรียวทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 2 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้างปานกลาง เครือรูปทรงระบอก มี 5 หวี ผลโค้ง พบชากก้านยอดเกสรเพศเมียติดที่ปลายผล ก้านผลเรียว เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลงาช้าง ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีครีม นุ่ม รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (AA) 'Kluai Thong Oei'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปาลี

▲ กาบปาลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยทองไข่

ลำต้นเทียม			
1) ลักษณะวัสดุ	ตั้งตรง		
2) ความสูง	3.4 เมตร		
3) เส้นรอบวง	4.5 เซนติเมตร		
4) สี	เขียว		
5) ไซ	ไม่มี		
ใบ			
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	20-50%		
2) สีของปื้น	น้ำตาลแกมดำ		
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบตรง		
4) สีขอบก้านใบ	เขียว		
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว		
6) รูปร่างโคนใบ	ด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว		
ช่อดอก/ปลี			
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน		
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ท่ามุม 45 องศา		
3) การปรากฏของเครือ	แน่น		
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศ	ตรงลงข้างล่าง		
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.41)		
6) ไหล่กาบปลี	(0.29)		
กาบปลี			
1) ปลายกาบปลี	มนและแตกออก		
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน		
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง		
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง		
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก		
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน		
7) ไชบนกาบปลี	มีไชน้อย		
ดอก			
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ครีม		
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง		
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ		
4) สีดอกเพศผู้	ครีม		
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	โค้งบริเวณโคน		
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง		
7) สีโคนรังไข่	ขาว		
ผล			
1) จำนวนหวี	6		
2) จำนวนผลต่อหวี	16		
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย		
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมเล็กน้อย		
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่		
6) ซากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่		
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน		
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียวอ่อน		
9) สีเปลือกผลสุก	เหลืองอ่อน		
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม		
11) สีเนื้อผลสุก	งาช้าง		
12) รสชาติ	จืด		
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี		

กล้วยทองไข่เป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AA ลำต้นเทียม สูงประมาณ 3.4 เมตร สีเขียว มีปื้นสีน้ำตาลแกมดำปานกลาง เส้นรอบวง ยาวประมาณ 45 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 59 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิดขอบตรง ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 47 เซนติเมตร ยาวประมาณ 195 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 2.1 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้าง เครือรูปทรงระบอก มี 6 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบซากก้านยอดเกสรเพศเมียติดที่ปลายผล ก้านผลเรียว เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียวอ่อน เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลืองอ่อน เนื้อผลงาช้าง แน่น รสจืด ไม่มีเมล็ด

Musa (AAB) 'Kluai Thong Ho'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยท่าแม่จันเชียงราย

ลำต้นเทียม			
1) ลักษณะวัสดุ	ตั้งตรง		
2) ความสูง	4.39 เมตร		
3) เส้นรอบวง	66 เซนติเมตร		
4) สี	เขียว		
5) ไช	มี		
ใบ			
1) ปิ่นที่โคนก้านใบ	< 20%		
2) สีของปิ่น	น้ำตาลแกมดำ		
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบโค้งเข้า		
4) สีขอบก้านใบ	เขียว		
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียวเข้ม		
6) รูปร่างโคนใบ	ด้านหนึ่งมนด้านหนึ่งสอบเรียว		
ช่อดอก/ปลี			
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน		
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ห้อยลงในแนวตั้งฉาก		
3) การปรากฏของเครือ	โปร่ง		
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศ	ตรงลงข้างล่าง		
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.25)		
6) ไหล่กาบปลี	(0.38)		
กาบปลี			
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง		
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน		
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง		
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง		
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก		
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน		
7) ไชบนกาบปลี	มีไชมาก		
ดอก			
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง		
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง		
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงหลังใบประดับ		
4) สีดอกเพศผู้	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง		
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง		
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง		
7) สีโคนรังไข่	ขาว		
ผล			
1) จำนวนหวี	7		
2) จำนวนผลต่อหวี	16		
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย		
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	กลม		
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่		
6) ซากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่		
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน		
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียวอ่อน		
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง		
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม		
11) สีเนื้อผลสุก	งาช้าง		
12) รสชาติ	หวานน้อยหรือจืด		
13) จำนวนเมล็ด/ผล	6		

กล้วยท่าแม่จันเชียงรายเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AAB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 4.39 เมตร สีเขียว มีปิ่นสีน้ำตาลแกมดำ เส้นรอบวง ยาวประมาณ 66 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 52 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบโค้งเข้า มีครีบบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเข้มเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 59 เซนติเมตร ยาวประมาณ 208 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบด้านหนึ่งมนด้านหนึ่งสอบเรียว ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 2.7 เซนติเมตร ปลีรูปปานกลาง กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีแคบ เครือรูปทรงระบอก มี 7 หวี ผลโค้ง พบซากก้านยอดเกสรเพศเมียติดที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียวอ่อน เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีงาช้าง นุ่ม รสหวานน้อยหรือจืด มี 6 เมล็ด

Musa (AAB) 'Kluai Tha Mae Chan Chiang Rai'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยเทพพนม

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	ตั้งตรง	
2) ความสูง	3.4 เมตร	
3) เส้นรอบวง	71 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวปานกลาง	
5) ไช	มี	
ใบ		
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	20-50%	
2) สีของปื้น	น้ำตาลแกมดำ	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบโค้งเข้า	
4) สีขอบก้านใบ	เหลือง	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียวเข้ม	
6) รูปร่างโคนใบ	มนทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ห้อยลงในแนวตั้งฉาก	
3) การปรากฏของเครือ	โปร่ง	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.46)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.27)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันเล็กน้อย	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชปานกลาง	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงหลังใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ครีม	
ผล		
1) จำนวนหวี	9	
2) จำนวนผลต่อหวี	18	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมชัดเจน	
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่	
6) ซากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	ขาว	
11) สีเนื้อผลสุก	เหลือง	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยเทพพนมเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม ABB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 3.4 เมตร สีเขียวปานกลาง มีปื้นน้ำตาลแกมดำปานกลาง เส้นรอบวง ยาวประมาณ 71 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 31 เซนติเมตร สีเหลือง เป็นร่องเปิด ขอบโค้งเข้า มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มทีสีเขียวเข้มเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 63 เซนติเมตร ยาวประมาณ 250 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบมนทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียวอ่อน กว้างประมาณ 3.4 เซนติเมตร ปลีรูปปานกลาง กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันเล็กน้อย ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีแคบ เครือรูปบันไดเวียน มี 9 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบซากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ติดที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีขาว ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีเหลือง นุ่ม รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (ABB) 'Kluai Thepphanom'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หวีดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หวีสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยเทพรส

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง	
2) ความสูง	3.8 เมตร	
3) เส้นรอบวง	60.5 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวปานกลาง	
5) ไช	มี	
ใบ		
1) ปิ่นที่โคนก้านใบ	< 20%	
2) สีของปิ่น	น้ำตาลแกมดำ	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบโค้งเข้า	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	ด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ห้อยลงในแนวตั้งฉาก	
3) การปรากฏของเครือ	แน่น	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศ	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.33)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.26)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง	
5) รอยแผลกาบปลี	ชัดเจนมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชมาก	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงหลังใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	7	
2) จำนวนผลต่อหวี	11	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมชัดเจน	
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่	
6) ซากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	ขาว	
11) สีเนื้อผลสุก	ขาว	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยเทพรสเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม BBB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 3.8 เมตร สีเขียวปานกลาง มีปิ่นน้ำตาลแกมดำเล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 60.5 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 43 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบโค้งเข้า มีครีบบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 59.4 เซนติเมตร ยาวประมาณ 191.5 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียวอ่อน กว้างประมาณ 2.5 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายไม่ม้วน ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องลึก ไหล่กาบปลีกว้างปานกลาง เครือรูปทรงกระบอก มี 7 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบซากก้านยอดเกสรเพศเมียติดที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีขาว ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลืองเนื้อผลสีขาว นุ่ม รสหวาน ไม่มีเมล็ด

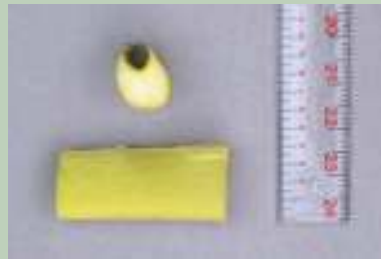
Musa (ABB) 'Kluai Theppharot'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยนมสวรรค์

ลำต้นเทียม			
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง		
2) ความสูง	3.7 เมตร		
3) เส้นรอบวง	47 เซนติเมตร		
4) สี	เขียวแกมเหลือง		
5) ไซ	ไม่มี		
ใบ			
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	< 20%		
2) สีของปื้น	น้ำตาลแกมดำ		
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบตรง		
4) สีขอบก้านใบ	เขียว		
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว		
6) รูปร่างโคนใบ	ด้านหนึ่งมนด้านหนึ่งสอบเรียว		
ช่อดอก/ปลี			
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน		
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุมเล็กน้อย		
3) การปรากฏของเครือ	แน่น		
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศ	ตรงลงข้างล่าง		
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.38)		
6) ไหล่กาบปลี	(0.30)		
กาบปลี			
1) ปลายกาบปลี	มน		
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน		
3) สีกาบปลีด้านนอก	ม่วงแกมแดง		
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง		
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก		
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน		
7) ไชบนกาบปลี	มีไชมาก		
ดอก			
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	แต่มีชมพูม่วง		
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง		
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงก่อนใบประดับ		
4) สีดอกเพศผู้	เหลือง		
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	โค้งบริเวณโคน		
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง		
7) สีโคนรังไข่	ขาว		
ผล			
1) จำนวนหวี	10		
2) จำนวนผลต่อหวี	14		
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย		
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมเล็กน้อย		
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่		
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	ไม่มี		
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน		
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว		
9) สีเปลือกผลสุก	เหลืองอ่อน		
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม		
11) สีเนื้อผลสุก	ครีม		
12) รสชาติ	หวานอมเปรี้ยว		
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี		

กล้วยนมสวรรค์เป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AAB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 3.7 เมตร สีเขียวแกมเหลือง มีปื้นน้ำตาลแกมดำเล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 47 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 49 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบตรง ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 57 เซนติเมตร ยาวประมาณ 200 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็กน้อย โคนใบด้านหนึ่งมนด้านหนึ่งสอบเรียว ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 2.1 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีม่วงแกมแดง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องลึก ไหล่กาบปลีกว้าง เครือรูปทรงกระบอก มี 10 หวี ผลโค้งเล็กน้อย ไม่พบชากก้านยอดเกสรเพศเมียติดที่ปลายผล ก้านผลไม่เรียบ เชื่อมกันบางส่วน มีขนผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลืองอ่อน เนื้อผลสีครีม นุ่ม รสหวานอมเปรี้ยว ไม่มีเมล็ด

Musa (AAB) 'Kluai Nom Sawan'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยนาถ

ลำต้นเทียม	
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง
2) ความสูง	4.5 เมตร
3) เส้นรอบวง	69 เซนติเมตร
4) สี	เขียวปานกลาง
5) ไช	มี
ใบ	
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	< 20%
2) สีของปื้น	น้ำตาล
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบกว้าง
4) สีขอบก้านใบ	แดงแกมม่วง
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว
6) รูปร่างโคนใบ	สอบเรียวทั้งสองด้าน
ช่อดอก/ปลี	
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ท่ามุม 45 องศา
3) การปรากฏของเครือ	โปร่ง
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.27)
6) ไหล่กาบปลี	(0.42)
กาบปลี	
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันสนิท
3) สีกาบปลีด้านนอก	ม่วง
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน
7) ไชบนกาบปลี	ไม่มีไช
ดอก	
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ครีมแต้มชมพู
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ
4) สีดอกเพศผู้	ครีม
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง
7) สีโคนรังไข่	ขาว
ผล	
1) จำนวนหวี	3
2) จำนวนผลต่อหวี	18
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้ง
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมชัดเจน
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่
7) การเชื่อมก้านผล	ไม่เชื่อมกัน
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียวแกมม่วง
9) สีเปลือกผลสุก	แดงแกมส้ม
10) สีเนื้อผลดิบ	ขาว
11) สีเนื้อผลสุก	ส้ม
12) รสชาติ	หวานน้อย
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี

กล้วยนาถเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AAA ลำต้นเทียม สูงประมาณ 4.5 เมตร สีเขียวปานกลาง มีปื้นสีน้ำตาลเล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 69 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 32 เซนติเมตร มีสีแดงแกมม่วง เป็นร่องเปิด ขอบกว้าง มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่นกว้างประมาณ 56 เซนติเมตร ยาวประมาณ 158 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบสอบเรียวทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีม่วงแกมเขียว กว้างประมาณ 1.7 เซนติเมตร ปลีรูปคล้ายลูกช่าง กาบปลีสีม่วง ซ้อนทับกันสนิท ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้างปานกลาง เครือรูปทรงกะบอก มี 3 หวี ผลโค้ง พบชากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ติดที่ปลายผล ก้านผลเรียบ ไม่เชื่อมกัน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียวแกมม่วง เนื้อผลสีขาว ผลสุกผิวผลเป็นสีแดงแกมส้ม เนื้อผลสีส้ม นุ่ม รสหวานน้อย ไม่มีเมล็ด

Musa (AAA) 'Kluai Nak'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวดิบด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

กล้วยนาค่อม

ลำต้นเทียม			
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง		
2) ความสูง	2.84 เมตร		
3) เส้นรอบวง	46 เซนติเมตร		
4) สี	เขียวแกมแดง		
5) ไซ	ไม่มี		
ใบ			
1) ปื่นที่โคนก้านใบ	< 20%		
2) สีของปื่น	น้ำตาลแกมแดง		
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบกว้าง		
4) สีขอบก้านใบ	ชมพูแกมม่วงถึงแดง		
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว		
6) รูปร่างโคนใบ	สอบเรียวทั้งสองด้าน		
ช่อดอก/ปลี			
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน		
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ห้อยลงในแนวตั้งฉาก		
3) การปรากฏของเครือ	โปร่ง		
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง		
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.42)		
6) ไหล่กาบปลี	(0.26)		
กาบปลี			
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง		
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันสนิท		
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง		
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง		
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก		
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน		
7) ไชบนกาบปลี	มีไชน้อย		
ดอก			
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ครีมแต้มชมพู		
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง		
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงก่อนใบประดับ		
4) สีดอกเพศผู้	เหลือง		
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง		
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง		
7) สีโคนรังไข่	ขาว		
ผล			
1) จำนวนหวี	3		
2) จำนวนผลต่อหวี	10		
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย		
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	กลม		
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่		
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่		
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันส่วนใหญ่		
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียวแกมม่วง		
9) สีเปลือกผลสุก	ส้มแกมแดง		
10) สีเนื้อผลดิบ	งาช้าง		
11) สีเนื้อผลสุก	ส้ม		
12) รสชาติ	เปรี้ยวอมหวาน		
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี		

กล้วยนาค่อมเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AAA ลำต้นเทียม สูงประมาณ 2.84 เมตร สีเขียวแกมแดง มีปื่นสีน้ำตาลแกมแดง เส้นรอบวง ยาวประมาณ 46 เซนติเมตร ก้านใบยาวประมาณ 46 เซนติเมตร สีชมพูแกมม่วงถึงแดง เป็นร่องเปิด ขอบกว้าง ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 59 เซนติเมตร ยาวประมาณ 188 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบสอบเรียวทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีแดง กว้างประมาณ 2.3 เซนติเมตร ปลีรูปคล้ายลูกข่าง กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันสนิท ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้าง เครือกล้วยรูปบันไดเวียน มีจำนวนหวี 3 หวี ผลโค้ง พบก้านเกสรเพศเมียติดที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันส่วนใหญ่ ไม่มีขน ผลดิบสีเขียวแกมม่วง เนื้อผลสีงาช้าง ผลสุกผิวผลเป็นสีส้มแกมแดงเนื้อผลสีส้ม แน่น รสเปรี้ยวอมหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (AAA) 'Kluai Nak Khom'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปาลี

▲ กาบปาลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยนาगतไ

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	ตั้งตรง	
2) ความสูง	2.7 เมตร	
3) เส้นรอบวง	43 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวแกมแดง	
5) ไซ	ไม่มี	
ใบ		
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	< 20%	
2) สีของปื้น	น้ำตาลปนแดง	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบตรง	
4) สีขอบก้านใบ	ชมพู	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	สอบเรียวยทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุม 45 องศา	
3) การปรากฏของเครือ	โปร่ง	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ทำมุมเล็กน้อย	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ปานกลาง (0.43)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.27)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันสนิท	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้ม	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไซบนกาบปลี	ไม่มีไซ	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ครีมแต้มชมพู	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ครีม	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	3	
2) จำนวนผลต่อหวี	8	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้ง	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมชัดเจน	
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่	
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	ไม่เชื่อมกัน	
8) สีเปลือกผลดิบ	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
9) สีเปลือกผลสุก	แดงแกมส้ม	
10) สีเนื้อผลดิบ	ขาว	
11) สีเนื้อผลสุก	ส้ม	
12) รสชาติ	หวานอมเปรี้ยว	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยนาगतไเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AAA ลำต้นเทียม สูงประมาณ 2.7 เมตร สีเขียวแกมแดง มีปื้นสีน้ำตาลแกมแดงเล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 4.3 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 42 เซนติเมตร สีชมพู เป็นร่องเปิด ขอบตรง ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 51 เซนติเมตร ยาวประมาณ 170 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบสอบเรียวยทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีม่วงแกมเขียว กว้างประมาณ 2 เซนติเมตร ปลีรูปปานกลาง กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันสนิท ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้ม มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีแคบ เครือลักษณะคล้ายบันไดเวียน มี 3 หวี ผลโค้ง พบชากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ติดที่ปลายผล ก้านผลเรียบ ไม่เชื่อมกัน ไม่มีขน ผลดิบสีชมพูหรือชมพูแกมม่วง เนื้อผลสีขาว ผลสุกผิวผลเป็นสีแดงแกมส้ม เนื้อผลสีส้ม นุ่ม รสหวานอมเปรี้ยว ไม่มีเมล็ด

Musa (AAA) 'Kluai Nak Thai'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ปลาน้ำโคนก้านใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หวีดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หวีสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยนากมุก

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง	
2) ความสูง	1.85 เมตร	
3) เส้นรอบวง	25 เซนติเมตร	
4) สี	เขียว	
5) ไซ	มี	
ใบ		
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	< 20%	
2) สีของปื้น	น้ำตาลแกมแดง	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบตรง	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	มนทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ท่ามุม 45 องศา	
3) การปรากฏของเครือ	โปร่ง	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.41)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.27)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	มน	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันสนิท	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้ม	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชน้อยมากหรือไม่มี	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ขาวใส	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ครีม	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	6	
2) จำนวนผลต่อหวี	9	
3) รูปร่างผลกล้วย	ตรง	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมเล็กน้อย	
5) รูปร่างปลายผล	แหลม	
6) ซากดอกติดที่ปลายผล	ไม่มี	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียวอ่อน	
9) สีเปลือกผลสุก	เขียว	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	ครีม	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยนากมุกเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AAA ลำต้นเทียม สูงประมาณ 1.85 เมตร สีเขียว มีปื้นสีน้ำตาลแกมแดงเล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 25 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 48 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบตรง มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 40 เซนติเมตร ยาวประมาณ 120 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็กน้อย โคนใบมนทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียวเข้ม กว้างประมาณ 2 เซนติเมตร ปลีรูปปานกลาง กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันสนิท ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้ม มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้าง เครือรูปทรงกระบอก มี 6 หวี ผลตรง ไม่พบซากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ติดที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีครีม แน่น รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (AAA) 'Kluai Nak Muk'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวดิบด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยนากยักษ์

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง	
2) ความสูง	2.6 เมตร	
3) เส้นรอบวง	36 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวแกมแดง	
5) ไช	มี	
ใบ		
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	< 20%	
2) สีของปื้น	น้ำตาลแกมดำ	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบตรง	
4) สีขอบก้านใบ	ชมพู	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	แหลมทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุม 45 องศา	
3) การปรากฏของเครือ	โปร่ง	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ทำมุมเล็กน้อย	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ปานกลาง (0.44)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.28)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันสนิท	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้ม	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	ไม่มีไช	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ครีมแต้มชมพู	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ครีม	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	3	
2) จำนวนผลต่อหวี	8	
3) รูปร่างผลกล้วย	ตรง	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมชัดเจน	
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่	
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
9) สีเปลือกผลสุก	น้ำตาล	
10) สีเนื้อผลดิบ	ขาว	
11) สีเนื้อผลสุก	เหลืองอ่อน	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยนากยักษ์เป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AAA ลำต้นเทียม สูงประมาณ 2.6 เมตร สีเขียวแกมแดง มีปื้นน้ำตาลแกมดำเล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 36 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 46 เซนติเมตร สีชมพู เป็นร่องเปิด ขอบตรง ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 48 เซนติเมตร ยาวประมาณ 159 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็กน้อย โคนใบสอบเรียวทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีม่วง กว้างประมาณ 1.6 เซนติเมตร ปลีรูปคล้ายลูกข่าง กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันสนิท ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้ม มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีแคบ เครือรูปทรงกะบอก มี 3 หวี ผลตรง พบชากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ติดที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีชมพูหรือสีชมพูแกมม่วง เนื้อผลสีขาว ผลสุกผิวผลเป็นสีน้ำตาล เนื้อผลสีเหลืองอ่อน นุ่ม รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (AAA) 'Kluai Nak Yak'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ พื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หวีดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หวีดิบด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

กล้วยนางกรายสุรินทร์

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	ตั้งตรง	
2) ความสูง	3.3 เมตร	
3) เส้นรอบวง	50 เซนติเมตร	
4) สี	เขียว	
5) ไซ	มี	
ใบ		
1) ปิ่นที่โคนก้านใบ	ไม่มี	
2) สีของปิ่น	ไม่มี	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบตรง	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	มนทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุมเล็กน้อย	
3) การปรากฏของเครือ	แน่น	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.31)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.20)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	ม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง	
5) รอยแผลงกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไซบนกาบปลี	มีไซมาก	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	แต่้มชมพู	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ครีมแกมชมพู	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	ขาว	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	6	
2) จำนวนผลต่อหวี	16	
3) รูปร่างผลกล้วย	ตรง	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมชัดเจน	
5) รูปร่างปลายผล	คอขวด	
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	ครีม	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยนางกรายสุรินทร์เป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AAB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 3.3 เมตร สีเขียว ไม่มีปิ่น เส้นรอบวง ยาวประมาณ 50 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 36 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบตรง ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มทีสีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 56 เซนติเมตร ยาวประมาณ 226 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบมนทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 2.2 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้างปานกลาง เครือรูปทรงกระบอก มี 6 หวี ผลตรง พบชาก ก้านยอดเกสรเพศเมียติดที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีครีม นุ่ม รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (AAB) 'Kluai Nang Krai Surin'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยน้ำว้าจระเข้

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง	
2) ความสูง	2.7 เมตร	
3) เส้นรอบวง	3.7 เซนติเมตร	
4) สี	เขียว	
5) ไซ	มี	
ใบ		
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	20-50%	
2) สีของปื้น	น้ำตาลแกมแดง	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบตรง	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	สอบเรียวยทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	มีขนเล็กน้อย	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ห้อยลงในแนวตั้งฉาก	
3) การปรากฏของเครือ	แน่น	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ทำมุมเล็กน้อย	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.38)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.30)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันสนิท	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไซบนกาบปลี	มีไซปานกลาง	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ขาว	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ครีม	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลืองแกมส้ม	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	4	
2) จำนวนผลต่อหวี	14	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเป็นรูปตัวเอส	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมชัดเจน	
5) รูปร่างปลายผล	คอคขาด	
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	ไม่เชื่อมกัน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลืองอ่อน	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	ครีม	
12) รสชาติ	หวานอมเปรี้ยว	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยน้ำว้าจระเข้เป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AAB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 2.7 เมตร สีเขียว มีปื้นสีน้ำตาลแกมแดงปานกลาง เส้นรอบวง ยาวประมาณ 37 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 35 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิดขอบตรง ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 40 เซนติเมตร ยาวประมาณ 173 เซนติเมตร ปลายใบเล็กน้อย โคนใบสอบเรียวยทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกมีขนเล็กน้อย สีเขียว กว้างประมาณ 1.9 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันสนิท ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องลึก ไหล่กาบปลีกว้าง เครือรูปทรงกระบอก มี 4 หวี ผลโค้งเป็นรูปตัวเอส พบชากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ที่ปลายผล ก้านผลเรียบ ไม่เชื่อมกัน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลืองอ่อน เนื้อผลสีครีม นุ่ม รสหวานอมเปรี้ยว ไม่มีเมล็ด

Musa (AAB) 'Kluai Niu Chorakhe'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยน้ำว้ามือนาง

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	ตั้งตรง	
2) ความสูง	3.4 เมตร	
3) เส้นรอบวง	48 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวอ่อน	
5) ไช	ไม่มี	
ใบ		
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	< 20%	
2) สีของปื้น	น้ำตาลแกมดำ	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบตรง	
4) สีขอบก้านใบ	เขียวอ่อน	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	มนทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ห้อยลงในแนวตั้งฉาก	
3) การปรากฏของเครือ	โปร่ง	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.35)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.24)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	มน	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชมาก	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ครีม	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงก่อนใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	เหลือง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลืองอ่อน	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	5	
2) จำนวนผลต่อหวี	12	
3) รูปร่างผลกล้วย	ตรง	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมเล็กน้อย	
5) รูปร่างปลายผล	กลม	
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	ไม่มี	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	งาช้าง	
11) สีเนื้อผลสุก	เหลือง	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยน้ำว้ามือนางเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AAB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 3.4 เมตร สีเขียวอ่อน มีปื้นสีน้ำตาลแกมดำเล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 4.8 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 55 เซนติเมตร สีเขียวอ่อน เป็นร่องเปิด ขอบตรง ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 73 เซนติเมตร ยาวประมาณ 235 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็กน้อย โคนใบมนทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 2 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องลึก ไหล่กาบปลีกว้างปานกลาง เครือรูปบันไดเวียน มี 5 หวี ผลตรง ไม่พบชากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ที่ปลายผล ก้านผลไม่เรียบ เชื่อมกันบางส่วน มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีงาช้าง ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีเหลือง แน่น รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (AAB) 'Kluai Niu Mue Nang'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวดิบด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยน้ำเียงราย

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง	
2) ความสูง	4.2 เมตร	
3) เส้นรอบวง	59 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวแกมแดง	
5) ไซ	ไม่มี	
ใบ		
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	< 20%	
2) สีของปื้น	น้ำตาลแกมดำ	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบโค้งเข้า	
4) สีขอบก้านใบ	เขียวอ่อน	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	ด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุมเล็กน้อย	
3) การปรากฏของเครือ	แน่น	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	รูปหอก/พอม (0.30)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.21)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	ม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชมาก	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ขาว	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ครีม	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	ครีม	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	6	
2) จำนวนผลต่อหวี	18	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมเล็กน้อย	
5) รูปร่างปลายผล	คอขวด	
6) ซากดอกติดที่ปลายผล	ไม่มี	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียวอ่อน	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	ครีม	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยน้ำเียงรายเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AAB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 4.2 เมตร สีเขียวแกมแดง มีปื้นน้ำตาลแกมดำเล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 59 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 40 เซนติเมตร สีเขียวอ่อน เป็นร่องเปิด ขอบโค้งเข้า มีครีบบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มทีสีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 64 เซนติเมตร ยาวประมาณ 275 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็กน้อย โคนใบด้านหนึ่งมน อีกด้านหนึ่งสอบเรียว ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียวปานกลาง กว้างประมาณ 4 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้าง เครือรูปทรงระบอก มี 6 หวี ผลโค้งเล็กน้อย ไม่พบซากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ที่ปลายผล ก้านผลไม่เรียบ เชื่อมกันบางส่วน มีขน ผลดิบสีเขียวอ่อน เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีครีม นุ่ม รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (AAB) 'Kluai Nam Chiang Rai'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยน้ำพัทลุง

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง	
2) ความสูง	3.9 เมตร	
3) เส้นรอบวง	66 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวแกมเหลือง	
5) ไช	ไม่มี	
ใบ		
1) ปิ่นที่โคนก้านใบ	ไม่มี	
2) สีของปิ่น	ไม่มี	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบโค้งเข้า	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	ด้านหนึ่งมนด้านหนึ่งสอบเรียว	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุมเล็กน้อย	
3) การปรากฏของเครือ	แน่น	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.31)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.25)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	มน	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	แดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชมาก	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงก่อนใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	โค้งบริเวณโคน	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ครีม	
ผล		
1) จำนวนหวี	8	
2) จำนวนผลต่อหวี	16	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมเล็กน้อย	
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่	
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลืองอ่อน	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	ครีม	
12) รสชาติ	หวานน้อยหรือจืด	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยน้ำพัทลุงเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AAB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 3.9 เมตร สีเขียวแกมเหลือง ไม่มีปิ่น เส้นรอบวง ยาวประมาณ 66 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 44 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบโค้งเข้า ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มทีสีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 55 เซนติเมตร ยาวประมาณ 188 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็กน้อย โคนใบด้านหนึ่งมนด้านหนึ่งสอบเรียว ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 4.6 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้างปานกลาง เครือรูปทรงระบอก มี 8 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบชากก้านยอดเกสรเพศเมียติดที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลืองอ่อน เนื้อผลสีครีม แน่น รสหวานน้อยหรือจืด ไม่มีเมล็ด

Musa (AAB) 'Kluai Nam Phatthalung'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยน้ำว้าขาวแพร์

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง	
2) ความสูง	2.5 เมตร	
3) เส้นรอบวง	68.5 เซนติเมตร	
4) สี	เขียว	
5) ใบ	ไม่มี	
ใบ		
1) ปิ่นที่โคนก้านใบ	ไม่มี	
2) สีของปิ่น	ไม่มี	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบตรง	
4) สีขอบก้านใบ	เหลือง	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	มนทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ห้อยลงในแนวตั้งฉาก	
3) การปรากฏของเครือ	แน่น	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.4)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.02)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ใบบนกาบปลี	มีไข่มาก	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	8	
2) จำนวนผลต่อหวี	18	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมเล็กน้อย	
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่	
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	ขาว	
12) รสชาติ	หวานน้อยหรือจืด	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยน้ำว้าขาวแพร์เป็นกล้วยกลุ่มจีโนม ABB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 2.5 เมตร สีเขียว ไม่มีปิ่น เส้นรอบวง ยาวประมาณ 68.5 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 30 เซนติเมตร สีเหลือง เป็นร่องเปิด ขอบตรง ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 68 เซนติเมตร ยาวประมาณ 141 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็กน้อย โคนใบกลมทั้งสองด้าน ก้านช่อดอก ไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 2.8 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องลึก ไหล่กาบปลีแคบ เครือรูปทรงกระบอก มี 8 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบชาก ก้านยอดเกสรเพศเมียติดที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีครีม ผลสุก ผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีขาว แน่น รสหวานน้อยหรือจืด ไม่มีเมล็ด

Musa (ABB) 'Kluai Namwa Khao Phrae'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปาลี

▲ กาบปาลี

▲ ดอก

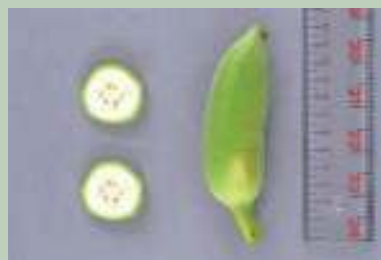
▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยน้ำว้าครั่ง

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	ตั้งตรง	
2) ความสูง	4.2 เมตร	
3) เส้นรอบวง	63.5 เซนติเมตร	
4) สี	เขียว	
5) ไช	ไม่มี	
ใบ		
1) ปิ่นที่โคนก้านใบ	< 20%	
2) สีของปิ่น	น้ำตาล	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบโค้งเข้า	
4) สีขอบก้านใบ	เขียวอ่อน	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียวอ่อน	
6) รูปร่างโคนใบ	มนทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุมเล็กน้อย	
3) การปรากฏของเครือ	แน่น	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.34)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.20)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	มน	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	แดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชมาก	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงหลังใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ชมพู	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	-	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	4	
2) จำนวนผลต่อหวี	16	
3) รูปร่างผลกล้วย	ตรง	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมชัดเจน	
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่	
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียวอ่อน	
9) สีเปลือกผลสุก	งาช้าง	
10) สีเนื้อผลดิบ	เหลือง	
11) สีเนื้อผลสุก	ขาว	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยน้ำว้าครั่งเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม ABB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 4.2 เมตร สีเขียว มีปิ่นสีน้ำตาลเล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 63.5 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 52 เซนติเมตร สีเขียวอ่อน เป็นร่องเปิด ขอบโค้งเข้า มีครีบบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวอ่อนเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 58 เซนติเมตร ยาวประมาณ 205 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบกลมทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 2 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีแดง มีร่องลึก ไหล่กาบปลีกว้างปานกลาง เครือรูปทรงกระบอก มี 4 หวี ผลตรง พบชากก้านยอดเกสรเพศเมียติดที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียวอ่อน เนื้อผลสีงาช้าง ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีขาว แน่น รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (ABB) 'Kluai Namwa Khrang'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยน้ำว้าแดงนครพนม

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	ตั้งตรง	
2) ความสูง	4.45 เมตร	
3) เส้นรอบวง	89 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวปานกลาง	
5) ใบ	มี	
ใบ		
1) ปิ่นที่โคนก้านใบ	ไม่มี	
2) สีของปิ่น	ไม่มี	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบตรง	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	ด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	-	
3) การปรากฏของเครือ	แน่น	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.40)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.24)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	ม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชน้อย	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	เหลือง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	-	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	-	
ผล		
1) จำนวนหวี	13	
2) จำนวนผลต่อหวี	18	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	กลม	
5) รูปร่างปลายผล	คอขวด	
6) ซากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	งาช้าง	
11) สีเนื้อผลสุก	ครีม	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยน้ำว้าแดงนครพนมเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม ABB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 4.45 เมตร สีเขียวปานกลาง ไม่มีปิ่น เส้นรอบวง ยาวประมาณ 89 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 50 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบตรง ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มทีสีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 73 เซนติเมตร ยาวประมาณ 335 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็กน้อย โคนใบด้านหนึ่งมน อีกด้านหนึ่งสอบเรียว ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 2.6 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องลึก ไหล่กาบปลีกว้าง เครือรูปทรงกระบอก มี 13 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบซากก้านยอดเกสรเพศเมียติดที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลงาช้าง ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีครีม นุ่ม รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (ABB) 'Kluai Namwa Daeng Nakhon Phanom'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยน้ำว้าดำ

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	ตั้งตรง	
2) ความสูง	3.5 เมตร	
3) เส้นรอบวง	51 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวปานกลาง	
5) ไช	มี	
ใบ		
1) ปิ่นที่โคนก้านใบ	> 50%	
2) สีของปิ่น	น้ำตาลแกมดำ	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบโค้งเข้า	
4) สีขอบก้านใบ	เหลือง	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียวเข้ม	
6) รูปร่างโคนใบ	มนทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ห้อยลงในแนวตั้งฉาก	
3) การปรากฏของเครือ	-	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.38)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.31)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชปานกลาง	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงหลังใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	-	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ครีม	
ผล		
1) จำนวนหวี	5	
2) จำนวนผลต่อหวี	13	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมชัดเจน	
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่	
6) ซากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	น้ำตาลหรือน้ำตาลแดง	
9) สีเปลือกผลสุก	น้ำตาล	
10) สีเนื้อผลดิบ	ขาว	
11) สีเนื้อผลสุก	เหลือง	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยน้ำว้าดำเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม ABB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 3.5 เมตร สีเขียวปานกลาง มีปิ่นน้ำตาลแกมดำมาก เส้นรอบวง ยาวประมาณ 51 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 47 เซนติเมตร สีเหลือง เป็นร่องเปิด ขอบโค้งเข้า มีครีบบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่มีสีเขียวเข้ม ผิวใบด้านบน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 60 เซนติเมตร ยาวประมาณ 191 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบมนทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 2.5 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้างปานกลาง เครือรูปทรงกระบอก มี 5 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบซากก้านยอดเกสรเพศเมียติดที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีน้ำตาล หรือน้ำตาลแดง เนื้อผลสีขาว ผลสุกผิวผลเป็นสีน้ำตาล เนื้อผลสีเหลือง แน่น รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (ABB) 'Kluai Namwa Dam'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปาลี

▲ กาบปาลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยน้ำว้านครศรีธรรมราช

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	ไค้ลง	
2) ความสูง	3.9 เมตร	
3) เส้นรอบวง	49 เซนติเมตร	
4) สี	แดงแกมม่วง	
5) ไซ	ไม่มี	
ใบ		
1) ปิ่นที่โคนก้านใบ	< 20%	
2) สีของปิ่น	น้ำตาลแกมดำ	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบปิด	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	ด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ห้อยลงในแนวตั้งฉาก	
3) การปรากฏของเครือ	แน่น	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.29)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.26)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ชมพูแกมม่วง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไซบนกาบปลี	มีไซปานกลาง	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	ขาว	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ครีม	
ผล		
1) จำนวนหวี	5	
2) จำนวนผลต่อหวี	12	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	กลม	
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทุ่	
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีส่วนฐานของก้านเกสรเพศเมียยื่นออกมา	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	งาช้าง	
11) สีเนื้อผลสุก	ขาว	
12) รสชาติ	หวานน้อยหรือจืด	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยน้ำว้านครศรีธรรมราชเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม ABB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 3.9 เมตร สีแดงแกมม่วง มีปิ่นสีน้ำตาลแกมดำ เส้นรอบวง ยาวประมาณ 49 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 47 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบปิด ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 36 เซนติเมตร ยาวประมาณ 153 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 3.5 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีชมพูแกมม่วง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีปานกลาง เครือรูปทรงกะบอก มี 5 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบชากก้านเกสรเพศเมียที่ปลายผล ก้านผลเรียว เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีงาช้าง ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีขาว แน่น รสหวานน้อยหรือจืด ไม่มีเมล็ด

Musa (ABB) 'Kluai Namwa Nakhon Si Thammarat'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยน้ำว้านวลจันทร์

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	ตั้งตรง	
2) ความสูง	3.4 เมตร	
3) เส้นรอบวง	54 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวปานกลาง	
5) ใบ	มี	
ใบ		
1) ปิ่นที่โคนก้านใบ	ไม่มี	
2) สีของปิ่น	ไม่มี	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบตรง	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	ด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ห้อยลงในแนวตั้งฉาก	
3) การปรากฏของเครือ	โปร่ง	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.37)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.23)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ใบบนกาบปลี	มีใบปานกลาง	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	-	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ครีม	
ผล		
1) จำนวนหวี	6	
2) จำนวนผลต่อหวี	12	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	กลม	
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่	
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลืองอ่อน	
10) สีเนื้อผลดิบ	ขาว	
11) สีเนื้อผลสุก	ครีม	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยน้ำว้านวลจันทร์เป็นกล้วยกลุ่มจีโนม ABB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 3.4 เมตร สีเขียวปานกลาง ไม่มีปิ่น เส้นรอบวง ยาวประมาณ 54 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 4.2 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบตรง ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 55 เซนติเมตร ยาวประมาณ 74 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็กน้อย โคนใบด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งเรียวแหลม ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียวแกมม่วง กว้างประมาณ 3 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีแคบ เครือรูปทรงกระบอก มี 8 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบชากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีขาวสุกผิวผลเป็นสีเหลืองอ่อน เนื้อผลสีครีม แน่น รสชาติหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (ABB) 'Kluai Namwa Nuan Chan'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

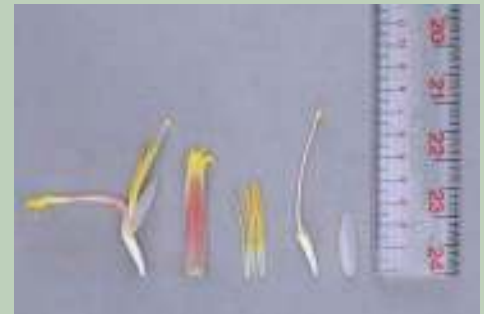
▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลิ

▲ กาบปลิ

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หวีดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หวีสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยน้ำว้าปากช่อง 50

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	ตั้งตรง	
2) ความสูง	4.8 เมตร	
3) เส้นรอบวง	87 เซนติเมตร	
4) สี	เขียว	
5) ไซ	มี	
ใบ		
1) ปิ่นที่โคนก้านใบ	ไม่มี	
2) สีของปิ่น	ไม่มี	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบโค้งเข้า	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	ด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ห้อยลงในแนวตั้งฉาก	
3) การปรากฏของเครือ	แน่น	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.37)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.31)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไซบนกาบปลี	มีไซปานกลาง	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ขาว	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	เหลือง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	13	
2) จำนวนผลต่อหวี	18	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เหลี่ยมเล็กน้อย	
5) รูปร่างปลายผล	คอขวด	
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	ไม่เชื่อมกัน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียวอ่อน	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	งาช้าง	
11) สีเนื้อผลสุก	ครีม	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยน้ำว้าปากช่อง 50 เป็นกล้วยกลุ่มจีโนม ABB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 4.8 เมตร สีเขียว ไม่มีปิ่น เส้นรอบวง ยาวประมาณ 87 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 75 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบโค้งเข้า มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 79 เซนติเมตร ยาวประมาณ 289 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็กน้อย โคนใบด้านบนหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 3 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้าง เครือรูปทรงกระบอก มี 13 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบชากก้านยอดเกสรเพศเมียติดที่ปลายผล ก้านผลเรียบ ไม่เชื่อมกัน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียวอ่อน เนื้อผลสีงาช้าง ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีครีม นุ่ม รสชาติหวาน ไม่มีเมล็ด

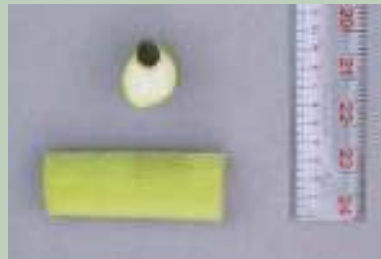
Musa (ABB) 'Kluai Namwa Pak Chong 50'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยน้ำว้าเพชรบุรี

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	ตั้งตรง	
2) ความสูง	4.5 เมตร	
3) เส้นรอบวง	69 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวปานกลาง	
5) ไซ	มี	
ใบ		
1) ปิ่นที่โคนก้านใบ	ไม่มี	
2) สีของปิ่น	ไม่มี	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบปิด	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	มนทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ห้อยลงในแนวตั้งฉาก	
3) การปรากฏของเครือ	โปร่ง	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศ	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.38)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.32)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	แหลม	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไซบนกาบปลี	มีไซปานกลาง	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ครีม	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	เหลือง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	8	
2) จำนวนผลต่อหวี	16	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมเล็กน้อย	
5) รูปร่างปลายผล	คอขวด	
6) ซากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	ครีม	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยน้ำว้าเพชรบุรีเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม ABB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 4.5 เมตร สีเขียวปานกลาง ไม่มีปิ่น เส้นรอบวง ยาวประมาณ 69 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 85 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิดขอบปิด ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 60 เซนติเมตร ยาวประมาณ 230 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็กน้อย โคนใบมนทั้งสองด้าน ก้านช่อดอก ไม่มีขน สีเขียวอ่อน กว้างประมาณ 5 เซนติเมตร ปลีรูปคล้ายลูกช่าง กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องลึก ไหล่กาบปลีกว้าง เครือรูปทรงกระบอก มี 8 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบซากก้านยอดเกสรเพศเมียติดที่ปลายผล ก้านผลไม่เรียบ เชื่อมกันบางส่วน มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีครีม นุ่ม รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (ABB) 'Kluai Namwa Phetchaburi'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หวีดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หวีสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยน้ำว้าแพร์

ลำต้นเทียม			
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง		
2) ความสูง	2.4 เมตร		
3) เส้นรอบวง	31 เซนติเมตร		
4) สี	เขียวแกมเหลือง		
5) ไซ	ไม่มี		
ใบ			
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	20-50%		
2) สีของปื้น	น้ำตาลเข้ม		
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบโค้งเข้า		
4) สีขอบก้านใบ	ชมพูแกมม่วงถึงแดง		
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว		
6) รูปร่างโคนใบ	มนทั้งสองด้าน		
ช่อดอก/ปลี			
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน		
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุมเล็กน้อย		
3) การปรากฏของเครือ	แน่น		
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง		
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.44)		
6) ไหล่กาบปลี	(0.29)		
กาบปลี			
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง		
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันเล็กน้อย		
3) สีกาบปลีด้านนอก	ม่วง		
4) สีกาบปลีด้านใน	เหลืองหรือเขียว		
5) รอยแผลกาบปลี	ซ้อนทับกันเล็กน้อย		
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน		
7) ไชบนกาบปลี	มีไชน้อยมาก		
ดอก			
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ครีม		
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง		
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงหลังใบประดับ		
4) สีดอกเพศผู้	เหลือง		
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	โค้งบริเวณโคน		
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง		
7) สีโคนรังไข่	ขาว		
ผล			
1) จำนวนหวี	8		
2) จำนวนผลต่อหวี	16		
3) รูปร่างผลกล้วย	ตรง		
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมชัดเจน		
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่		
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่		
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน		
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว		
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง		
10) สีเนื้อผลดิบ	ส้ม		
11) สีเนื้อผลสุก	ขาว		
12) รสชาติ	หวาน		
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี		

กล้วยน้ำว้าแพร์เป็นกล้วยกลุ่มจีโนม ABB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 4 เมตร สีเขียว มีปื้นสีน้ำตาลแกมดำเล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 55 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 45 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบโค้งเข้า ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 60 เซนติเมตร ยาวประมาณ 173 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบมนทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 12 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันเล็กน้อย ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้าง เครือรูปทรงกระบอก มี 7 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบชากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลืองอ่อน เนื้อผลสีขาว แน่น รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (ABB) 'Kluai Namwa Phrae'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

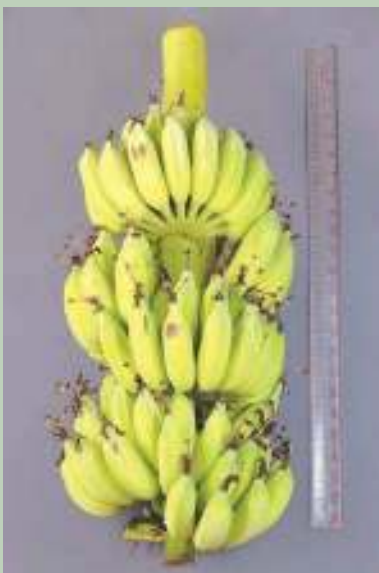
▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยน้ำว้ามะลิอ่อน

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	ตั้งตรง	
2) ความสูง	3.8 เมตร	
3) เส้นรอบวง	68 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวปานกลาง	
5) ไช	มี	
ใบ		
1) ปิ่นที่โคนก้านใบ	< 20%	
2) สีของปิ่น	น้ำตาล	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบโค้งเข้า	
4) สีขอบก้านใบ	เขียวปานกลาง	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	ด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ห้อยลงในแนวตั้งฉาก	
3) การปรากฏของเครือ	โปร่ง	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.37)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.25)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชปานกลาง	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงหลังใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	9	
2) จำนวนผลต่อหวี	16	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	กลม	
5) รูปร่างปลายผล	คอขวด	
6) ซากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	ขาว	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยน้ำว้ามะลิอ่อนเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม ABB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 38 เมตร สีเขียวปานกลาง มีปิ่นสีน้ำตาลเล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 68 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 35 เซนติเมตร สีเขียวปานกลาง เป็นร่องเปิด ขอบโค้งเข้า มีครีบบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 69 เซนติเมตร ยาวประมาณ 208 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็กน้อย โคนใบ ด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 3.8 เซนติเมตร ปลีรูปปานกลาง กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องลึก ไหล่กาบปลีแคบ เครือ รูปทรงกระบอก มี 9 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบซากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลืองเนื้อผลสีขาว แน่น รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (ABB) 'Kluai Namwa Maliong'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปาลี

▲ กาบปาลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยน้ำว้าสุโขทัย 3

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง	
2) ความสูง	4.5 เมตร	
3) เส้นรอบวง	61 เซนติเมตร	
4) สี	เขียว	
5) ไช	มี	
ใบ		
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	< 20%	
2) สีของปื้น	น้ำตาลแกมแดง	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบปิด	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	มนทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ห้อยลงในแนวตั้งฉาก	
3) การปรากฏของเครือ	แน่น	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.38)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.28)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	มน	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	แดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชมาก	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ชมพูแกมม่วง	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	แดงแกมม่วง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	โค้งไต่ยอดเกสรเพศเมีย	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ครีม	
ผล		
1) จำนวนหวี	10	
2) จำนวนผลต่อหวี	18	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมเล็กน้อย	
5) รูปร่างปลายผล	คอขวด	
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลืองอ่อน	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	ครีม	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยน้ำว้าสุโขทัย 3 เป็นกล้วยกลุ่มจีโนม ABB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 4.5 เมตร สีเขียว มีปื้นสีน้ำตาลแกมแดงเล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 61 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 59 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบปิด มีครีบบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 58 เซนติเมตร ยาวประมาณ 238 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็กน้อย โคนใบมนทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 3 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีปานกลาง เครือรูปทรงกระบอก มี 10 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบชากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลืองอ่อน เนื้อผลสีครีม นุ่ม รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (ABB) 'Kluai Namwa Sukhothai 3'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยน้ำว้าสุโขทัย 4

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง	
2) ความสูง	4.2 เมตร	
3) เส้นรอบวง	60 เซนติเมตร	
4) สี	เขียว	
5) ไช	มี	
ใบ		
1) ปิ่นที่โคนก้านใบ	ไม่มี	
2) สีของปิ่น	ไม่มี	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบโค้งเข้า	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	มนทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุมเล็กน้อย	
3) การปรากฏของเครือ	แน่น	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.39)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.26)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	มน	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	ส้มแกมแดง	
4) สีกาบปลีด้านใน	แดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชมาก	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	เหลืองแกมชมพู	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	โค้งตัวยอดเกสรเพศเมีย	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ครีม	
ผล		
1) จำนวนหวี	12	
2) จำนวนผลต่อหวี	16	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	กลม	
5) รูปร่างปลายผล	คอขวด	
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียวอ่อน	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลืองอ่อน	
10) สีเนื้อผลดิบ	ขาว	
11) สีเนื้อผลสุก	ครีม	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยน้ำว้าสุโขทัย 4 เป็นกล้วยกลุ่มจีโนม ABB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 4.2 เมตร สีเขียว ไม่มีปิ่น เส้นรอบวง ยาวประมาณ 60 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 60 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบโค้งเข้า ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มทีสีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 58 เซนติเมตร ยาวประมาณ 191 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็กน้อย โคนใบมนทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 3 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีส้มแกมแดง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้าง เครือรูปทรงกระบอก มี 12 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบชาก ก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียวอ่อน เนื้อผลสีขาว ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลืองอ่อน เนื้อผลสีครีม นุ่ม รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (ABB) 'Kluai Namwa Sukhothai 4'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หวีดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หวีสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยน้ำว้าสุโขทัย 6

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง	
2) ความสูง	4.2 เมตร	
3) เส้นรอบวง	59 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวอ่อน	
5) ไช	มี	
ใบ		
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	< 20%	
2) สีของปื้น	น้ำตาลแกมแดง	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบปิด	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	มนทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ห้อยลงในแนวตั้งฉาก	
3) การปรากฏของเครือ	แน่น	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.33)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.23)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	มน	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	ส้มแกมแดง	
4) สีกาบปลีด้านใน	แดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชมาก	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	เหลืองแกมชมพู	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	ครีม	
7) สีโคนรังไข่	ครีม	
ผล		
1) จำนวนหวี	12	
2) จำนวนผลต่อหวี	14	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เหลี่ยมเล็กน้อย	
5) รูปร่างปลายผล	คอขวด	
6) ซากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียวอ่อน	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลืองอ่อน	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	ครีม	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยน้ำว้าสุโขทัย 6 เป็นกล้วยกลุ่มจีโนม ABB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 4.2 เมตร สีเขียวอ่อน มีปื้นน้ำตาลแกมแดงเล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 59 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 55 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบปิด ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 53 เซนติเมตร ยาวประมาณ 187 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็กน้อย โคนใบมนทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 3 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีส้มแกมแดง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้างปานกลาง เครือรูปทรงระบอก มี 12 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบซากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียวอ่อน เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลืองอ่อน เนื้อผลสีครีม นุ่ม รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (AAB) 'Kluai Namwa Sukhothai 6'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยน้ำว้าสุโขทัย 7

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง	
2) ความสูง	4.2 เมตร	
3) เส้นรอบวง	56 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวอ่อน	
5) ไช	มี	
ใบ		
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	< 20%	
2) สีของปื้น	น้ำตาลแกมแดง	
3) ร่องก้านใบ	ปิด	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	มนทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ห้อยลงในแนวตั้งฉาก	
3) การปรากฏของเครือ	แน่น	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.40)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.25)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	มน	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	ส้มแกมแดง	
4) สีกาบปลีด้านใน	แดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชมาก	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	เหลืองแกมชมพู	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ครีม	
ผล		
1) จำนวนหวี	10	
2) จำนวนผลต่อหวี	18	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เหลี่ยมเล็กน้อย	
5) รูปร่างปลายผล	คอขวด	
6) ซากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียวอ่อน	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	ขาว	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยน้ำว้าสุโขทัย 7 เป็นกล้วยกลุ่มจีโนม ABB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 4.2 เมตร สีน้ำตาลแกมแดง เล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 56 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 58 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องปิด ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มทีสีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 52 เซนติเมตร ยาวประมาณ 195 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบมนทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 2.3 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีส้มแกมแดง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีปานกลาง เครือรูปทรงกระบอก มี 10 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบซากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียวอ่อน เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีขาว นุ่ม รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (AAB) 'Kluai Namwa Sukhothai 7'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวดิบด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

กล้วยน้ำว้าอุบล

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวิลัย	ตั้งตรง	
2) ความสูง	3.45 เมตร	
3) เส้นรอบวง	85 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวปานกลาง	
5) ไช	มี	
ใบ		
1) ปิ่นที่โคนก้านใบ	ไม่มี	
2) สีของปิ่น	ไม่มี	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบตรง	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	ด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุมเล็กน้อย	
3) การปรากฏของเครือ	แน่น	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.35)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.32)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	ม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชน้อย	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	-	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	เหลือง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	6	
2) จำนวนผลต่อหวี	14	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	กลม	
5) รูปร่างปลายผล	คอขวด	
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	ครีม	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยน้ำว้าอุบลเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม ABB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 3.45 เมตร สีเขียวปานกลาง ไม่มีปิ่น เส้นรอบวง ยาวประมาณ 85 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 80 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบตรง ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 61 เซนติเมตร ยาวประมาณ 228 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็กน้อย โคนใบด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 2.9 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มปนแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้าง เครือรูปทรงกระบอก มี 6 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบชากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีครีม นุ่ม รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (ABB) 'Kluai Namwa Ubon'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยบางคนที่ใน

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	ตั้งตรง	
2) ความสูง	2.4 เมตร	
3) เส้นรอบวง	52 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวปานกลาง	
5) ไซ	มี	
ใบ		
1) ปิ่นที่โคนก้านใบ	ไม่มี	
2) สีของปิ่น	ไม่มี	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบตรง	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	ด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ห้อยลงในแนวตั้งฉาก	
3) การปรากฏของเครือ	แน่น	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	มีส่วนโค้ง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.32)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.22)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	มน	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	ม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไซบนกาบปลี	มีไซปานกลาง	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ขาว	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ครีม	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	10	
2) จำนวนผลต่อหวี	17	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เหลี่ยมบางส่วน	
5) รูปร่างปลายผล	คอขวด	
6) ซากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	ครีม	
10) สีเนื้อผลดิบ	เหลือง	
11) สีเนื้อผลสุก	ครีม	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยบางคนที่ในเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม ABB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 2.4 เมตร สีเขียวปานกลาง ไม่มีปิ่น เส้นรอบวง ยาวประมาณ 52 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 71 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบตรง ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 47 เซนติเมตร ยาวประมาณ 215 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 2.2 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีแคบ เครือรูปทรงกระบอก มี 10 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบซากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ที่ปลายผล ก้านผลเรียว เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีครีม แน่น รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (ABB) 'Kluai Bang Khonthi Nai'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยเปรี้ยวบ้านไร่

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	ตั้งตรง	
2) ความสูง	3.1 เมตร	
3) เส้นรอบวง	45 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวแกมเหลือง	
5) ไซ	มี	
ใบ		
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	< 20%	
2) สีของปื้น	น้ำตาลแกมดำ	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบตรง	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียวเข้ม	
6) รูปร่างโคนใบ	ด้านหนึ่งมนด้านหนึ่งสอบเรียว	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุมเล็กน้อย	
3) การปรากฏของเครือ	แน่นมาก	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ทำมุมเล็กน้อย	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.46)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.38)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	มน	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันสนิท	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไขมาก	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ครีมแกมม่วง	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	ครีม	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	เหลือง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	8	
2) จำนวนผลต่อหวี	15	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	กลม	
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่	
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	ไม่มี	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียวอ่อน	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	งาช้าง	
11) สีเนื้อผลสุก	งาช้าง	
12) รสชาติ	ฝาด	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยเปรี้ยวบ้านไร่เป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AAB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 3.1 เมตร สีเขียวแกมเหลือง มีปื้นสีน้ำตาลแกมดำ เส้นรอบวง ยาวประมาณ 45 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 43 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบตรง มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียวแกมม่วง เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเข้มเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 68.5 เซนติเมตร ยาวประมาณ 202 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบด้านหนึ่งมน ด้านหนึ่งสอบเรียว ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 2.4 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันสนิท ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้าง เครือรูปทรงกระบอก มี 8 หวี ผลโค้งเล็กน้อย ไม่พบชากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ที่ปลายผล ก้านผลเรียว เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียวอ่อน เนื้อผลสีงาช้าง ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีงาช้าง แน่น รสฝาด ไม่มีเมล็ด

Musa (AAB) 'Kluai Priao Ban Rai'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยพระยาเสวย

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง	
2) ความสูง	3.65 เมตร	
3) เส้นรอบวง	58 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวปานกลาง	
5) ไช	มี	
ใบ		
1) ปิ่นที่โคนก้านใบ	< 20%	
2) สีของปิ่น	น้ำตาลแกมดำ	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบโค้งเข้า	
4) สีขอบก้านใบ	ชมพูแกมม่วงถึงแดง	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	สอบเรียวทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุม 45 องศา	
3) การปรากฏของเครือ	โปร่ง	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ทำมุมเล็กน้อย	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ปานกลาง (0.46)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.32)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	แหลม	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้ม	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชน้อย	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ครีม	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	6	
2) จำนวนผลต่อหวี	14	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เหลี่ยมเล็กน้อย	
5) รูปร่างปลายผล	คอขวด	
6) ซากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	ส้มแกมชมพู	
12) รสชาติ	ฝาด	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยพระยาเสวยเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม ABB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 3.65 เมตร สีเขียวปานกลาง มีปิ่นสีน้ำตาลเล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 58 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 36 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบโค้งเข้า มีครีบบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 75 เซนติเมตร ยาวประมาณ 229 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบสอบเรียวทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียวเข้ม กว้างประมาณ 1.2 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องลึก ไหล่กาบปลีกว้าง เครือรูปทรงกระบอก มี 6 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบซากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีส้มแกมชมพู แน่น รสฝาด ไม่มีเมล็ด

Musa (ABB) 'Kluai Phraya Sawoei'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยพาโลกาฟลินธุ์

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	โคลง	
2) ความสูง	4 เมตร	
3) เส้นรอบวง	55 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวแกมแดง	
5) ใบ	มี	
ใบ		
1) ปิ่นที่โคนก้านใบ	< 20%	
2) สีของปิ่น	น้ำตาลแกมดำ	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบปิด	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียวอ่อน	
6) รูปร่างโคนใบ	มนทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ห้อยลงในแนวตั้งฉาก	
3) การปรากฏของเครือ	แน่น	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.38)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.30)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ชมพูแกมม่วง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชปานกลาง	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	ขาว	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ครีม	
ผล		
1) จำนวนหวี	6	
2) จำนวนผลต่อหวี	10	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	กลม	
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่	
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีส่วนฐานของก้านเกสรเพศเมียยื่นออกมา	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	ขาว	
11) สีเนื้อผลสุก	ครีม	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยพาโลกาฟลินธุ์เป็นกล้วยกลุ่มจีโนม ABB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 4 เมตร มีสีเขียวแกมแดง มีปิ่นสีน้ำตาลแกมดำ เส้นรอบวง ยาวประมาณ 55 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 59 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบปิด ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวอ่อนเป็นมัน แผ่นใบ เป็นคลื่น กว้างประมาณ 37 เซนติเมตร ยาวประมาณ 173 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็กน้อย โคนใบมนทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 3.2 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีชมพูแกมม่วง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีปานกลาง เครือ รูปทรงกะบอก มี 6 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบชากก้านเกสรเพศเมียที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีขาว ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีครีม แน่น รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (ABB) 'Kluai Phalo Kalasin'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปาลี

▲ กาบปาลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยร้อยหวี

ลำต้นเทียม			
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง		
2) ความสูง	3.15 เมตร		
3) เส้นรอบวง	60 เซนติเมตร		
4) สี	เขียวแกมเหลือง		
5) ไช	มี		
ใบ			
1) ปื่นที่โคนก้านใบ	< 20%		
2) สีของปื่น	น้ำตาล		
3) ร่องก้านใบ	เปิด/กว้าง		
4) สีขอบก้านใบ	เขียว		
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียวเข้ม		
6) รูปร่างโคนใบ	มนทั้งสองด้าน		
ช่อดอก/ปลี			
1) ขนบนก้านช่อดอก	มีขนมาก/ขนสั้น		
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุม 45 องศา		
3) การปรากฏของเครือ	แน่นมาก		
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง		
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.36)		
6) ไหล่กาบปลี	(0.39)		
กาบปลี			
1) ปลายกาบปลี	มน		
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน		
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง		
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง		
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก		
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน		
7) ไชบนกาบปลี	มีไชปานกลาง		
ดอก			
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ครีม		
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง		
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ		
4) สีดอกเพศผู้	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง		
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง		
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง		
7) สีโคนรังไข่	ขาว		
ผล			
1) จำนวนหวี	41		
2) จำนวนผลต่อหวี	14		
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย		
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมชัดเจน		
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่		
6) ซากดอกติดที่ปลายผล	มีส่วนฐานของก้านเกสรเพศเมียยื่นออกมา		
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน		
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว		
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง		
10) สีเนื้อผลดิบ	ขาว		
11) สีเนื้อผลสุก	เหลือง		
12) รสชาติ	หวาน		
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี		

กล้วยร้อยหวีเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AAB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 3.15 เมตร สีเขียวแกมเหลือง มีปื่นสีน้ำตาล เส้นรอบวง ยาวประมาณ 60 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 46 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิดขอบกว้าง มีครีบบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเข้มเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 69.5 เซนติเมตร ยาวประมาณ 212 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบมนทั้งสองด้าน ก้านช่อดอก มีขนมากหรือขนสั้น สีเขียวอ่อน กว้างประมาณ 4.15 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีแคบ เครือรูปทรงระบอก มี 41 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบซากก้านเกสรเพศเมียที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีขาว ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีเหลือง นุ่ม รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (AAB) 'Kluai Roi Wi'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยลังกานครสวรรค์

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง	
2) ความสูง	4 เมตร	
3) เส้นรอบวง	62 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวแกมแดง	
5) ไช	มี	
ใบ		
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	< 20%	
2) สีของปื้น	น้ำตาลแกมดำ	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบโค้งเข้า	
4) สีขอบก้านใบ	ชมพูแกมม่วงถึงแดง	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียวเข้ม	
6) รูปร่างโคนใบ	ด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	มีขนเล็กน้อย	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุมเล็กน้อย	
3) การปรากฏของเครือ	แน่น	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.44)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.34)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	ม่วงเข้มเกือบดำ	
4) สีกาบปลีด้านใน	ชมพูแกมม่วง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชมาก	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ครีม	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	เหลือง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	โค้งบริเวณโคน	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	11	
2) จำนวนผลต่อหวี	16	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	กลม	
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่	
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	ไม่มี	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลืองอ่อน	
10) สีเนื้อผลดิบ	ขาว	
11) สีเนื้อผลสุก	งาช้าง	
12) รสชาติ	หวานอมเปรี้ยว	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยลังกานครสวรรค์เป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AAB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 4 เมตร สีเขียวแกมแดง มีปื้นน้ำตาลแกมดำ เส้นรอบวง ยาวประมาณ 62 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 65 เซนติเมตร สีชมพูแกมม่วงถึงแดง เป็นร่องเปิด ขอบโค้งเข้า ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีม่วงแดง เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเข้ม ด้านแผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 66 เซนติเมตร ยาวประมาณ 237 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบด้านหนึ่งมน อีกด้านหนึ่งสอบเรียว ก้านช่อดอกมีขน สีเขียว กว้างประมาณ 4.9 เซนติเมตร ปลีรูปปานกลาง กาบปลีสีม่วงเข้มเกือบดำ ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีชมพูแกมม่วง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีแคบ เครือรูปทรงกะบอก มี 11 หวี ผลโค้งเล็กน้อย ไม่พบชากดอกติดที่ปลายผล ก้านผลไม่เรียว เชื่อมกันบางส่วน มีขนผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีขาว ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลืองอ่อน เนื้อผลสีงาช้าง นุ่ม รสหวานอมเปรี้ยว ไม่มีเมล็ด

Musa (AAB) 'Kluai Langka Nakhon Sawan'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยเล็บช่างกุด

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง	
2) ความสูง	4.1 เมตร	
3) เส้นรอบวง	70 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวอ่อน	
5) ใบ	มี	
ใบ		
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	< 20%	
2) สีของปื้น	น้ำตาลแกมดำ	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบโค้งเข้า	
4) สีขอบก้านใบ	เขียวอ่อน	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	มนทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุมเล็กน้อย	
3) การปรากฏของเครือ	แน่น	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.35)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.26)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	มนและแตกออก	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	แดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ไม่มีมัน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชมาก	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
2) สีพุกกลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ครีม	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	ครีม	
7) สีโคนรังไข่	ครีมชมพู	
ผล		
1) จำนวนหวี	7	
2) จำนวนผลต่อหวี	16	
3) รูปร่างผลกล้วย	ตรง	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมชัดเจน	
5) รูปร่างปลายผล	คอขวด	
6) ซากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียวปานกลาง	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	ขาว	
11) สีเนื้อผลสุก	ครีม	
12) รสชาติ	หวานน้อยหรือจืด	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยเล็บช่างกุดเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม BBB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 4.1 เมตร สีเขียวอ่อน มีปื้นสีน้ำตาลแกมดำเล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 70 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 60 เซนติเมตร สีเขียวอ่อน เป็นร่องเปิด ขอบโค้งเข้า ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังมีมันอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มทีสีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 60 เซนติเมตร ยาวประมาณ 214 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบมนทั้งสองด้าน ก้านช่อดอก ไม่มีขน มีปื้นสีม่วงแกมน้ำตาลถึงม่วงดำ กว้างประมาณ 3.4 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายไม่มันขึ้น ด้านในสีแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีแคบ เครือรูปทรงกระบอก มี 7 หวี ผลตรง พบซากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ติดที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบ สีเขียวปานกลาง เนื้อผลสีขาว ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลืองเนื้อผลสีครีม แน่น รสหวานน้อยหรือจืด ไม่มีเมล็ด

Musa (BBB) 'Kluai Lep Chang Kut'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลิ

▲ กาบปลิ

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยเล็บมือนาง

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	ตั้งตรง	
2) ความสูง	3 เมตร	
3) เส้นรอบวง	36 เซนติเมตร	
4) สี	เขียว	
5) ไช	มี	
ใบ		
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	20-50%	
2) สีของปื้น	น้ำตาล	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบกว้าง	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียวอ่อน	
6) รูปร่างโคนใบ	ด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	มีขนเล็กน้อย	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ห้อยลงในแนวตั้งฉาก	
3) การปรากฏของเครือ	โปร่ง	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ทำมุมเล็กน้อย	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.39)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.34)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	ม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีน้อยมากหรือไม่มี	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ครีม	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงหลังใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	7	
2) จำนวนผลต่อหวี	14	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	กลม	
5) รูปร่างปลายผล	คอขวด	
6) ซากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	ขาว	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยเล็บมือนางเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AA ลำต้นเทียม สูงประมาณ 3 เมตร สีเขียว มีปื้นสีน้ำตาลปานกลาง เส้นรอบวง ยาวประมาณ 36 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 15 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิดขอบกว้าง มีครีบบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวอ่อนเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 18.5 เซนติเมตร ยาวประมาณ 223 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว ก้านช่อดอกมีขนเล็กน้อย สีเขียว กว้างประมาณ 2.1 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องเล็กน้อยหรือไม่มี ไหล่กาบปลีกว้างปานกลาง เครือรูปทรงระบอก มี 7 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบซากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ที่ปลายผล ก้านผลไม่เรียบ เชื่อมกันบางส่วน มีขนผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีขาว แน่น รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (AA) 'Kluai Lep Mue Nang'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปาลี

▲ กาบปาลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

กล้วยลูกไส้ดำกำแพงเพชร

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	ตั้งตรง	
2) ความสูง	4.5 เมตร	
3) เส้นรอบวง	66 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวปานกลาง	
5) ไช	มี	
ใบ		
1) ปิ่นที่โคนก้านใบ	ไม่มี	
2) สีของปิ่น	ไม่มี	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบโค้งเข้า	
4) สีขอบก้านใบ	เหลือง	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียวเข้ม	
6) รูปร่างโคนใบ	ด้านหนึ่งมนด้านหนึ่งสอบเรียว	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ห้อยลงในแนวตั้งฉาก	
3) การปรากฏของเครือ	โปร่ง	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.38)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.32)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชปานกลาง	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงหลังใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	8	
2) จำนวนผลต่อหวี	16	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	กลม	
5) รูปร่างปลายผล	แหลม	
6) ซากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	งาช้าง	
11) สีเนื้อผลสุก	ครีม	
12) รสชาติ	หวานอมเปรี้ยว	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	1 เมล็ด	

กล้วยลูกไส้ดำกำแพงเพชรเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม ABB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 4.5 เมตร สีเขียวปานกลาง ไม่มีปิ่น เส้นรอบวง ยาวประมาณ 66 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 61 เซนติเมตร สีเหลือง เป็นร่องเปิด ขอบโค้งเข้า มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเข้มเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 60 เซนติเมตร ยาวประมาณ 225 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบด้านหนึ่งมนด้านหนึ่งสอบเรียว ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 3.1 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องลึก ไหล่กาบปลีปานกลาง เครือรูปทรงระบอก มี 8 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบซากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีงาช้าง ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีครีม นุ่ม รสชาติหวานอมเปรี้ยว 1 เมล็ด

Musa (ABB) 'Kluai Luk Sai Dam Kamphaeng Phet'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยหวานทับแก้ว

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง	
2) ความสูง	3.1 เมตร	
3) เส้นรอบวง	49 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวปานกลาง	
5) ไซ	ไม่มี	
ใบ		
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	< 20%	
2) สีของปื้น	น้ำตาลแกมแดง	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบตรง	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียวเข้ม	
6) รูปร่างโคนใบ	ด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	มีขนเล็กน้อย	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ท่ามุม 45 องศา	
3) การปรากฏของเครือ	โปร่ง	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ท่ามุมเล็กน้อย	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.34)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.22)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	มน	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	ม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชมาก	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ขาว	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงหลังใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	5	
2) จำนวนผลต่อหวี	> 17 (17)	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมชัดเจน	
5) รูปร่างปลายผล	คอคขวด	
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านยอดเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	เหลือง	
12) รสชาติ	หวานอมเปรี้ยว	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยหวานทับแก้วเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AAA ลำต้นเทียม สูงประมาณ 2.5–3.5 เมตร สีเขียวปานกลาง มีปื้นสีน้ำตาลแกมแดง เส้นรอบวง ยาวประมาณ 40–50 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 39 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบตรง มีครีบบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเข้มเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 67 เซนติเมตร ยาวประมาณ 224 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็กน้อย โคนใบด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว ก้านช่อดอกมีขนเล็กน้อย สีเขียว กว้างประมาณ 3.5 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้าง เครือรูปทรงกระบอก มี 5 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบชากก้านยอดเกสรเพศเมียติดที่ปลายผล ก้านผลเรียว เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีขาว นุ่ม รสหวานอมเปรี้ยว ไม่มีเมล็ด

Musa (AAA) 'Kluai Wan Thap Maeo'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยหอมค่อม

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง	
2) ความสูง	1 เมตร	
3) เส้นรอบวง	31 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวปานกลาง	
5) ไช	มี	
ใบ		
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	< 20%	
2) สีของปื้น	ดำแกมม่วง	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบตรง	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	มนทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุมเล็กน้อย	
3) การปรากฏของเครือ	โปร่ง	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ปานกลาง (0.48)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.26)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	มน	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้ม	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีน้อยมากหรือไม่มี	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ขาว	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	เหลือง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	4	
2) จำนวนผลต่อหวี	10	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้ง	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมเล็กน้อย	
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่	
6) ซากดอกติดที่ปลายผล	ไม่มี	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เขียวอ่อน	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	เหลือง	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยหอมค่อมเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AAA ลำต้นเทียม สูงประมาณ 1 เมตร สีเขียวปานกลาง มีปื้นสีดำแกมม่วงเล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 31 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 9 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบตรง ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 43 เซนติเมตร ยาวประมาณ 73 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็กน้อย โคนใบมนทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียวอ่อน กว้างประมาณ 1.9 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้ม มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้าง เครือรูปทรงกระบอก มี 4 หวี ผลโค้ง ไม่พบซากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ที่ปลายผล ผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีครีม สุกผิวผลเป็นสีเขียวอ่อน เนื้อผลสีเหลือง นุ่ม รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (AAA) 'Kluai Hom Khom'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยหอมจันทร์

ลำต้นเทียม			
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง		
2) ความสูง	2.2 เมตร		
3) เส้นรอบวง	31 เซนติเมตร		
4) สี	เขียวแกมเหลือง		
5) ไช	ไม่มี		
ใบ			
1) ปิ่นที่โคนก้านใบ	20-50%		
2) สีของปิ่น	น้ำตาลเข้ม		
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบตรง		
4) สีขอบก้านใบ	ชมพูแกมม่วงถึงแดง		
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว		
6) รูปร่างโคนใบ	มนทั้งสองด้าน		
ช่อดอก/ปลี			
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน		
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุมเล็กน้อย		
3) การปรากฏของเครือ	แน่น		
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง		
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.44)		
6) ไหล่กาบปลี	(0.29)		
กาบปลี			
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง		
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันเล็กน้อย		
3) สีกาบปลีด้านนอก	ม่วง		
4) สีกาบปลีด้านใน	เหลืองหรือเขียว		
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก		
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน		
7) ไชบนกาบปลี	มีไชน้อยมาก		
ดอก			
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ครีม		
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง		
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงหลังใบประดับ		
4) สีดอกเพศผู้	เหลือง		
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	โค้งบริเวณโคน		
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง		
7) สีโคนรังไข่	ขาว		
ผล			
1) จำนวนหวี	8		
2) จำนวนผลต่อหวี	16		
3) รูปร่างผลกล้วย	ตรง		
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมชัดเจน		
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่		
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่		
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน		
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว		
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง		
10) สีเนื้อผลดิบ	ขาว		
11) สีเนื้อผลสุก	ขาว		
12) รสชาติ	ฝาด		
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี		

กล้วยหอมจันทร์เป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AA ลำต้นเทียม สูงประมาณ 2.2 เมตร สีเขียว มีปิ่นสีน้ำตาลแกมแดงเล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 35 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 20 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบตรง ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 48 เซนติเมตร ยาวประมาณ 140 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็กน้อย โคนใบมนทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 2 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดงแกมส้ม ซ้อนทับกันเล็กน้อย ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้าง เครือรูปทรงกะบอก มี 5 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบชากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีขาว ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีขาว แน่น รสฝาด ไม่มีเมล็ด

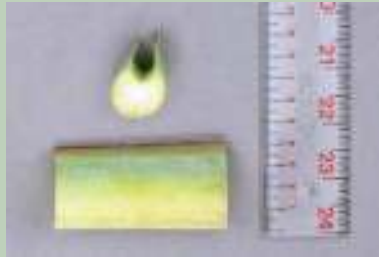
Musa (AA) 'Kluai Hom Chan'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวดิบด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

กล้วยหอมจำปา

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	ตั้งตรง	
2) ความสูง	1.59 เมตร	
3) เส้นรอบวง	20 เซนติเมตร	
4) สี	เขียว	
5) ไช	มี	
ใบ		
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	> 50%	
2) สีของปื้น	น้ำตาลแกมแดง	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบตรง	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	ด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ท่ามุม 45 องศา	
3) การปรากฏของเครือ	โปร่ง	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	มีส่วนโค้ง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.40)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.27)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้ม	
5) รอยแผลกาบปลี	ชัดเจนมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชน้อย	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ขาว	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงหลังใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	เหลือง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	3	
2) จำนวนผลต่อหวี	12	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมเล็กน้อย	
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่	
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	ไม่มี	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	งาช้าง	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยหอมจำปาเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AAA ลำต้นเทียม สูงประมาณ 1.59 เมตร สีเขียว มีปื้นสีน้ำตาลแกมแดงมาก เส้นรอบวง ยาวประมาณ 20 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 31 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิดขอบตรง ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 40 เซนติเมตร ยาวประมาณ 120 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียวเข้ม กว้างประมาณ 1.4 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้ม มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีแคบ เครือรูปทรงระบอก มี 3 หวี ผลโค้งเล็กน้อย ไม่พบชากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลงาช้าง นุ่ม รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (AAA) 'Kluai Hom Champa'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยหอมใต้หวัน

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	ตั้งตรง	
2) ความสูง	2.05 เมตร	
3) เส้นรอบวง	25 เซนติเมตร	
4) สี	เขียว	
5) ไช	มี	
ใบ		
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	< 20%	
2) สีของปื้น	น้ำตาลแกมแดง	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/กว้าง	
4) สีขอบก้านใบ	ชมพูแกมม่วงถึงแดง	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียวอ่อน	
6) รูปร่างโคนใบ	ด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ท่ามุม 45 องศา	
3) การปรากฏของเครือ	โปร่ง	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	มีส่วนโค้ง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.49)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.29)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันสนิท	
3) สีกาบปลีด้านนอก	ส้มแกมแดง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ชมพูแกมม่วง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีน้อยมากหรือไม่มี	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ขาว	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงหลังใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ครีม	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ครีม	
ผล		
1) จำนวนหวี	3	
2) จำนวนผลต่อหวี	9	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	กลม	
5) รูปร่างปลายผล	คอขวด	
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	ไม่เชื่อมกัน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียวอ่อน	
9) สีเปลือกผลสุก	เขียว	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	ครีม	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยหอมใต้หวันเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AAA ลำต้นเทียม สูงประมาณ 2.05 เมตร สีเขียว มีปื้นสีน้ำตาลแกมแดงเล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 25 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 18 เซนติเมตร สีชมพูแกมม่วงถึงแดง เป็นร่องเปิด ขอบกว้าง ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มทีสีเขียวอ่อนเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 39 เซนติเมตร ยาวประมาณ 107 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 1.1 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีส้มแกมแดง ซ้อนทับกันสนิท ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีชมพูแกมม่วง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้าง เครือรูปทรงกระบอก มี 3 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบชากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ที่ปลายผล ก้านผลเรียบ ไม่เชื่อมกัน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียวอ่อน เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเขียว เนื้อผลสีครีม นุ่ม รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (AAA) 'Kluai Hom Taiwan'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยหอมทอง

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะนิสัย	กิ่งตั้งตรง	
2) ความสูง	3.4 เมตร	
3) เส้นรอบวง	53 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวปานกลาง	
5) ใบ	มี	
ใบ		
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	20-50%	
2) สีของปื้น	น้ำตาล	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/กว้าง	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	ด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ห้อยลงในแนวตั้งฉาก	
3) การปรากฏของเครือ	แน่น	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.45)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.34)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีน้อยมากหรือไม่มี	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ครีม	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงหลังใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	5	
2) จำนวนผลต่อหวี	12	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้ง	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	กลม	
5) รูปร่างปลายผล	คอขวด	
6) ซากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	ครีม	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยหอมทองเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AAA ลำต้นเทียม สูงประมาณ 3.4 เมตร สีเขียวปานกลาง มีปื้นน้ำตาล เส้นรอบวง ยาวประมาณ 53 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 37 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิดขอบกว้าง มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มทีสีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 61 เซนติเมตร ยาวประมาณ 217 เซนติเมตร ปลายใบมนเล็กน้อย โคนใบด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 2.1 เซนติเมตร ปลีรูปปานกลาง กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องเล็กน้อยหรือไม่มี ไหล่กาบปลีแคบ เครือรูปทรงกระบอก มี 5 หวี ผลโค้ง พบซากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีครีม นุ่ม รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (AAA) 'Kluai Hom Thong'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยหอมนครพนม

ลำต้นเทียม			
1) ลักษณะวัสดุ	โค้งลง		
2) ความสูง	2 เมตร		
3) เส้นรอบวง	4.5 เซนติเมตร		
4) สี	เขียวแกมแดง		
5) ไช	มี		
ใบ			
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	20-50%		
2) สีของปื้น	ดำแกมม่วง		
3) ร่องก้านใบ	เปิด/กว้าง		
4) สีขอบก้านใบ	ชมพูแกมม่วงถึงแดง		
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว		
6) รูปร่างโคนใบ	มนทั้งสองด้าน		
ช่อดอก/ปลี			
1) ขนบนก้านช่อดอก	มีขนมาก/ขนสั้น		
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุมเล็กน้อย		
3) การปรากฏของเครือ	โปร่ง		
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ทำมุมเล็กน้อย		
5) รูปร่างปลีกล้วย	ปานกลาง (0.47)		
6) ไหล่กาบปลี	(0.20)		
กาบปลี			
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง		
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน		
3) สีกาบปลีด้านนอก	ส้มแกมแดง		
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง		
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก		
6) ลักษณะของกาบปลี	ไม่มีมัน		
7) ไชบนกาบปลี	มีน้อยมากหรือไม่มี		
ดอก			
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ครีม		
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง		
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงหลังใบประดับ		
4) สีดอกเพศผู้	ครีม		
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง		
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง		
7) สีโคนรังไข่	ครีม		
ผล			
1) จำนวนหวี	6		
2) จำนวนผลต่อหวี	10		
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้ง		
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	กลม		
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่		
6) ซากดอกติดที่ปลายผล	มีส่วนฐานของก้านเกสรเพศเมียยื่นออกมา		
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน		
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว		
9) สีเปลือกผลสุก	เขียว		
10) สีเนื้อผลดิบ	เขียว		
11) สีเนื้อผลสุก	งาช้าง		
12) รสชาติ	หวาน		
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี		

กล้วยหอมนครพนมเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AAA ลำต้นเทียม สูงประมาณ 2 เมตร สีเขียวแกมแดง มีปื้นสีดำแกมม่วง เส้นรอบวง ยาวประมาณ 45 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 40 เซนติเมตร สีชมพูแกมม่วงถึงแดง เป็นร่องเปิด ขอบกว้าง มีครีบบ ใบอ่อนที่ยังมีมันอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 67 เซนติเมตร ยาวประมาณ 153 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบมนทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกมีขนมากและขนสั้น มีปื้นสีม่วงแกมน้ำตาลถึงม่วงดำ กว้างประมาณ 3.8 เซนติเมตร ปลีรูปหอก กาบปลีสีส้มแกมแดง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายไม่มีมันขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีปานกลาง เครือรูปทรงกะบอก มี 6 หวี ผลโค้ง พบซากก้านเกสรเพศเมียที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีเขียว ผลสุกผิวผลเป็นสีเขียว เนื้อผลสีงาช้าง นุ่ม รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (AAA) 'Kluai Hom Nakhon Phanom'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวดิบด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยหอมผลสั้น

ลำต้นเทียม		ดอก	
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง	1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ขาว
2) ความสูง	2.2 เมตร	2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง
3) เส้นรอบวง	39 เซนติเมตร	3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงหลังใบประดับ
4) สี	เขียวแกมเหลือง	4) สีดอกเพศผู้	ชมพูอ่อน
5) ไซ	มี	5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	โค้งบริเวณโคน
ใบ		6) สียอดเกสรเพศเมีย	ขาว
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	< 20%	7) สีโคนรังไข่	ขาว
2) สีของปื้น	น้ำตาลแกมดำ	ผล	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบตรง	1) จำนวนหวี	4
4) สีขอบก้านใบ	ชมพูแกมม่วงถึงแดง	2) จำนวนผลต่อหวี	10
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	3) รูปร่างผลกล้วย	ตรง
6) รูปร่างโคนใบ	ด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว	4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	กลม
ช่อดอก/ปลี		5) รูปร่างปลายผล	คอขวด
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุม 45 องศา	7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน
3) การปรากฏของเครือ	โปร่ง	8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ทำมุมเล็กน้อย	9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง
5) รูปร่างปลีกล้วย	ปานกลาง (0.45)	10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม
6) ไหล่กาบปลี	(0.26)	11) สีเนื้อผลสุก	ครีม
กาบปลี		12) รสชาติ	หวาน
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน		
3) สีกาบปลีด้านนอก	ม่วง		
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้ม		
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก		
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน		
7) ไขบนกาบปลี	มีไขน้อยมากหรือไม่มี		

กล้วยหอมผลสั้นเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AAA ลำต้นเทียม สูงประมาณ 2.2 เมตร สีเขียวเหลือง มีปื้นน้ำตาลแกมดำ เส้นรอบวง ยาวประมาณ 39 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 50 เซนติเมตร สีชมพูแกมม่วงถึงแดง เป็นร่องเปิด ขอบตรง ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 42 เซนติเมตร ยาวประมาณ 165 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 1.7 เซนติเมตร ปลีรูปปานกลาง กาบปลีสีม่วงซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้ม มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้างปานกลาง เครือรูปทรงระบอกมี 4 หวี ผลตรง พบชากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ปลายผล ก้านผลเรียว เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีครีม นุ่ม รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (AAA) 'Kluai Hom Phon San'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยหอมพม่า

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	ตั้งตรง	
2) ความสูง	0.75 เมตร	
3) เส้นรอบวง	29 เซนติเมตร	
4) สี	เขียว	
5) ไช	ไม่มี	
ใบ		
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	< 20%	
2) สีของปื้น	น้ำตาลแกมดำ	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบตรง	
4) สีขอบก้านใบ	ชมพูแกมม่วงถึงแดง	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียว	
6) รูปร่างโคนใบ	สอบเรียวทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุมเล็กน้อย	
3) การปรากฏของเครือ	แน่น	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ปานกลาง (0.46)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.31)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้ม	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชน้อยมาก	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ขาว	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงหลังใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	5	
2) จำนวนผลต่อหวี	12	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมเล็กน้อย	
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่	
6) ซากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	ไม่เชื่อมกัน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	ขาว	
11) สีเนื้อผลสุก	ครีม	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยหอมพม่าเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AAA ลำต้นเทียม สูงประมาณ 0.75 เมตร สีเขียว มีปื้นสีน้ำตาลแกมดำเล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 29 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 30 เซนติเมตร สีชมพูแกมม่วงถึงแดง เป็นร่องเปิด ขอบตรง ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเป็นมัน แผ่นใบเรียบ กว้างประมาณ 45 เซนติเมตร ยาวประมาณ 147 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบมนทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 1.8 เซนติเมตร ปลีรูปคล้ายลูกข่าง กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้ม มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีกว้าง เครือรูปทรงกระบอก มี 5 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบซากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ที่ปลายผล ก้านผลเรียบ ไม่เชื่อมกัน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีขาว ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีครีม แน่น รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (AAA) 'Kluai Hom Phama'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลิ

▲ กาบปลิ

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยหักมุกเขียว

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	ตั้งตรง	
2) ความสูง	3.75 เมตร	
3) เส้นรอบวง	65 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวปานกลาง	
5) ไช	มี	
ใบ		
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	20-50%	
2) สีของปื้น	น้ำตาลแกมดำ	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบโค้งเข้า	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียวเข้ม	
6) รูปร่างโคนใบ	มนทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ห้อยลงในแนวตั้งฉาก	
3) การปรากฏของเครือ	โปร่ง	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.35)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.25)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชปานกลาง	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงหลังใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	เหลือง	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	6	
2) จำนวนผลต่อหวี	14	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมเล็กน้อย	
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่	
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	ครีม	
12) รสชาติ	หวานน้อยหรือจืด	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยหักมุกเขียวเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม ABB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 3.75 เมตร สีเขียวปานกลาง ปื้นสีน้ำตาลแกมดำ เส้นรอบวง ยาวประมาณ 65 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 53 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบโค้งเข้า มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเข้มเป็นมัน แผ่นใบ เป็นคลื่น กว้างประมาณ 64 เซนติเมตร ยาวประมาณ 206 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบมนทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 3 เซนติเมตร ปลีรูปปานกลาง กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกัน บางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีแคบ เครือรูปทรงกระบอก มี 6 หวี ผลโค้งเล็กน้อย พบชากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีครีม แน่น รสหวานน้อยหรือจืด ไม่มีเมล็ด

Musa (ABB) 'Kluai Hakmuk Khiao'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยหักมุกนวล

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	ไค้ลง	
2) ความสูง	3.4 เมตร	
3) เส้นรอบวง	68 เซนติเมตร	
4) สี	เขียวแกมเหลือง	
5) ใบ	มีใบ	
ใบ		
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	< 20%	
2) สีของปื้น	น้ำตาลแกมดำ	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบตรง	
4) สีขอบก้านใบ	เขียวอ่อน	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียวเข้ม	
6) รูปร่างโคนใบ	มนทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุม 45 องศา	
3) การปรากฏของเครือ	โปร่ง	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.42)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.35)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	มนและแตกออก	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมแดง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ไม่มีมัน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชมาก	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ชมพูหรือชมพูแกมม่วง	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ครีม	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	ครีม	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	7	
2) จำนวนผลต่อหวี	14	
3) รูปร่างผลกล้วย	ตรง	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมชัดเจน	
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่	
6) ซากดอกติดที่ปลายผล	มีส่วนฐานของก้านเกสรเพศเมียยื่นออกมา	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียวอ่อน	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลืองอ่อน	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	ครีม	
12) รสชาติ	หวานอมเปรี้ยว	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยหักมุกนวลเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม ABB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 3.4 เมตร สีเขียวปนเหลือง มีปื้นน้ำตาลแกมดำ เส้นรอบวง ยาวประมาณ 6.8 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 38 เซนติเมตร สีเขียวอ่อน เป็นร่องเปิด ขอบตรง ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังมีมันอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเข้มเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 57.5 เซนติเมตร ยาวประมาณ 172.4 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบมนทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียวเข้ม กว้างประมาณ 2.7 เซนติเมตร ปลีรูปปานกลาง กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายไม่มันวาวขึ้น ด้านในสีส้มแกมแดง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีปานกลาง เครือรูปทรงระบอก มีจำนวนหวี 7 หวี ผลตรง พบซากก้านเกสรเพศเมียที่ปลายผล ก้านผลเรียบ เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียวอ่อน เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลืองอ่อน เนื้อผลสีครีม นุ่ม รสหวานอมเปรี้ยว ไม่มีเมล็ด

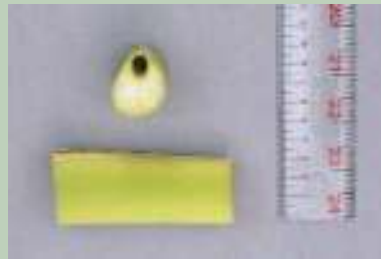
Musa (ABB) 'Kluai Hakmuk Nuan'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปลี

▲ กาบปลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยหิน

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	ตั้งตรง	
2) ความสูง	4.5 เมตร	
3) เส้นรอบวง	88.5 เซนติเมตร	
4) สี	เขียว	
5) ไช	มี	
ใบ		
1) ปิ่นที่โคนก้านใบ	0%	
2) สีของปิ่น	ไม่มี	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบโค้งเข้า	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียวอ่อน	
6) รูปร่างโคนใบ	ด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	ไม่มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ทำมุมเล็กน้อย	
3) การปรากฏของเครือ	แน่น	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศ	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	อ้วน (0.62)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.30)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	มนและแตกออก	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันเล็กน้อย	
3) สีกาบปลีด้านนอก	แดงแกมม่วง	
4) สีกาบปลีด้านใน	แดง	
5) รอยแผลกาบปลี	ชัดเจนมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไชบนกาบปลี	มีไชมาก	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ขาว	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลือง	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ครีม	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	ครีม	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	5	
2) จำนวนผลต่อหวี	12	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้งเล็กน้อย	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	กลม	
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่	
6) ชากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	ไม่เชื่อมกัน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	เหลือง	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	ครีม	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยหินเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม ABB ลำต้นเทียม สูงประมาณ 4.5 เมตร สีเขียว ไม่มีปิ่น เส้นรอบวงยาวประมาณ 88.5 เซนติเมตร ก้านใบยาว ประมาณ 63 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิด ขอบโค้งเข้า มีครีบบใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวอ่อนเป็นมัน แผ่นใบเป็นคลื่น กว้างประมาณ 60 เซนติเมตร ยาวประมาณ 230 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบด้านหนึ่งมนอีกด้านหนึ่งสอบเรียว ก้านช่อดอกไม่มีขน สีเขียว กว้างประมาณ 3.3 เซนติเมตร ปลีรูปคล้ายลูกข่าง กาบปลีสีแดงแกมม่วง ซ้อนทับกันเล็กน้อย ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีแดง มีร่องลึก ไหล่กาบปลีแคบ เครือรูปทรงกระบอก มี 8 หวี ผลตรง พบชากก้านยอดเกสรเพศเมียติดที่ปลายผล ก้านผลเรียบ ไม่เชื่อมกัน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีส้ม ผลสุกผิวผลเป็นสีเหลือง เนื้อผลสีขาว นุ่ม รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (ABB) 'Kluai Hin'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ผล

▲ กาบผล

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวดิบด้านนอกแกนเครือ

▲ หัวสุกด้านในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

▲ ผลสุกผ่าตามยาว

กล้วยไฮเกท

ลำต้นเทียม		
1) ลักษณะวัสดุ	กิ่งตั้งตรง	
2) ความสูง	1.6 เมตร	
3) เส้นรอบวง	39 เซนติเมตร	
4) สี	เขียว	
5) ไซ	มี	
ใบ		
1) ปื้นที่โคนก้านใบ	< 20%	
2) สีของปื้น	น้ำตาลแกมแดง	
3) ร่องก้านใบ	เปิด/ขอบกว้าง	
4) สีขอบก้านใบ	เขียว	
5) สีแผ่นใบด้านบน	เขียวเข้ม	
6) รูปร่างโคนใบ	สอบเรียวทั้งสองด้าน	
ช่อดอก/ปลี		
1) ขนบนก้านช่อดอก	มีขน	
2) ตำแหน่งเครือกล้วย	ห้อยลงในแนวตั้งฉาก	
3) การปรากฏของเครือ	แน่น	
4) ตำแหน่งก้านดอกเพศผู้	ตรงลงข้างล่าง	
5) รูปร่างปลีกล้วย	ผอม (0.39)	
6) ไหล่กาบปลี	(0.13)	
กาบปลี		
1) ปลายกาบปลี	ปานกลาง	
2) การหุ้มกาบปลี	ซ้อนทับกันบางส่วน	
3) สีกาบปลีด้านนอก	ม่วงอ่อน	
4) สีกาบปลีด้านใน	ส้มแกมเหลือง	
5) รอยแผลกาบปลี	เด่นชัดมาก	
6) ลักษณะของกาบปลี	ม้วน	
7) ไซบนกาบปลี	ไม่มีไซ	
ดอก		
1) สีพื้นกลีบรวมเชิงประกอบ	ครีม	
2) สีพู่กลีบรวมเชิงประกอบ	เหลืองแกมส้ม	
3) ลักษณะดอกเพศผู้	ร่วงพร้อมใบประดับ	
4) สีดอกเพศผู้	ครีม	
5) ลักษณะก้านเกสรเพศเมีย	ตรง	
6) สียอดเกสรเพศเมีย	ครีม	
7) สีโคนรังไข่	ขาว	
ผล		
1) จำนวนหวี	5	
2) จำนวนผลต่อหวี	10	
3) รูปร่างผลกล้วย	โค้ง	
4) รูปร่างผลผ่าตามขวาง	เป็นเหลี่ยมเล็กน้อย	
5) รูปร่างปลายผล	ปลายทู่	
6) ซากดอกติดที่ปลายผล	มีก้านเกสรเพศเมียติดอยู่	
7) การเชื่อมก้านผล	เชื่อมกันบางส่วน	
8) สีเปลือกผลดิบ	เขียว	
9) สีเปลือกผลสุก	น้ำตาล	
10) สีเนื้อผลดิบ	ครีม	
11) สีเนื้อผลสุก	เหลืองอ่อน	
12) รสชาติ	หวาน	
13) จำนวนเมล็ด/ผล	ไม่มี	

กล้วยไฮเกทเป็นกล้วยกลุ่มจีโนม AAA ลำต้นเทียม สูงประมาณ 1.6 เมตร สีเขียว มีปื้นสีน้ำตาลแกมแดงเล็กน้อย เส้นรอบวง ยาวประมาณ 3.9 เซนติเมตร ก้านใบ ยาวประมาณ 23 เซนติเมตร สีเขียว เป็นร่องเปิดขอบกว้าง ไม่มีครีบ ใบอ่อนที่ยังม้วนอยู่สีเขียว เมื่อคลี่กางออกเต็มที่สีเขียวเข้ม ผิวใบด้านบน แผ่นใบเป็นคลื่นกว้างประมาณ 55 เซนติเมตร ยาวประมาณ 120 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบสอบเรียวทั้งสองด้าน ก้านช่อดอกมีขน สีเขียว กว้างประมาณ 1.6 เซนติเมตร ปลีรูปคล้ายลูกข่าง กาบปลีสีม่วงอ่อน ซ้อนทับกันบางส่วน ปลายม้วนขึ้น ด้านในสีส้มแกมเหลือง มีร่องปานกลาง ไหล่กาบปลีปานกลาง เครือรูปทรงกะบอก มี 5 หวี ผลโค้ง พบซากก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ที่ปลายผล ก้านผลเรียว เชื่อมกันบางส่วน ไม่มีขน ผลดิบสีเขียว เนื้อผลสีครีม ผลสุกผิวผลเป็นสีน้ำตาล เนื้อผลสีเหลืองอ่อน นุ่ม รสหวาน ไม่มีเมล็ด

Musa (AAA) 'Kluai Hai Ket'

▲ ลักษณะวิสัย

▲ ปลายใบ

▲ ร่องก้านใบ

▲ ปื้นที่โคนก้านใบ

▲ ปาลี

▲ กาบปาลี

▲ ดอก

▲ เครือ

▲ หัวติดต้นในแกนเครือ

▲ ผลดิบผ่าตามขวาง

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการเกษตร. 2550. รายงานประจำปี 2550 สถาบันวิจัยพืชสวน. สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร. กรุงเทพฯ
- _____ . 2552. รายงานประจำปี 2552 ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ. สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร. กรุงเทพฯ. 169 น.
- กองค้นคว้าและทดลอง กรมกสิกรรม. 2511. กกล้วย. ส่วนการปกครอง. กรุงเทพฯ.
- กองโภชนาการ กรมอนามัย. 2535. ตารางแสดงคุณภาพอาหารไทยในส่วนที่กินได้. องค์การเภสัชกรรม. กรุงเทพฯ. 48 น.
- กองบรรณาธิการชุมทรัพย์เทวดา. 2560. เคล็ดลับวิธีปลูกและผลิตกล้วยหอม ปลูกปลูกง่ายได้เงินล้าน. ชุมทรัพย์เทวดา. กรุงเทพฯ. 120 น.
- กองบรรณาธิการนิตยสารเทคโนโลยีชาวบ้าน. 2558. กล้วยน้ำว่า สร้างชาติ สร้างเงิน พิมพ์ครั้งที่ 2. มติชน. กรุงเทพฯ. 224 น.
- เกสร สุนทรเสรี. 2540. กกล้วย พืชสารพันประโยชน์. ไทยวัฒนาพานิช. กรุงเทพฯ. 130 น.
- แก้ว กรุงแก้ว. 2561. เรื่องกล้วยๆ. <http://www.thaipoeem.com/poem/141304>.
- จรัญ ดิษฐไชยวงศ์. 2543. หลักเกณฑ์การตรวจสอบลักษณะพันธุ์พืช : กกล้วย. ศูนย์วิจัยพืชสวนพิจิตร: พิจิตร. 38 หน้า.
- จริยา วิสิทธิ์พานิช เปรม ณ สงขลา และบุณทริกา นันทา. 2555. การจัดการการผลิตกล้วยและมะละกอ. ใน น. (6-5)-(6-20). การจัดการการผลิตไม้ผลและผักเชิงธุรกิจ. มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช. นนทบุรี.
- โชติ สุวดี. 2505. กกล้วยป่าและกล้วยปลูกในเมืองไทย. สำนักพิมพ์ทำเนียบรัฐมนตรี. กรุงเทพฯ. 48 น.
- ณรงค์ โฉมเฉลา. 2551. ศัพท์กล้วย. สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ. 128 น.
- ดวงแก้ว ศรีลักษณ์. 2544. ความรู้จากแผ่นดินชุกกล้วย มหัศจรรย์พันธุ์กล้วยในไทย. แสงแดดเพื่อเด็ก. กรุงเทพฯ. 119 น.
- แดน คอพเพล. 2554. กกล้วย ไม่ใช่เรื่องกล้วย กล้วย. ศิริพงษ์ วิทยวิโรจน์ (แปล). มติชน. กรุงเทพฯ. 330 น.
- เต็ม สมิตินันท์. 2557. ชื่อพรรณไม้แห่งประเทศไทย เต็ม สมิตินันท์ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม 2557. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ. 806 น.

- ทวิศักดิ์ ชัยเรืองยศ. 2557. แหล่งรวบรวมพันธุ์กรรมกล้วยมากระดับประเทศ. เส้นทางกสิกรรม. 19: 1-17.
- _____ . 2561. ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัยรวบรวมพันธุ์กล้วยมากกว่า 200 ชนิด <https://www.dailynews.co.th/agriculture/207494>.
- ทัศนะ ไผ่งาม. 2555. กล้วย ผลไม้มหัศจรรย์. มิตรสัมพันธ์กราฟฟิก. กรุงเทพฯ. 112 น.
- ทิพย์พรรณ สดากกร วินัย สมประสงค์ และพงษ์ศักดิ์ พลตรี. 2552. พรรณไม้ในกรมวิชาการเกษตร โครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 36 ปี กรมวิชาการเกษตร เล่มที่ 1. ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ. 199 น.
- อำรง ช่วยเจริญ และ เกริกฤทธิ กาศสุวรรณ. ม.ป.ป. เอกสารวิชาการที่ 7 เรื่องกล้วย. สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร. กรุงเทพฯ. 36 น.
- นิดดา หงส์วิวัฒน์. 2550. ผลไม้ 111 ชนิด คุณค่าอาหารและการกิน. แสงแดด. กรุงเทพฯ. 324 น.
- เบญจมาศ ศิลาชัย. 2540. พันธุ์กล้วยเมืองไทย. ใน น. 3-6. การสัมมนาและนิทรรศการกล้วยครบวงจร วันที่ 14-17 มกราคม 2541 สำนักพิพิธภัณฑสถานและวัฒนธรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- _____ . 2547. กล้วย ใน น. 131-142. อนุกรมวิธานพืชอักษร ก ฉบับราชบัณฑิตยสถาน แก้ไขเพิ่มเติม. ราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ.
- _____ . 2548. กล้วย ใน น. 163-197. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่มที่ 30. โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพฯ.
- _____ . 2551. กล้วย ใน น. 7-77, สัจจิตรา กลิ่นเกษร (บรรณาธิการ). สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฉบับเสริมการเรียนรู้ เล่ม 10. โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพฯ.
- _____ . 2558. กล้วย พิมพ์ครั้งที่ 4 (ปรับปรุง). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ. 512 น.
- ประพันธ์ ชานนท์. 2558. กล้วย ชุดเกษตรกรรมลงทำดู. นานมีบุ๊คส์. กรุงเทพฯ. 52 น.
- พระยาศรีสุนทรโวหาร. 2471. พรรณพฤกษากับสัตตวาภิธาน. โสภณพิพรรฒนากร. พระนคร. 38 น.
- พฤษภา ณ อยุธยา. 2542. สวนกล้วยหอม. เลิฟแอนด์ลิฟเวส. กรุงเทพฯ. 93 น.
- พาดิษฐ์ ยศปัญญา. 2542. กล้วยในเมืองไทย พิมพ์ครั้งที่ 2. พิมพ์เศศ พรินต์ติ้ง. กรุงเทพฯ. 152 น.

- เพ็ญจันทร์ สุทธานุกุล. ม.ป.ป. เอกสารวิชาการ การผลิตกล้วยไข่ในเขตภาคเหนือตอนล่าง. ศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและปัจจัยการผลิต สุโขทัย สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 2 กรมวิชาการเกษตร. สุโขทัย. 63 น.
- มนตรี วงศ์รักพานิช มนุ โป้สมบูรณ์ และทวีศักดิ์ ต้วทอง. 2544. การประชุมสัมมนากล้วยนานาชาติ ครั้งที่ 1 กรมส่งเสริมการเกษตร. ชุมชุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ. 192 น.
- มนตรี แสนสุข. 2557. กล้วยไข่ส่งออก. เอส เค เอส อินเตอร์พรีน. กรุงเทพฯ. 124 น.
- มิ่งขวัญ กิตติวรรณกร. 2534. กล้วยนี้มีดีไหน. ใน น. 19-27. กล้วยแตกหน่อ กทม. 34 ที่ระลึกในงาน กทม. รวมใจรักพิทักษ์สิ่งแวดล้อม. สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร วันที่ 20-21 พฤศจิกายน 2534. กรุงเทพฯ.
- รักษ์ พฤษชาติ. 2554. กล้วยพืชเศรษฐกิจทำเงิน. นีออนบุ๊กมีเดีย. กรุงเทพฯ. 128 น.
- วินัย สมประสงค์. 2555. 84 วงศ์พรรณไม้เทิดไถ้องครุฑราชันย์. ทูเก็ตเตอร์. กรุงเทพฯ. 280 น.
- _____. 2556. แหล่งรวบรวมและอนุรักษ์พันธุกรรมพืชสวน กรมวิชาการเกษตร. ชุมชุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ. 209 น.
- วิลาวัณย์ ไคร์ครวญ เกษมศักดิ์ ผลากร และ อุทัยวรรณ ทรัพย์แก้ว. 2557. สถานการณ์การผลิต การตลาดพืชสวน ปี 2556. กลุ่มวิจัยเศรษฐกิจ สถาบันวิจัยพืชสวน. กรมวิชาการเกษตร. กรุงเทพฯ. 67 น.
- ศศิวิมล แสงผล จามร สมณะ และสรรณชัย นัตราคม. 2552. 108 พันธุ์กล้วยไทย. โรงพิมพ์กรุงเทพ (1984). กรุงเทพฯ. 267 น.
- เศรษฐมนต์ กาญจนกุล. 2551. ร้อยพรรณพืชมงคลกล้วย. พิษเนศพรีนติ้ง. กรุงเทพฯ. 112 น.
- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมส่งเสริมการเกษตร. 2561. ระบบสารสนเทศการผลิต ทางด้านเกษตร Online กรมส่งเสริมการเกษตร <http://production.doae.go.th/>
- ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย. ม.ป.ป. รายงานผลงานวิจัย ปี 2553-2555.
- ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร. สุโขทัย. 117 น.
- _____. ม.ป.ป. รายงานประจำปี 2555-2556. ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย สถาบันวิจัย พืชสวน. กรมวิชาการเกษตร. สุโขทัย. 46 น.
- _____. ม.ป.ป. ยุทธศาสตร์กล้วยและผลงานวิจัยปี 2558 และงานวิจัยปี 2559. ศูนย์วิจัย พืชสวนสุโขทัย สถาบันวิจัยพืชสวน. กรมวิชาการเกษตร. 9 น.
- _____. ม.ป.ป. รายงานผลงานวิจัย ปี 2558. ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย สถาบันวิจัยพืชสวน. กรมวิชาการเกษตร. สุโขทัย. 117 น.
- _____. ม.ป.ป. เอกสารแนะนำ การใช้ประโยชน์และเพิ่มมูลค่ากล้วยน้ำว้า. ศูนย์วิจัยพืชสวน สุโขทัย สถาบันวิจัยพืชสวน. กรมวิชาการเกษตร. สุโขทัย.

- สถาบันวิจัยพืชสวน. 2559. รายงานประจำปี 2559 สถาบันวิจัยพืชสวน. กรมวิชาการเกษตร. กรุงเทพฯ. 118 น.
- สมนึก พานิชกิจ. 2556. มหัศจรรย์พรรณพืช กล้วย. สุวีริยาสาส์น. กรุงเทพฯ. 98 น.
- สมศักดิ์ วรรณศิริ. ม.ป.ป. สวนกล้วย พิมพ์ครั้งที่ 4. ปรานีบล็อกและการพิมพ์. กรุงเทพฯ. 94 น.
- สมาคมพฤกษชาติแห่งประเทศไทย. 2516. การทำไร่กล้วย. ผดุงพิทยา. กรุงเทพฯ. 149 น.
- สุทธิชัย ปทุมล่องทอง. 2554. กล้วย สดุดีอาหารโภชนาการ. วี พรินท์ (1991). กรุงเทพฯ. 103 น.
- สุระพงษ์ โกสิยะจินดา. 2558. กินกล้วยดีกว่า. ข่าวสารสมาคมพืชสวน. 30: 5-10.
- สุวัฒน์ อัสวไชยชาญ และ ชนนีลรี มากสัมพันธ์. 2555. กล้วยไทย. ปลายตะเพียน. กรุงเทพฯ. 24 น.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. 2560. พจนานุกรมศัพท์พันธุศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสภา. สำนักพิมพ์ คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา. กรุงเทพฯ. 284 น.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. 2560. พจนานุกรมศัพท์พฤกษศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสภา. สำนักพิมพ์ คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา. กรุงเทพฯ. 670 น.
- สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ. 2554. บัญชีรายการทรัพย์สินชีวภาพกล้วย. สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ. กรุงเทพฯ. 304 น.
- สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ. 2534. กล้วย เพื่อสนิทของคนไทย. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพฯ. 70 น.
- ลำอาง สืบสมาน ภทรพร ยุทธภรณ์พินิจ และ ปาริฉัตร ช้างสิงห์. 2555. กล้วย คุณค่าภูมิปัญญาไทย. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี. 383 น.
- หมายใจ จิตธีธรรม. 2548. สารพันกล้วย. วีพรินท์ (1991). กรุงเทพฯ. 136 น.
- อภิชาติ ศรีสะอาด และ จันทรา อุสุวรรณ. 2556. คู่มือการเพาะปลูกกล้วยเศรษฐกิจเงินล้าน. นาคา อินเทอร์เน็ตมีเดีย. กรุงเทพฯ. 144 น.
- _____ . และศุภวรรณ ใจแสน. 2553. สารพันกล้วยยอดนิยม. นาคา อินเทอร์เน็ตมีเดีย. กรุงเทพฯ. 132 น.
- อภิสิทธิ์ วิริยานนท์. 2542. กล้วยช่วยกู้ฐานะเร็วไว ผลไม้แห่งนักปราชญ์. น้ำฝน. กรุงเทพฯ. 152 น.
- Backer, C.A. and R.C. Bakhuizen. 1968. Musaceae. In pp. 35-38. Flora of Java Vol. III. Wolters-Noordhoff N.V., Groningen, The Netherlands.
- Espino, R.R.C., S.H. Jamaluddin and B. Silayoi. 2001. *Musa* L. (edible cultivars). In pp. 314-325. Verheij, EWM and R.E. Coronel (eds.). Plant Resources of South-East Asia : PROSEA 2. Edible Fruits and Nuts. PROSEA Foundation, Bogor, Indonesia.
- International Plant Genetic Resources Institute. Descriptors for Banana (*Musa* spp.). 1996. IPGRI, Rome. 55 p.

- International Union for the Protection of New Varieties of Plants. 2010. Banana. UPOV.
<http://www.promusa.org/Morphology+of+banana+plant>
- Office of the gene Technology and Regulator. 2001. The Biology of *Musa* L. (banana).
Department of Health and Aging, Australia. 71 p.
- Omar, S., S.H. Jamaluddin and U.M. Bahari. 2012. Collection of Bananas in Malaysia.
Malaysian Agricultural Research and Development Institute (MARDI), Kuala Lumpur. 61 p.
- Robinson, J.C. 1996. Bananas and Plantains. The University Press, Cambridge. 238 p.
Simmonds, N.W. 1982. Banans. The Print House, Singapore. 512 p.
- Valmayor, R.V., D.R. Jones and Subijanto. 1990. Banans & Plantains in Southeast Asia.
International Network for the Improvement of Banana and Plantain, the Phillipines.
46 p.

ดัชนีชื่อสามัญ

กล้วยกระbung	37
กล้วยกล้วย	37
กล้วยกอกหมาก	78, 84
กล้วยกึ่งเขียว	36
กล้วยโก๊ะ	78, 86
กล้วยขม	37, 78, 88
กล้วยข้างกุฎีไต้ลาย	78, 90
กล้วยไข่	35, 36, 39
กล้วยไข่กำแพงเพชร	78, 92
กล้วยไข่จีน	36
กล้วยไข่ทองร่วง	36, 78, 94
กล้วยไข่โบราณ	37
กล้วยไข่พระตะบอง	36, 78, 96
กล้วยไข่มาเลเซีย	33
กล้วยครั้ง	36
กล้วยงาช้าง	37
กล้วยเงิน	35, 39
กล้วยตานี	34, 35, 37, 38, 39
กล้วยตานีกิ่งจันทร์	38, 78, 98
กล้วยตานีขาว	38
กล้วยตานีดำ	38
กล้วยตานีป่า	38
กล้วยตานีหม้อ	38, 78, 100
กล้วยตานีหอมทอง	38, 78, 102
กล้วยตีบ	37
กล้วยตีบคำ	78, 104
กล้วยตีบนครสวรรค์	78, 106
กล้วยตีบมุกดาหาร	79, 108

กล้วยโตนดพัทลุง	79, 110
กล้วยทองกาบดำ	36
กล้วยทองกำป็น	79, 112
กล้วยทองซี่แมว	79, 114
กล้วยทองเดช	37
กล้วยทองลัม	79, 116
กล้วยทองเอย	79, 118
กล้วยทองโฮ๊ะ	79, 120
กล้วยท่าแม่จันเชียงราย	79, 122
กล้วยทิพรส	37, 39
กล้วยเทพพนม	79, 124
กล้วยเทพรส	35, 37, 39, 79, 126
กล้วยนมสวรรค์	37, 79, 128
กล้วยนมสาว	37
กล้วยนมหมี	37
กล้วยนาก	36, 79, 130
กล้วยนากค่อม	79, 132
กล้วยนากไท	79, 134
กล้วยนากมุก	79, 136
กล้วยนากยักษ์	79, 138
กล้วยนางกรายสุรินทร์	79, 140
กล้วยนางพญา	37
กล้วยน้ำ	37
กล้วยน้ำจระเข้	37, 80, 142
กล้วยน้ำมีอนาง	37, 80, 144
กล้วยน้ำเชียงราย	80, 146
กล้วยน้ำนม	36
กล้วยน้ำฟาด	37
กล้วยน้ำพัทลุง	80, 148
กล้วยน้ำว่า	35, 37
กล้วยน้ำว่าชาวแพร์	80, 150

กล้วยน้ำว้าครั้ง	80, 152
กล้วยน้ำว้าแดงนครพนม	80, 154
กล้วยน้ำว้าดำ	80, 156
กล้วยน้ำว้านครศรีธรรมราช	80, 158
กล้วยน้ำว้านวลจันทร์	80, 160
กล้วยน้ำว้าปากช่อง 50	80, 162
กล้วยน้ำว้าเพชรบุรี	80, 164
กล้วยน้ำว้าแพร์	80, 166
กล้วยน้ำว้ามะลิอ่อน	81, 168
กล้วยน้ำว้าสุโขทัย 3	81, 170
กล้วยน้ำว้าสุโขทัย 4	81, 172
กล้วยน้ำว้าสุโขทัย 6	81, 174
กล้วยน้ำว้าสุโขทัย 7	81, 176
กล้วยน้ำว้าอุบล	81, 178
กล้วยบัว	28
กล้วยบัวสีชมพู	39
กล้วยบัวสีส้ม	39
กล้วยบางคณทีใน	81, 180
กล้วยประดับ	39
กล้วยป่า	32, 33, 34, 35, 36, 37, 39
กล้วยป่าอบิสีเหนียว	34
กล้วยเปรี้ยว	35
กล้วยเปรี้ยวบ้านไร่	81, 182
กล้วยเปลือกหนา	37
กล้วยพม่าแหกคุก	35, 37
กล้วยพระยาเสวย	81, 184
กล้วยพาล์กาฬสินธุ์	81, 186
กล้วยร้อยหวี	81, 188
กล้วยรัตนกัทลี	28
กล้วยลังกา	33
กล้วยลังกานครสวรรค์	81, 190

กล้วยเล็บช้างกูด	38, 81, 192
กล้วยเล็บมือนาง	35, 36, 81, 194
กล้วยไล	36
กล้วยศรีนวล	37
กล้วยส้ม	37
กล้วยสยาม	33
กล้วยสา	36
กล้วยหก	39
กล้วยลูกไล่ดำกำแพงเพชร	82, 196
กล้วยหวานทับแก้ว	82, 198
กล้วยหอม	35, 36
กล้วยหอมเขียว	36
กล้วยหอมเขียวค่อม	36
กล้วยหอมคลองจิ่ง	36
กล้วยหอมค่อม	33, 36, 82, 200
กล้วยหอมจันทร์	36, 82, 202
กล้วยหอมจำปา	36, 82, 204
กล้วยหอมดอกไม้	36
กล้วยหอมใต้หวัน	82, 206
กล้วยหอมทอง	33, 82, 208
กล้วยหอมนครพนม	82, 210
กล้วยหอมผลสั้น	82, 212
กล้วยหอมพม่า	82, 214
กล้วยหอมแก้ว	36
กล้วยหักมุก	37
กล้วยหักมุกเขียว	82, 216
กล้วยหักมุกนวล	37, 82, 218
กล้วยหิน	37, 38, 82, 220
กล้วยอ่างช้าง	39
กล้วยไฮเกท	82, 222

ดัชนีชื่อวิทยาศาสตร์

<i>Musa acuminata</i> Colla	32, 34, 35, 39
<i>M. acuminata</i> subsp. <i>burmanica</i> N.W. Simmonds	33
<i>M. acuminata</i> subsp. <i>malaccensis</i> (Ridl.) N.W. Simmonds	32
<i>M. acuminata</i> subsp. <i>microcarpa</i> (Becc.) N.W. Simmonds	33
<i>M. acuminata</i> var. <i>zebrina</i> (Van Houtte ex Planch.) Nasution	33
<i>M. balbisiana</i> Colla	34
<i>M. banksii</i> F. Muell.	32, 33
<i>M. itinerans</i> Cheesman	39
<i>M. textilis</i> Née	28
<i>Musa</i> (ABB) ‘Kluai Bang Khonthi Nai’	81, 181
<i>Musa</i> (AAA) ‘Kluai Hai Ket’	82, 223
<i>Musa</i> (ABB) ‘Kluai Hakmuk Khiao’	82, 217
<i>Musa</i> (ABB) ‘Kluai Hakmuk Nuan’	82, 219
<i>Musa</i> (ABB) ‘Kluai Hin’	82, 221
<i>Musa</i> (AAA) ‘Kluai Hom Champa’	82, 205
<i>Musa</i> (AA) ‘Kluai Hom Chan’	82, 203
<i>Musa</i> (AAA) ‘Kluai Hom Khom’	82, 201
<i>Musa</i> (AAA) ‘Kluai Hom Nakhon Phanom’	82, 211
<i>Musa</i> (AAA) ‘Kluai Hom Phama’	82, 215
<i>Musa</i> (AAA) ‘Kluai Hom Phon San’	82, 213
<i>Musa</i> (AAA) ‘Kluai Hom Taiwan’	82, 207
<i>Musa</i> (AAA) ‘Kluai Hom Thong’	82, 209
<i>Musa</i> (AA) ‘Kluai Khai Kamphaeng Phet’	78, 93
<i>Musa</i> (AAA) ‘Kluai Khai Phra Ta Bong’	78, 97
<i>Musa</i> (AA) ‘Kluai Khai Thong Ruang’	78, 95
<i>Musa</i> (AA) ‘Kluai Khang Kut Sai Lai’	78, 91
<i>Musa</i> (AAB) ‘Kluai Khom’	78, 89
<i>Musa</i> (BBB) ‘Kluai Ko’	78, 87

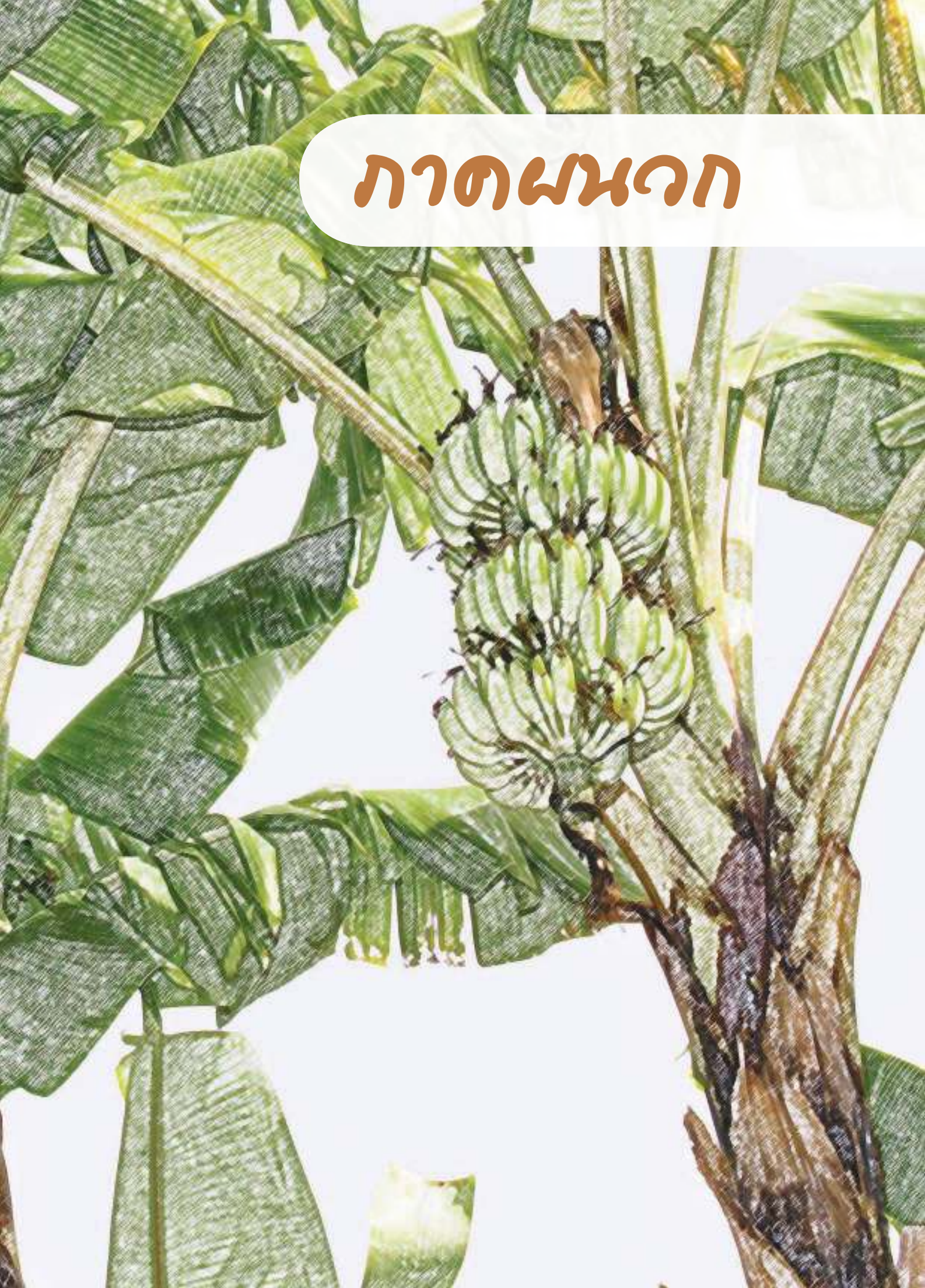
M. (AA) ‘Kluai Kok Mak’	78, 85
Musa (AAB) ‘Kluai Langka Nakhon Sawan’	81, 191
Musa (BBB) ‘Kluai Lep Chang Kut’	81, 193
Musa (AA) ‘Kluai Lep Mue Nang’	81, 195
Musa (ABB) ‘Kluai Luk Sai Dam Kamphaeng Phet’	82, 197
Musa (AAA) ‘Kluai Nak’	79, 131
Musa (AAA) ‘Kluai Nak Khom’	79, 133
Musa (AAA) ‘Kluai Nak Thai’	79, 135
Musa (AAA) ‘Kluai Nak Muk’	79, 137
Musa (AAA) ‘Kluai Nak Yak’	79, 139
Musa (AAB) ‘Kluai Nam Chiang Rai’	80, 147
Musa (AAB) ‘Kluai Nam Phatthalung’	80, 149
Musa (ABB) ‘Kluai Namwa Daeng Nakhon Phanom’	80, 155
Musa (ABB) ‘Kluai Namwa Dam’	80, 157
Musa (ABB) ‘Kluai Namwa Khao Phrae’	80, 151
Musa (ABB) ‘Kluai Namwa Khrang’	80, 153
Musa (ABB) ‘Kluai Namwa Maliong’	81, 169
Musa (ABB) ‘Kluai Namwa Nakhon Si Thammarat’	80, 159
Musa (ABB) ‘Kluai Namwa Nuan Chan’	80, 161
Musa (ABB) ‘Kluai Namwa Pak Chong 50’	80, 163
Musa (ABB) ‘Kluai Namwa Phetchaburi’	80, 165
Musa (ABB) ‘Kluai Namwa Phrae’	80, 167
Musa (AAB) ‘Kluai Namwa Sukhothai 3’	81, 171
Musa (ABB) ‘Kluai Namwa Sukhothai 4’	81, 173
Musa (ABB) ‘Kluai Namwa Sukhothai 6’	81, 175
Musa (AAB) ‘Kluai Namwa Sukhothai 7’	81, 177
Musa (ABB) ‘Kluai Namwa Ubon’	81, 179
Musa (AAB) ‘Kluai Nang Krai Surin’	79, 141
Musa (AAB) ‘Kluai Niu Chorakhe’	80, 143
Musa (AAB) ‘Kluai Niu Mue Nang’	80, 145
Musa (AAB) ‘Kluai Nom Sawan’	79, 129

<i>Musa</i> (ABB) ‘Kluai Phalo Kalasin’	81, 187
<i>Musa</i> (ABB) ‘Kluai Phraya Sawoei’	81, 185
<i>Musa</i> (AAB) ‘Kluai Priao Ban Rai’	81, 183
<i>Musa</i> (AAB) ‘Kluai Roi Wi’	81, 189
<i>Musa</i> (BB) ‘Kluai Tani Hom Thong’	78, 103
<i>Musa</i> (BB) ‘Kluai Tani King Chan’	78, 99
<i>Musa</i> (BB) ‘Kluai Tani Mo’	78, 101
<i>Musa</i> (AAB) ‘Kluai Tanot Phatthalung’	79, 111
<i>Musa</i> (ABB) ‘Kluai Tha Mae Chan Chiang Rai’	79, 123
<i>Musa</i> (ABB) ‘Kluai Thepphanom’	79, 125
<i>Musa</i> (ABB) ‘Kluai Theppharot’	79, 127
<i>Musa</i> (AAB) ‘Kluai Thong Ho’	79, 121
<i>Musa</i> (AA) ‘Kluai Thong Kam Pan’	79, 113
<i>Musa</i> (AA) ‘Kluai Thong Khi Maeo’	79, 115
<i>Musa</i> (AA) ‘Kluai Thong Oei’	79, 119
<i>Musa</i> (AA) ‘Kluai Thong Som’	79, 117
<i>Musa</i> (ABB) ‘Kluai Tip Kham’	78, 105
<i>Musa</i> (ABB) ‘Kluai Tip Mukdahan’	79, 109
<i>Musa</i> (ABB) ‘Kluai Tip Nakhon Sawan’	78, 107
<i>Musa</i> (AAA) ‘Kluai Wan Thap Maeo’	82, 199

ກາດຜາກ

คำสั่งกรมวิชาการเกษตร
ที่ ๑๑๘๖/๒๕๖๑

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหนังสือ "กล้วยกินได้" ของกรมวิชาการเกษตร

ตามที่ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย มีพืชหลักคือ กล้วย ที่มีความหลากหลายทางพันธุกรรมของกล้วยจากการรวบรวมพันธุ์ในแหล่งต่างๆ ทั่วประเทศ จำนวนประมาณ ๒๐๐ ตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นกล้วยกินได้ที่ใช้ประโยชน์จาก ผล ปลี และหยวก ไม่น้อยกว่า ๓๐ ตัวอย่าง การปลูกในแปลงรวบรวมพันธุ์ นอกจากจะมีการบันทึกข้อมูลลักษณะประจำพันธุ์แล้ว ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัยยังให้การสนับสนุนพันธุ์ให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการตามโครงการพระราชดำริ รวมทั้งแปลงอนุรักษ์พันธุกรรมในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (รร. จปร.) และเมื่อมีโอกาสที่กรมวิชาการเกษตรสนองงานพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ครบ ๒๕ ปี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนั้น สถาบันวิจัยพืชสวน จึงจัดทำหนังสือ "กล้วยกินได้" ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อเป็นการเผยแพร่ข้อมูลและความรู้ด้านความหลากหลายของกล้วยกินได้ ที่มีคุณค่าด้านการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ด้านการเกษตร ตลอดจนผู้สนใจสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงที่ถูกต้องต่อไป

เพื่อให้การจัดทำหนังสือ "กล้วยกินได้" ของกรมวิชาการเกษตร ดำเนินการไปได้ด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหนังสือ "กล้วยกินได้" ของกรมวิชาการเกษตร ดังนี้

๑. อธิบดีกรมวิชาการเกษตร	ที่ปรึกษา
๒. รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร (นายอุทัย นพคุณวงศ์)	ที่ปรึกษา
๓. รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร (นางสาวศิริพร บุญชู)	ที่ปรึกษา
๔. รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร (นายวราวุธ ชูธรรมวิชัย)	ที่ปรึกษา
๕. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพืชสวน	ที่ปรึกษา
๖. ผู้อำนวยการสำนักคุ้มครองพันธุ์พืช	ที่ปรึกษา
๗. ผู้อำนวยการกองวิจัยและพัฒนาวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวและแปรรูปผลิตผลเกษตร	ที่ปรึกษา
๘. นางศรีนงา บุชปลูกซ์	ที่ปรึกษากกรมวิชาการเกษตรด้านโครงการพระราชดำริ
๙. นายวินัย สมประสงค์	ผู้เชี่ยวชาญด้านคุ้มครองพันธุ์พืช
๑๐. รศ.ดร. เดช วัฒนชัยยิ่งเจริญ	ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนาบูรณาการเกษตรและสิ่งแวดล้อม คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
๑๑. นายทัศนารถ กระฉ่างวุฒิ	กองราชเลขาธุการในพระองค์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
๑๒. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย	ประธานคณะกรรมการ

/๑๓. ผู้อำนวยการ

-๒-

๑๓. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปทุมธานี		คณะทำงาน
๑๔. นายทวีศักดิ์ แสงอุดม	ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการ สถาบันวิจัยพืชสวน	คณะทำงาน
๑๕. นางเบญจวรรณ จำรูญพงษ์	ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพันธุศาสตร์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช	คณะทำงาน
๑๖. นายพรเทพ หวังสมบูรณ์	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช	คณะทำงาน
๑๗. นายบัณฑิต สอนสุภาพ	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช	คณะทำงาน
๑๘. นางสาวประวีณี อินทะสุข	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช	คณะทำงาน
๑๙. นางสาวนงนุช อนุวัชรประกุล	นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ ด่านตรวจพืชแม่สอด สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร	คณะทำงาน
๒๐. นายพีรณัฐ ทองมาก	เจ้าพนักงานการเกษตรปฏิบัติงาน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปทุมธานี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕	คณะทำงาน
๒๑. นายสมิทธิ วัฒนพิทย์	เจ้าพนักงานการเกษตร สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช	คณะทำงาน
๒๒. นายพงศ์พิพัฒน์ จำเริญ	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช	คณะทำงาน
๒๓. นางเพ็ญจันทร์ สุทธานุกุล	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย สถาบันวิจัยพืชสวน	คณะทำงานและเลขานุการ
๒๔. นางสาวอุทัยวรรณ ทวีทรัพย์แก้ว	นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย สถาบันวิจัยพืชสวน	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๕. นางสาวรุ่งลาวัลย์ ปิ่นดีระวงศ์	นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย สถาบันวิจัยพืชสวน	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะทำงานฯ ดังกล่าวมีหน้าที่ ดังนี้

๑. สืบร่าง รวบรวม และจัดทำข้อมูล แหล่งผลิต ผลผลิตกล้วย
๒. ดำเนินการจัดการประชุมคณะทำงาน
๓. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(นางสุวิทย์ ชัยเกียรติยศ)
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

คำขอบคุณ

1. นิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวรที่ช่วยในการจัดทำข้อมูลภาคสนาม
 - 1) นางสาวโชติรส แก้วปลั่ง คณะวิทยาศาสตร์
 - 2) นางสาวณัฐฐา สีดำ คณะวิทยาศาสตร์
 - 3) นางสาวนัตตา สุวรรณ คณะวิทยาศาสตร์
 - 4) นางสาวธันย์ชนก เรืองจำนงศิลป์ คณะวิทยาศาสตร์
 - 5) นางสาวโยษิตา อินทร์แป้น คณะวิทยาศาสตร์
 - 6) นางสาวขวัญรวี อนุสรณ์ คณะเกษตรศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. เกษตรกรปลูกกล้วยจังหวัดสุโขทัย
 - 1) นางพิมพ์เสน คำเทวา 60/2 หมู่ 2 ตำบลคลองกระจง อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย
 - 2) นายปรารมภ์ พุฒฤทธิ 4/1 บ้านขอนแก่น ตำบลเมืองบางขลัง อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย
3. เกษตรกรแปรรูปกล้วยและผลิตภัณฑ์อาหารทำจากกล้วย
นายสมโภชน์ และนางน้ำผึ้ง ภูมณี 221 หมู่ 10 ตำบลท่าชัย อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ภาพถ่ายโดย

- 1) นายจักรกฤษณ์ โปตะวัฒน์ ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย
- 2) นายทวีศักดิ์ ชัดยศ ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย
- 3) นายสมัคร รัตนทิพย์ กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช
- 4) นายพรเทพ ท่วมสมบุญ กลุ่มวิจัยอนุสัญญาไซเตสด้านพืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช
- 5) นายวีรวิทย์ นียากาศ กลุ่มวิจัยอนุสัญญาไซเตสด้านพืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช
- 6) นายจงเด่น ปานเนียม ฝ่ายบริหารทั่วไป สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช

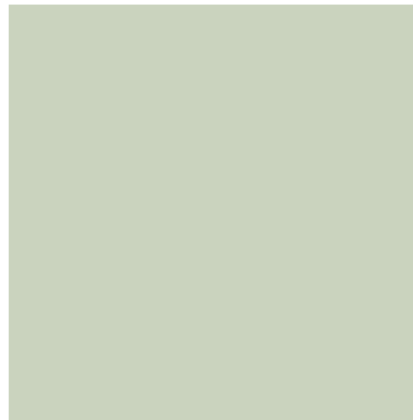
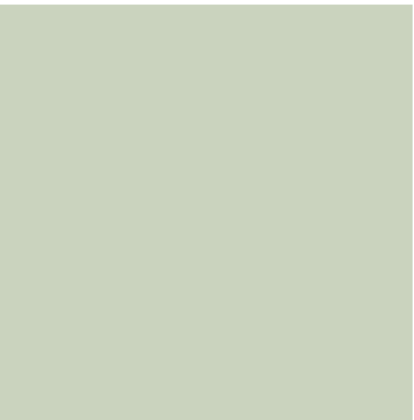
ภาพวาดสีน้ำโดย

- นายเรืองเดช ศรีวัฒน์ กรมส่งเสริมการเกษตร

ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย
 เลขที่ 239 หมู่ 4 ตำบลท่าชัย
 อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย 64190
 โทร : 0-5567-9085
 Website : <http://www.doa.go.th/hrc/sukhothai/>